II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

TARPTAUTINIAIS SUSITARIMAIS ĮSTEIGTŲ ORGANŲ PRIIMTI AKTAI

Pagal tarptautinę viešąją teisę teisinę galią turi tik JT/EEK originalų tekstai. Šios taisyklės statusas ir įsigaliojimo data turėtų būti tikrinami pagal paskutinę statusą nurodančio JT EEK dokumento TRANS/WP.29/343/versiją, kurią galima rasti: http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocstts.html

Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JT EEK) taisyklė Nr. 16 „Vienodos nuostatos dėl:

I. variklinių transporto priemonių keleiviams skirtų saugos diržų, apsaugos sistemų, vaiko apsaugos sistemų, ISOFIX vaiko apsaugos sistemų patvirtinimo;

II. Transporto priemonių su įrengtais saugos diržais, priminimo prisisegti saugos diržus įtaisais, apsaugos sistemomis, vaiko apsaugos sistemomis ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemomis patvirtinimo“

Įtrauktas visas galiojantis tekstas iki:

06 serijos pakeitimų 1 papildymo. Įsigaliojimo data – 2011 m. birželio 23 d.

TURINYS

TAISYKLĖ

1. Taikymo sritis

2. Apibrėžtys

3. Patvirtinimo paraiška

4. Ženklinimas

5. Patvirtinimas

6. Specifikacijos

7. Bandymai

8. Montavimo transporto priemonėje reikalavimai

9. Gamybos atitiktis

10. Baudos už gamybos neatitiktį

11. Transporto priemonės tipo, saugos diržo arba apsaugos sistemos tipo pakeitimas ir tipo patvirtinimo išplėtimas

12. Visiškas gamybos nutraukimas

13. Instrukcijos

14. Už patvirtinimo bandymus atsakingų technikos tarnybų ir administracijos padalinių pavadinimai ir adresai

15. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

PRIEDAI

1A priedas. Pranešimas dėl transporto priemonių tipo patvirtinimo suteikimo, patvirtinimo išplėtimo, atsisakymo suteikti patvirtinimą, patvirtinimo panaikinimo arba visiško gamybos nutraukimo, atsižvelgiant į saugos diržus pagal Taisyklę Nr. 16.

1B priedas. Pranešimas dėl saugos diržų ar apsaugos sistemos, skirtos variklinių transporto priemonių suaugusiems keleiviams, patvirtinimo suteikimo, patvirtinimo išplėtimo, atsisakymo suteikti patvirtinimą, patvirtinimo panaikinimo arba visiško gamybos nutraukimo pagal Taisyklę Nr. 16.

2 priedas. Patvirtinimo ženklų išdėstymas

3 priedas. Prietaiso, skirto diržo įtraukiklio mechanizmo patvarumui bandyti, schema

4 priedas. Avariniu atveju užsifiksuojančio diržo įtraukiklio užsifiksavimo bandymo prietaiso schema

5 priedas. Atsparumo dulkėms bandymo prietaiso schema

6 priedas. Vežimėlio, sėdynės, tvirtinimo įtaisų ir stabdymo įtaiso aprašas

7 priedas. Manekeno aprašas

8 priedas. Vežimėlio lėtėjimo arba greitėjimo, kaip laiko funkcijos, kreivės aprašas

9 priedas. Instrukcijos

10 priedas. Dvigubos sagties bandymas

11 priedas. Dilinimo ir trumpojo slydimo bandymas

12 priedas. Korozijos bandymas

13 priedas. Bandymų tvarka

14 priedas. Gamybos atitikties kontrolė

15 priedas. H taško ir tikrojo liemens kampo nustatymo variklinių transporto priemonių sėdimosiose vietose tvarka

1 priedėlis. Trimačio H taško įrenginio aprašas

2 priedėlis. Trimatė atskaitos sistema

3 priedėlis. Sėdimųjų vietų atskaitos duomenys

16 priedas. Būtiniausi saugos diržų ir įtraukiklių reikalavimai

17 priedas. Variklinių transporto priemonių suaugusiems keleiviams, sėdintiems į priekį atgręžtose sėdynėse, skirtų saugos diržų bei apsaugos sistemų ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemų montavimo reikalavimai

1 priedėlis. Universaliosios kategorijos vaiko apsaugos sistemų, įrengtų su transporto priemonės saugos diržų įranga, montavimo reikalavimai

2 priedėlis. Į priekį ir atgal atgręžtų universaliosios ir pusiau universalios kategorijų ISOFIX vaiko apsaugos sistemų, sumontuotų ISOFIX padėtyse, įrengimo reikalavimai

3 priedėlis. 1 lentelė. Transporto priemonės žinyne pateikiama informacija apie vaiko apsaugos sistemų įrengimo įvairiose sėdimosiose vietose tinkamumą
2 lentelė. Transporto priemonės žinyne pateikiama informacija apie ISOFIX vaiko apsaugos sistemų įrengimo įvairiose ISOFIX padėtyse tinkamumą

4 priedėlis. 10 m. amžiaus vaiką atitinkančio manekeno įrengimas

18 priedas. Priminimo prisisegti saugos diržus bandymai

1. TAIKYMO SRITIS

Ši taisyklė taikoma:

1.1. M, N, O, L2, L4, L5, L6, L7 ir T kategorijų ([1]) transporto priemonėms, atsižvelgiant į jose įrengtus saugos diržus ir apsaugos sistemas, kuriuos į priekį arba atgal atgręžtose sėdynėse sėdintys suaugusiųjų sudėjimo asmenys naudoja atskirai, t. y. kaip atskirus įtaisus;

1.2. Saugos diržams ir apsaugos sistemoms, kuriuos į priekį arba atgal atgręžtose sėdynėse sėdintys suaugusiųjų sudėjimo asmenys naudoja atskirai, t. y. kaip atskirus įtaisus, ir kurie yra skirti įrengti M, N, O, L2, L4, L5, L6, L7 ir T kategorijų ([1]) transporto priemonėse;

1.3. M1B ir N1 ([1]) kategorijų transporto priemonės, atsižvelgiant į jose įrengtas vaiko apsaugos sistemas ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemas.

1.4. M1 kategorijos transporto priemonėms, atsižvelgiant į jose įrengtus priminimo prisisegti saugos diržus įtaisus ([2]).

1.5. Gamintojo prašymu ji taip pat taikoma vaiko apsaugos sistemų ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemų, skirtų įrengti M2 ir M3 ([1]) kategorijų transporto priemonėse, įrengimui.

2. APIBRĖŽTYS

2.1. Saugos diržas (sėdynės diržas, diržas)

Tai diržo juostos su apsaugos sagtimi, reguliavimo įtaisais ir priedais įrenginys, kurį galima tvirtinti variklinės transporto priemonės salone ir kurio paskirtis – susidūrimo arba staigaus stabdymo atveju riboti diržą užsisegusio asmens slinktį ir taip sumažinti jo sužeidimo pavojų. Toks įrenginys paprastai vadinamas diržo mechanizmu; šis terminas taip pat apima kiekvieną energijos sugerties arba diržo įtraukimo įtaisą.

Šis įrenginys gali būti bandomas ir tvirtinamas kaip saugos diržo įrenginys arba kaip apsaugos sistema.

2.1.1. Juosmens diržas

Dviejose vietose tvirtinamas diržas, iš priekio juosiantis asmens dubens sritį.

2.1.2. Įstrižasis diržas

Diržas, įstrižai juosiantis krūtinės ląstą: nuo šlaunies iki priešingoje pusėje esančio peties.

2.1.3. Trijose vietose tvirtinamas diržas

Iš esmės tai juosmens juostos ir įstrižosios juostos derinys.

2.1.4. S tipo diržas

Diržo įrenginys, išskyrus trijose vietose tvirtinamą diržą ir juosmens diržą.

2.1.5. Saugos diržų komplektas

S tipo diržo įrenginys, sudarytas iš juosmens diržo ir pečių juostų; diržų komplekte gali būti ir papildomas tarpukojo juostos mechanizmas.

([1]) Kaip apibrėžta Suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 7 priede (dokumentas TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2, su paskutiniais pakeitimais, padarytais ketvirtuoju pakeitimu).

([2]) Laikantis Susitarimu, prie kurio pridedama ši taisyklė, nustatytų įsipareigojimų, Japonijai nedraudžiama reikalauti, kad N_1 kategorijos transporto priemonės, kurioms suteikiamas tipo patvirtinimas pagal šią taisyklę, atitiktų galiojančius nacionalinius reikalavimus dėl priminimo prisisegti saugos diržus įtaisų.

2.2. Diržo tipas

Skirtingų tipų diržai yra diržai, kurie iš esmės skiriasi vienas nuo kito; skirtumai visų pirma gali būti susiję su:

2.2.1. standžiomis dalimis (sagtimi, priedais, diržo įtraukikliu ir kt.);

2.2.2. juostų medžiaga, audinio raštu, matmenimis ir spalva; arba

2.2.3. diržo mechanizmo geometrija.

2.3. Juosta

Lanksti sudedamoji dalis, skirta laikyti kūną ir perduoti įtempimą diržų tvirtinimo įtaisams.

2.4. Sagtis

Greitai atsegamas įtaisas, kuriuo užtikrinama, kad diržu būtų įmanoma apriboti to diržo naudotojo slinktį. Sagtyje gali būti ir reguliavimo įtaisas, išskyrus saugos diržų komplekto sagtį.

2.5. Diržo reguliavimo įtaisas

Tai įtaisas, kuriuo, atsižvelgiant į kiekvieno diržo naudotojo poreikius ir sėdynės padėtį, galima reguliuoti diržą. Reguliavimo įtaisas gali būti sagties, diržo įtraukiklio dalis arba bet kuri kita saugos diržo dalis.

2.6. Išankstinės apkrovos įtaisas

Papildomas arba integruotas įtaisas, įtempiantis saugos diržo juostą, kad susidūrimo atveju sumažėtų diržo laisvumas.

2.7. Atskaitos zona – vieta tarp dviejų vertikalių išilginių plokštumų, viena nuo kitos esančių 400 mm atstumu ir simetriškų H taško atžvilgiu, kurią apibrėžia galvos formos įtaiso, aprašyto Taisyklės Nr. 21 1 priede, sukimasis nuo vertikalios padėties iki horizontalios. Įtaisas turi būti nustatytas į padėtį, aprašytą tame Taisyklės Nr. 21 priede, ir jo ilgis neturi būti didesnis nei 840 mm.

2.8. Oro pagalvės įtaisas – saugos diržų ir apsaugos sistemų veikimą papildantis variklinėse transporto priemonėse įrengiamas įtaisas, t. y. sistema, kuri per stiprų susidūrimą automatiškai pripučia tamprią konstrukciją, kurios paskirtis viduje esančiomis suspaustomis dujomis sumažinti transporto priemonėje esančio keleivio vienos ar kelių kūno dalių sąlytį su keleivių skyriaus vidaus detalėmis.

2.9. Keleivio oro pagalvė – oro pagalvės įtaisas, skirtas priekinio susidūrimo atveju apsaugoti keleivį (-ius), sėdintį (-čius) ne vairuotojo sėdynėje.

2.10. Vaiko apsaugos įtaisas – saugos įtaisas, apibrėžtas Taisyklėje Nr. 44.

2.11. Atgal atgręžtas – atgręžtas priešinga transporto priemonės judėjimui kryptimi.

2.12. Priedai

Diržų įrenginio dalys, įskaitant būtinas sudedamąsias apsaugos dalis, kuriomis diržas pritaisomas diržo tvirtinimo vietose.

2.13. Energijos sugėriklis

Įtaisas – diržų įrenginio dalis – skirtas savarankiškai arba kartu su juosta išsklaidyti energiją.

2.14. Diržo įtraukiklis

Įtaisas, kuris įtraukia visą saugos diržo juostą arba jos dalį.

2.14.1. Neužsifiksuojantis diržo įtraukiklis (1 tipas)

Diržo įtraukiklis, iš kurio juosta iki galo ištraukiama nedidele išorine jėga ir kuriuo neįmanoma reguliuoti ištraukiamos juostos ilgio.

2.14.2. Diržo įtraukiklis su rankiniu būdu išjungiamu blokavimo įtaisu (2 tipas)

Tai diržo įtraukiklis, kurio blokavimo įtaisą gali išjungti tik naudotojas, ištraukdamas pageidaujamo ilgio juostą, ir kuris automatiškai įjungia blokavimo įtaisą pabaigus traukti juostą.

2.14.3. Diržo įtraukiklis su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu (3 tipas)

Diržo įtraukiklis, kuris leidžia ištraukti norimo ilgio juostą ir kuris, užsegus sagtį, automatiškai pritaiko juostos ilgį prie naudotojo. Daugiau juostos ištraukti įmanoma tik tuo atveju, jeigu naudotojas imtųsi reikiamų veiksmų.

2.14.4. Diržo įtraukiklis su blokavimo įtaisu, kuris avariniu atveju įsijungia automatiškai (4 tipas)

Diržo įtraukiklis, įprastomis važiavimo sąlygomis nevaržantis saugos diržo naudotojo judėjimo laisvės. Tokiame įrenginyje yra ilgio reguliavimo įtaisai, automatiškai reguliuojantys juostos ilgį pagal naudotojo kūno sudėjimą, ir avariniu atveju įjungiamas blokavimo įtaisas:

2.14.4.1. kai mažėja transporto priemonės greitis (blokavimo įtaisas įsijungia veikiant vienam faktoriui).

2.14.4.2. Transporto priemonės greičio mažėjimo, juostos judėjimo arba bet kokių kitų automatinių priemonių derinys (blokavimo įtaisas įsijungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui).

2.14.5. Avariniu atveju užsifiksuojantis diržo traukiklis, kurio suveikimo jėgos vertė yra didesnė (4N tipas)

2.14.4 pastraipoje apibrėžto tipo diržo įtraukiklis, kuriam būdingos specialios savybės, naudojant M2, M3, N1, N2 ir N3 kategorijų transporto priemonėse ([1]).

2.14.6. Diržo aukščio reguliavimo įtaisas

Įtaisas, kuriuo, atsižvelgiant į diržo naudotojo poreikius ir sėdynės padėtį, galima reguliuoti diržo kilpos viršutinio statramsčio aukštį. Tokį įtaisą galima laikyti diržo arba diržo tvirtinimo įtaiso dalimi.

2.15. Diržo tvirtinimo įtaisai

Transporto priemonės konstrukcijos, sėdynės konstrukcijos arba bet kurios kitos transporto priemonės dalies detalės, prie kurių tvirtinami saugos diržų įrenginiai.

2.16. Transporto priemonės tipas atsižvelgiant į saugos diržus ir apsaugos sistemas

Variklinių transporto priemonių kategorija, nesiskirianti šiais esminiais atžvilgiais: matmenimis, transporto priemonės arba sėdynių konstrukcijos sudedamųjų dalių ar bet kurios kitos transporto priemonės dalies, prie kurios tvirtinami saugos diržai ir apsaugos sistemos, kontūro linijomis ir medžiagomis.

2.17. Apsaugos įranga

Specialiam transporto priemonių tipui arba transporto priemonės gamintojo apibrėžtam tipui, kurio apibrėžčiai pritaria techninės tarnyba, skirta sistema, t. y. sėdynė ir prie transporto priemonės atitinkamomis priemonėmis pritvirtintas diržas, taip pat visi elementai, kurių paskirtis – sumažinti naudotojo sužeidimo pavojų, jeigu transporto priemonė būtų staigiai stabdoma, apribojant naudotojo kūno slinktį.

([1]) Kaip apibrėžta Suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 7 priede (dokumentas TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2, su paskutiniais pakeitimais, padarytais ketvirtuoju pakeitimu).

2.18. Sėdynė

Konstrukcija, kuri gali būti integruota į transporto priemonės konstrukciją arba neintegruota, parengta naudoti ir skirta sėdėti vienam suaugusiam asmeniui. Apibrėžtis taikoma ir atskirai sėdynei, ir daugiavietės neišardomos sėdynės daliai, skirtai sėdėti vienam asmeniui.

2.18.1. Priekinė keleivio sėdynė – bet kuri sėdynė, kurios pačiame priekyje esantis H taškas yra vertikalioje skersinėje plokštumoje, kertančioje vairuotojo R tašką, arba prieš ją.

2.19. Sėdynių grupė

Tai arba daugiavietė neišardoma sėdynė, arba keletas atskirų, bet viena šalia kitos sustatytų sėdynių (t. y. įtaisytų taip, kad vienos iš šių sėdynių priekiniai tvirtinimo įtaisai yra vienoje linijoje su priekiniais ar galiniais kitos sėdynės tvirtinimo įtaisais arba tarp kitos sėdynės tvirtinimo įtaisų), skirtų sėdėti vienam arba keliems suaugusiems asmenims.

2.20. Suoliukų sėdynės

Parengta naudoti konstrukcija, skirta sėdėti daugiau kaip vienam suaugusiam asmeniui.

2.21. Sėdynės reguliavimo sistema

Sukomplektuotas įtaisas, kuriuo transporto priemonės sėdynė arba jos dalys gali būti reguliuojamos, siekiant pritaikyti prie sėdinčio asmens kūno sudėjimo; šiuo įtaisu visų pirma galima:

2.21.1. keisti sėdynės padėtį išilgine kryptimi;

2.21.2. keisti sėdynės padėtį vertikalia kryptimi;

2.21.3. keisti polinkio kampą.

2.22. Sėdynės tvirtinimo įtaisas

Sistema, kuria sėdynė tvirtinama prie transporto priemonės konstrukcijos, įskaitant susijusias transporto priemonės konstrukcijos dalis.

2.23. Sėdynės tipas

Sėdynių, kurių nesiskiria šios esminės savybės, kategorija:

2.23.1. sėdynės konstrukcijos forma, matmenys ir medžiagos;

2.23.2. sėdynės reguliavimo ir fiksavimo priemonių tipai ir matmenys;

2.23.3. diržo tvirtinimo prie sėdynės įtaiso, sėdynės tvirtinimo įtaiso ir susijusių transporto priemonės konstrukcijos dalių tipas ir matmenys.

2.24. Sėdynės poslinkio sistema

Įtaisas, leidžiantis keisti sėdynės arba vienos iš jos dalių polinkio kampą, keisti padėtį išilgine kryptimi be fiksuotos tarpinės padėties (kad keleiviams būtų lengviau įlipti ir išlipti).

2.25. Sėdynės fiksavimo sistema

Įtaisas, kuris užtikrina, kad sėdynė ir jos dalys laikytųsi bet kurioje naudojimo padėtyje.

2.26. Uždarasis sagties atsegimo mygtukas

Toks sagties atsegimo mygtukas, kuriuo nebūtų galima atsegti sagties, naudojant 40 mm skersmens skritulį.

2.27. Atvirasis sagties atsegimo mygtukas

Toks sagties atsegimo mygtukas, kuriuo būtų galima atsegti sagtį, naudojant 40 mm skersmens skritulį.

2.28. Įtempimo mažinimo įtaisas

Diržo įtraukiklyje įrengtas mechanizmas, automatiškai sumažinantis juostos įtempimą, kai užsegamas saugos diržas. Atsegus diržą, toks įtaisas automatiškai išsijungia.

2.29. ISOFIX – vaiko apsaugos sistemų pritvirtinimo prie transporto priemonių sistema, sudaryta iš dviejų standžių su transporto priemone sujungtų tvirtinimo įtaisų, dviejų standžių su vaiko apsaugos sistema sujungtų atitinkamų tvirtinimo detalių ir priemonės, ribojančios vaiko apsaugos sistemos vertikalaus posvyrio kampą.

2.30. ISOFIX vaiko apsaugos sistema – Taisyklės Nr. 44 reikalavimus atitinkanti vaiko apsaugos sistema, kuri turi būti pritvirtinta prie ISOFIX tvirtinimo sistemos, atitinkančios Taisyklės Nr. 14 reikalavimus.

2.31. ISOFIX padėtis – sistema, leidžianti įtaisyti:

a) į priekį atgręžtą universaliosios kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 44;

b) į priekį atsuktą pusiau universalios kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 44;

c) atgal atsuktą pusiau universalios kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 44;

d) į šoną pasuktą pusiau universalios kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 44;

e) arba specialiųjų transporto priemonių ISOFIX vaiko apsaugos sistemą, kaip apibrėžta Taisyklėje Nr. 44.

2.32. ISOFIX tvirtinimo įtaisų sistema – sistema, sudaryta iš dviejų Taisyklės Nr. 14 reikalavimus atitinkančių ISOFIX apatinių tvirtinimo įtaisų ir skirta ISOFIX vaiko apsaugos sistemai bei apsaugos nuo sukimosi įtaisui pritvirtinti.

2.33. ISOFIX apatinis tvirtinimo įtaisas – vienas 6 mm skersmens standus, apvalus, horizontalus strypas, besitęsiantis nuo transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijos, skirtas pritvirtinti ir laikyti ISOFIX vaiko apsaugos sistemą su ISOFIX priedais.

2.34. Apsaugos nuo sukimosi įtaisas

a) Universaliosios kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemai skirtas apsaugos nuo sukimosi įtaisas, kurį sudaro ISOFIX viršutinis diržas;

b) Pusiau universalios kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemai skirtas apsaugos nuo sukimosi įtaisas, kurį sudaro arba viršutinis diržas ir transporto priemonės prietaisų skydas, arba atraminė koja, skirta apriboti tvirtinimo sistemos sukimąsi priekinio susidūrimo atveju;

c) Transporto priemonės sėdynėse nėra apsaugos nuo sukimosi įtaiso, skirto universaliosios ir pusiau universalios kategorijų ISOFIX vaiko apsaugos sistemai.

2.35. ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisas – Taisyklės Nr. 14 reikalavimus atitinkantis įtaisas, pvz., strypas, įrengtas nustatytoje zonoje ir skirtas ISOFIX viršutinio diržo jungčiai pritvirtinti ir jo įtempimo jėgai perduoti transporto priemonės konstrukcijai.

2.36. Valdymo įtaisas skirtas padėti ISOFIX vaiko apsaugos sistemą montuojančiam asmeniui; juo nurodoma tiksli ISOFIX detalių tvirtinimo prie ISOFIX vaiko apsaugos sistemos linija su ISOFIX apatiniais tvirtinimo įtaisais, kad būtų lengviau juos sujungti.

2.37. „ISOFIX ženklinimo įranga nurodo“ ISOFIX pritvirtinimo vietas transporto priemonėje ir kiekvienos atitinkamos ISOFIX tvirtinimo sistemos pritvirtinimo vietą asmeniui, norinčiam montuoti ISOFIX vaiko apsaugos sistemą.

2.38. Vaiko apsaugos įranga – viena iš septynių ISOFIX dydžio klasių įrangų, kaip apibrėžta šios taisyklės 17 priedo 2 priedėlio 4 pastraipoje, visų pirma kurios matmenys pateikti minėtosios 4 pastraipos 1–7 paveiksluose. Tokia vaikų apsaugos įranga (VAĮ), nurodyta šioje taisyklėje, naudojama tikrinant, kokių dydžio klasių ISOFIX vaikų apsaugos sistemos gali būti pritaikomos transporto priemonės ISOFIX padėtims. Viena iš VAĮ, vadinamoji ISO/F2 (B), parodyta minėtos 4 pastraipos 2 paveiksle, taip pat naudojama Taisyklėje Nr. 14, siekiant patikrinti vietą ir prieigos prie bet kurios ISOFIX apsaugos sistemos galimybę.

2.39. Priminimo prisisegti saugos diržus įtaisas – sistema, kuria įspėjamas saugos diržu nesinaudojantis vairuotojas. Sistemą sudaro neprisegto saugos diržo daviklis ir dviejų lygių įspėjimus vairuotojui duodantis įtaisas: pirmojo lygio įspėjimą ir antrojo lygio įspėjimą.

2.40. Vaizdinis įspėjimas – įspėjimas vaizdo signalais (šviesomis, mirksėjimu ar pateikiamais vaizdo simboliais ar pranešimais).

2.41. Garsinis įspėjimas – įspėjimas garsiniu signalu.

2.42. Pirmojo lygio įspėjimas – vaizdinis įspėjimas, įsijungiantis, kai įjungiamas uždegimo jungiklis (veikiant ar neveikiant varikliui) ir kai vairuotojas nėra prisisegęs saugos diržo. Kaip kita galimybė gali būti naudojamas garsinis įspėjimas.

2.43. Antrojo lygio įspėjimas – vaizdinis ir garsinis įspėjimas, įsijungiantis, kai vairuotojas eksploatuoja transporto priemonę neprisisegęs saugos diržo.

2.44. Neprisegtas saugos diržas – diržo padėtis, kai saugos diržo sagtis yra neužsegta arba kai iš diržo įtraukiklio ištraukto diržo ilgis yra ne didesnis kaip 100 mm, priklausomai nuo to, ką pasirenka gamintojas.

2.45. Normalus transporto priemonės eksploatavimas – transporto priemonės judėjimas pirmyn didesniu kaip 10 km/h greičiu.

3. PATVIRTINIMO PARAIŠKA

3.1. Transporto priemonės tipas

3.1.1. Transporto priemonės tipo tvirtinimo paraišką, saugos diržų ir apsaugos sistemų montavimo atžvilgiu, pateikia transporto priemonės gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas.

3.1.2. Ji pateikiama kartu su toliau nurodytais dokumentais (trimis egzemplioriais) ir šia informacija:

3.1.2.1. Tinkamo mastelio bendrosios transporto priemonės konstrukcijos brėžiniai, kuriuose nurodomos saugos diržų padėtys, ir išsamūs saugos diržų bei jų tvirtinimo vietų brėžiniai;

3.1.2.2. Naudotų medžiagų, kurios gali turėti įtakos saugos diržų tvirtumui, aprašas;

3.1.2.3. Saugos diržų techninis aprašas.

3.1.2.4. Jeigu saugos diržai pritvirtinti prie sėdynės konstrukcijos:

3.1.2.5. išsamus transporto priemonės tipo aprašas atsižvelgiant į sėdynių konstrukciją, tvirtinimo įtaisus, reguliavimo ir fiksavimo priemones;

3.1.2.6. pakankamai išsamūs ir tinkamo mastelio sėdynių, jų tvirtinimo prie transporto priemonės įtaisų, reguliavimo ir fiksavimo priemonių brėžiniai;

3.1.3. gamintojo nuožiūra technikos tarnybai pateikiama pavyzdinė tvirtintino tipo transporto priemonė arba transporto priemonės sudedamosios dalys, kurios tvirtinimo bandymus atliekančios technikos tarnybos nuomone yra svarbios atliekant bandymus su saugos diržais.

3.2. Saugos diržo tipas

3.2.1. Saugos diržo tipo tvirtinimo paraišką pateikia prekės ženklo turėtojas arba jo tinkamai įgaliotas atstovas. Apsaugos sistemų tipo tvirtinimo paraišką pateikia prekės ženklo turėtojas, jo atstovas arba transporto priemonės, kurioje ketinama montuoti apsaugos sistemą, gamintojas arba jo atstovas.

3.2.2. Su paraiška pateikiama:

3.2.2.1. techninis diržo tipo aprašas, kuriame apibrėžiamos naudotos juostos ir standžiosios dalys, pateikiami diržo dalių brėžiniai; brėžiniuose turi būti nurodyta patvirtinimo numeriui skirta vieta ir papildomas (-i) ženklas (-ai), rašomi prie patvirtinimo ženklo apskritimo. Apraše turi būti nurodyta tvirtinti pateikto modelio spalva, apibrėžtas (-i) transporto priemonės tipas (-ai), kuriems skirtas šis diržo tipas. Jei tai yra įtraukikliai, pateikiamos jų jutiklių montavimo instrukcijos; taip pat pateikiamas išsamus išankstinės apkrovos įtaisų arba sistemų konstrukcijos ir veikimo, įskaitant jutiklį, jei jis yra, techninis aprašas, nurodant įsijungimo būdą ir bet kokį kitą būdą, kaip išvengti netyčinio įsijungimo. Apsaugos sistemos apraše turi būti: transporto priemonės konstrukcijos brėžiniai ir tinkamo mastelio gana išsamūs sėdynės konstrukcijos, reguliavimo sistemos ir priedų brėžiniai, kuriuose nurodomos sėdynių ir diržų tvirtinimo įtaisų vietos ir sutvirtinimai; kartu pateikiamos naudotų medžiagų, kurios gali turėti įtakos sėdynių ir diržų tvirtinimo įtaisų tvirtumui, specifikacijos ir sėdynių ir diržų tvirtinimo įtaisų techninis aprašas. Jei diržas prie transporto priemonės konstrukcijos tvirtinamas per diržo aukščio reguliavimo įtaisą, techniniame apraše apibrėžiama, ar šis įtaisas laikomas diržo dalimi, ar ne.

3.2.2.2. Šeši diržų tipo vienetai, vienas iš jų laikomas pavyzdžiu.

3.2.2.3. 10 metrų ilgio kiekvieno tipo juosta, naudojama diržo tipui.

3.2.2.4. Tipo tvirtinimo bandymus atliekanti technikos tarnyba turi teisę prašyti daugiau pavyzdžių.

3.2.3. Tarnybai pateikiami du apsaugos sistemų pavyzdžiai; tai gali būti du tvirtintino transporto priemonių tipo gamintojo arba atstovo nuožiūra parinkti diržų pavyzdžiai, kurių reikalaujama pagal 3.2.2.2 ir 3.2.2.3 pastraipas, arba transporto priemonės sudedamoji dalis ar dalys, kurias tvirtinimo bandymus atliekanti technikos tarnyba laiko svarbiomis bandant apsaugos sistemą.

4. ŽENKLINIMAS

Ant diržo arba apsaugos sistemos tipo pavyzdžių, pateiktų tvirtinti pagal 3.2.2.2, 3.2.2.3 ir 3.2.2.4 pastraipų nuostatas, turi būti aiškiai ir nenutrinamai pažymėtas gamintojo vardas, inicialai, prekės pavadinimas arba ženklas.

5. PATVIRTINIMAS

5.1. Prie tipo patvirtinimo pažymėjimo pridedamas pažymėjimas, atitinkantis 5.1.1 arba 5.1.2 pastraipose apibrėžtą modelį:

5.1.1. 1A priedas 3.1 pastraipoje nurodytiems patvirtinimams.

5.1.2. 1B priedas 3.2 pastraipoje nurodytiems patvirtinimams.

5.2. Transporto priemonės tipas

5.2.1. Jei pagal šią taisyklę tvirtinti pateikta transporto priemonė atitinka toliau pateiktos 8 pastraipos ir šios taisyklės 15 ir 16 priedų reikalavimus, turi būti suteiktas to transporto priemonės tipo patvirtinimas.

5.2.2. Kiekvienam patvirtintam tipui suteikiamas patvirtinimo numeris. Pirmi du patvirtinimo numerio skaitmenys (šiuo metu skaitmenys 06 atitinka 06 serijos pakeitimus) nurodo pakeitimų, apimančių suteikiant patvirtinimą priimtus naujausius svarbius techninius taisyklės pakeitimus, seriją. Ta pati susitariančioji šalis negali to paties numerio suteikti kitam transporto priemonių tipui, kaip pirmiau apibrėžta 2.16 pastraipoje.

5.2.3. Pranešimas apie transporto priemonės tipo patvirtinimą, patvirtinimo išplėtimą, atsisakymą suteikti patvirtinimą, patvirtinimo panaikinimą arba visišką gamybos nutraukimą pagal šią taisyklę perduodamas šią taisyklę taikančioms 1958 m. Susitarimo šalims naudojant šios taisyklės 1A priede pateikto pavyzdžio blanką.

5.2.4. Prie kiekvienos transporto priemonės, atitinkančios pagal šią taisyklę patvirtintą transporto priemonių tipą, gerai matomoje ir lengvai prieinamoje vietoje turi būti pritvirtintas tarptautinis patvirtinimo ženklas, kurį sudaro:

5.2.4.1. apskritimas aplink E raidę, po kurios nurodomas patvirtinimą suteikusios šalies skiriamasis numeris ([1]);

5.2.4.2. šios taisyklės numeris, po kurio rašoma R raidė, brūkšnys ir patvirtinimo numeris, esantis 5.2.4.1 pastraipoje nurodyto apskritimo dešinėje pusėje.

5.2.5. Jei transporto priemonė atitinka pagal vieną ar keletą kitų prie Susitarimo pridėtų taisyklių patvirtintą transporto priemonių tipą, šalyje, kurioje tipas buvo patvirtintas, pakartotinai atlikti 5.2.4.1 pastraipoje nurodytą ženklinimą neprivaloma; tokiu atveju papildomi visų taisyklių, pagal kurias buvo išduotas atitikties patvirtinimas jį pagal šią taisyklę išdavusioje šalyje, numeriai ir žymenys nurodomi vertikaliais stulpeliais 5.2.4.1 pastraipoje nurodyto ženklo dešinėje.

5.2.6. Patvirtinimo ženklas turi būti aiškiai įskaitomas ir nenutrinamas.

5.2.7. Patvirtinimo ženklas turėtų būti tvirtinamas prie automobilio duomenų plokštelės, kurią tvirtina gamintojas, arba ant jos.

5.3. Saugos diržo tipas

5.3.1. Jei diržo tipo pavyzdžiai, pateikti laikantis 3.2 pastraipos nuostatų, atitinka šios taisyklės 4 ir 6 pastraipų ir 5.3 pastraipos reikalavimus, suteikiamas patvirtinimas.

([1]) 1 – Vokietija, 2 – Prancūzija, 3 – Italija, 4 – Nyderlandai, 5 – Švedija, 6 – Belgija, 7 – Vengrija, 8 – Čekija, 9 – Ispanija, 10 – Serbija, 11 – Jungtinė Karalystė, 12 – Austrija, 13 – Liuksemburgas, 14 – Šveicarija, 15 (nenaudojamas), 16 – Norvegija, 17 – Suomija, 18 – Danija, 19 – Rumunija, 20 – Lenkija, 21 – Portugalija, 22 – Rusijos Federacija, 23 – Graikija, 24 – Airija, 25 – Kroatija, 26 – Slovėnija, 27 – Slovakija, 28 – Baltarusija, 29 – Estija, 30 (nenaudojamas), 31 – Bosnija ir Hercegovina, 32 – Latvija, 33 (nenaudojamas), 34 – Bulgarija, 35 (nenaudojamas), 36 – Lietuva, 37 – Turkija, 38 (nenaudojamas), 39 – Azerbaidžanas, 40 – Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, 41 (nenaudojamas), 42 – Europos bendrija (patvirtinimus suteikia valstybės narės, naudodamos savo atitinkamą EEK simbolį), 43 – Japonija, 44 (nenaudojamas), 45 – Australija, 46 – Ukraina, 47 – Pietų Afrika, 48 – Naujoji Zelandija, 49 – Kipras, 50 – Malta, 51 – Korėjos Respublika, 52 – Malaizija, 53 – Tailandas, 54 ir 55 (nenaudojami), 56 – Juodkalnija, 57 (nenaudojamas) ir 58 – Tunisas. Likę numeriai kitoms šalims skiriami chronologine tvarka, kuria jos ratifikavo Susitarimą dėl suvienodintų techninių nuostatų priėmimo ratinėms transporto priemonėms, įrangai ir dalims, kurios gali būti montuojamos ir (arba) naudojamos ratinėse transporto priemonėse, ir pagal tas nuostatas suteiktų patvirtinimų abipusio pripažinimo sąlygų arba prie jo prisijungė; apie paskirtus numerius susitariančiosioms šalims praneša Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius.

5.3.2. Kiekvienam patvirtintam tipui suteikiamas patvirtinimo numeris. Pirmi du patvirtinimo numerio skaitmenys (šiuo metu skaitmenys 06 atitinka 06 serijos pakeitimus) nurodo pakeitimų, apimančių suteikiant patvirtinimą priimtus naujausius svarbius techninius taisyklės pakeitimus, seriją. Ta pati susitariančioji šalis negali to paties patvirtinimo numerio skirti kitam diržo arba apsaugos sistemos tipui.

5.3.3. Pranešimas apie diržo arba apsaugos sistemos tipo patvirtinimą, pranešimo išplėtimą arba atsisakymą suteikti patvirtinimą pagal šią taisyklę perduodamas šią taisyklę taikančioms 1958 m. Susitarimo šalims naudojant šios taisyklės 1B priede pateikto pavyzdžio blanką.

5.3.4. Be 4 pastraipoje nurodytų ženklų, prie kiekvieno pagal šią taisyklę patvirtintą tipą atitinkančio diržo tinkamoje vietoje pateikiama ši informacija:

5.3.4.1. tarptautinis patvirtinimo ženklas, kurį sudaro:

5.3.4.1.1. apskritimas aplink E raidę, po kurios nurodomas patvirtinimą suteikusios šalies skiriamasis numeris ([1]);

5.3.4.1.2. patvirtinimo numeris;

5.3.4.2. šis papildomas ženklas (-ai):

5.3.4.2.1. A raidė – trijose vietose tvirtinamiems diržams, B raidė – juosmens diržams ir S raidė – specialių tipų diržams.

5.3.4.2.2. 5.3.4.2.1 pastraipoje nurodyti ženklai papildomi šiuo ženklinimu:

5.3.4.2.2.1. e raidė – diržams su energijos sugerties įtaisu;

5.3.4.2.2.2. r raidė – diržams su įtraukikliu; po jos rašomas naudojamo diržo įtraukiklio simbolis (1, 2, 3, 4 arba 4N), vadovaujantis šios taisyklės 2.14 pastraipa, ir m raidė, jei naudojamas diržo įtraukiklis yra blokavimo įtaisas, įsijungiantis veikiant daugiau nei vienam faktoriui ir kuris avariniu atveju įsijungia automatiškai;

5.3.4.2.2.3. p raidė, kai saugos diržuose yra išankstinės apkrovos įtaisas;

5.3.4.2.2.4. t raidė, jei saugos dirže su įtraukikliu yra įtempimo mažinimo įtaisas;

5.3.4.2.2.5. diržai su įtaisytu 4N tipo diržo įtraukikliu turi turėti ženklą, sudarytą iš stačiakampio, kuriame parodyta perbraukta transporto priemonės M1 kategorija; šis ženklas rodo, kad šio tipo diržo įtraukiklis yra draudžiamas nurodytos kategorijos transporto priemonėse.

5.3.4.2.2.6. Jei saugos diržas patvirtintas pagal šios taisyklės 6.4.1.3.3 pastraipos nuostatas, jis ženklinamas stačiakampiu, kuriame įrašyta „AIRBAG“ (oro pagalvė).

5.3.4.2.3. Prieš 5.3.4.2.1 pastraipoje nurodytą ženklą rašoma Z raidė, kai saugos diržas yra apsaugos sistemos dalis.

5.3.5. Šios taisyklės 2 priedo 2 pastraipoje pateikiami patvirtinimo ženklo išdėstymo pavyzdžiai.

([1]) Žr. 5.2.4.1 pastraipos išnašą.

5.3.6. Pirmiau pateiktame 5.3.4 pastraipoje nurodyta informacija turi būti aiškiai įskaitoma ir nenutrinama, ji pritvirtinama lipduku arba ženklinama tiesiogiai. Lipdukas arba ženklinimas turi būti atsparūs nusidėvėjimui.

5.3.7. 5.3.6 pastraipoje nurodytus lipdukus gali išduoti patvirtinimą suteikusi institucija arba tos institucijos leidimą turintis gamintojas.

6. SPECIFIKACIJOS

6.1. Bendrosios specifikacijos

6.1.1. Kiekvienas pagal 3.2.2.2, 3.2.2.3 ir 3.2.2.4 pastraipas pateiktas pavyzdys turi atitikti šios taisyklės 6 pastraipoje pateiktas specifikacijas.

6.1.2. Diržas arba apsaugos sistema turi būti sukurti ir sukonstruoti taip, kad tinkamai juos įrengus ir tinkamai naudojant, būtų užtikrintas geras įtaisų veikimas ir įvykus avarijai jie sumažintų fizinio susižalojimo pavojų.

6.1.3. Diržo juostos neturi susipinti taip, kad dėl to galėtų kilti pavojus.

6.1.4. Medžiagas, kurioms būdingos poliamido 6 vandens sulaikymo savybės, draudžiama naudoti visose mechaninėse dalyse, kurių veikimui toks reiškinys gali turėti neigiamos įtakos.

6.2. Standžiosios dalys

6.2.1. Bendrosios nuostatos

6.2.1.1. Standžios saugos diržo dalys, pvz., sagtys, reguliavimo įtaisai, priedai ir pan., neturi turėti aštrių briaunų, į kuriuos trindamosi juostos greitai nusidėvėtų arba plyštų.

6.2.1.2. Visos diržo įrenginio dalys, kurias gali paveikti korozija, turi būti tinkamai nuo jos apsaugotos. Atlikus 7.2 pastraipoje nurodytą korozijos bandymą, kvalifikuotam stebėtojui plika akimi neturi būti matyti nusidėvėjimo požymių, galinčių pakenkti tinkamam įtaiso veikimui, nei akivaizdžių korozijos požymių.

6.2.1.3. Energijai sugerti skirtos standžiosios dalys, veikiamos apkrovos arba ją perduodančios, neturi būti trapios.

6.2.1.4. Iš plastikų pagamintos standžios saugos diržo dalys turi būti išdėstytos ir įrengtos taip, kad nuolat naudojamos variklinėje transporto priemonėje neįstrigtų po transporto priemonės slankiojančia sėdyne arba transporto priemonės duryse. Jei kurios nors iš šių dalių neatitinka pirmiau pateiktų reikalavimų, joms atliekamas 7.5.4 pastraipoje nurodytas atšaldytos dalies smūgio bandymas. Jeigu atlikus bandymą plastikiniuose gaubtuose arba standžiųjų dalių laikikliuose atsiranda matomų įtrūkių, visa plastikinė dalis pašalinama ir tikrinamas likusio įrenginio patikimumas. Jei įrenginys dar yra patikimas arba nėra jokių matomų įtrūkių, jis vertinamas pagal 6.2.2, 6.2.3 ir 6.4 pastraipose apibrėžtus reikalavimus.

6.2.2. Sagtis

6.2.2.1. Sagtis turi būti pagaminta taip, kad nebūtų jokios netinkamo naudojimo galimybės. Tai reiškia, *inter alia*, kad sagtis jokiu atveju neturi būti užsegta tik iš dalies. Sagties atsegimas turi būti aiškus. Naudotojo kūną galinčios liesti sagties dalys neturi būti didesnės kaip 20 cm^2 ir platesnės kaip 46 mm, matuojant plokštumoje, esančioje ne toliau kaip 2,5 mm nuo susiliečiančio paviršiaus. Pastarasis reikalavimas yra įvykdytas, kai diržų komplekto sagties lietimosi su naudotojo kūnu plotas yra 20–40 cm^2.

6.2.2.2. NET jei nėra įtempimo, sagtis turi išlikti užsegta, neatsižvelgiant į transporto priemonės padėtį. Sagtis negali būti atsegta netyčia, atsitiktinai arba naudojant mažesnę kaip 1 daN jėgą. Sagtimi turi būti lengva naudotis ir suimti; kai nėra įtempimo ar kai yra 7.8.2 pastraipoje apibrėžtas įtempimas, naudotojas turėtų ją atsegti vienu paprastu rankos judesiu, atliekamu viena kryptimi; be to, priekinėse kraštinėse sėdynėse, išskyrus diržų komplektus, naudojamus diržų įrenginius naudotojas taip pat turėtų užsegti vienu paprastu rankos judesiu, atliekamu viena kryptimi. Sagtis turi būti atsegama paspaudus mygtuką arba panašų įtaisą. Kai mygtukas yra atsegimo padėtyje, jėgą nukreipiant į plokštumą, statmeną pradinei mygtuko judėjimo krypčiai, spaudžiamasis paviršius turi būti tokių matmenų: uždaro tipo mygtukai – ne mažesnio kaip 4,5 cmP^{2P} ploto ir ne mažesnio kaip 15 mm pločio; atviro tipo mygtukai – ne mažesnio kaip 2,5 cm^2 ploto ir ne mažesnio kaip 10 mm pločio. Sagties plotas turi būti raudonos spalvos. Kai sėdynėje sėdima, bet kurioje sagties dalyje leidžiama užsižiebti raudonos spalvos įspėjamajai šviesai, jeigu ji, naudotojui užsisegus sagtį, išsijungia.

6.2.2.3. Atliekant 7.5.3 pastraipoje nurodytą sagties bandymą, ji turi veikti gerai.

6.2.2.4. Sagtis turi likti patvari ją naudojant daug kartų ir, prieš atliekant 7.7 pastraipoje apibrėžtą dinaminį bandymą, įprastomis naudojimo sąlygomis turi būti atlikta 5 000 atsegimo ir užsegimo ciklų. Diržų komplekto sagčių bandymą galima atlikti įtraukiant ne visas sagtis.

6.2.2.5. 7.8 pastraipoje nurodytame bandyme sagčiai atsegti reikalinga jėga neturi būti didesnė kaip 6 daN.

6.2.2.6. Sagties tvirtumas turi būti tikrinamas kaip aprašyta 7.5.1 pastraipoje ir, tam tikrais atvejais, 7.5.5 pastraipoje. Ji neturi lūžti, labai deformuotis ar atsiskirti, taikant nustatyto stiprumo tempimą.

6.2.2.7. Naudojant sagtis, turinčias dviem įrenginiams priklausančias sudedamąsias dalis, taip pat atliekami 7.7 ir 7.8 pastraipose aprašyti tvirtumo ir atsegimo bandymai; bandoma sagties dalis, susijusi su vienu įrenginiu, kuris yra porinė kito įrenginio dalis, jei įmanomas toks sagties naudojimas.

6.2.3. Diržo reguliavimo įtaisas

6.2.3.1. Naudotojui užsisegus diržą, jis, prisitaikydamas prie naudotojo, automatiškai reguliuojasi arba yra toks, kad rankinis diržo reguliavimo įtaisas sėdinčiam diržo naudotojui būtų lengvai pasiekiamas, patogus ir juo būtų nesunku naudotis. Įtaisas turėtų leisti priveržti diržą viena ranka, kad diržas būtų pritaikytas prie naudotojo kūno sudėjimo ir transporto priemonės sėdynės padėties.

6.2.3.2. Du kiekvieno diržo reguliavimo įtaiso pavyzdžiai turi būti išbandyti pagal 7.3 pastraipos reikalavimus. Kiekvieno reguliavimo įtaiso juostos slinktis neturi viršyti 25 mm, o visų reguliavimo įtaisų poslinkių suma neturi viršyti 40 mm.

6.2.3.3. Visų reguliavimo įtaisų tvirtumas turi būti patikrintas kaip nurodyta 7.5.1 pastraipoje. Jie neturi lūžti arba atsiskirti, taikant nustatyto stiprumo tempimą.

6.2.3.4. Atliekant 7.5.6 pastraipoje nurodytą bandymą, bet kuriam rankiniu būdu valdomam įtaisui reguliuoti reikalinga jėga neturi būti didesnė kaip 5 daN.

6.2.4. Priedai ir diržo aukščio reguliavimo įtaisai

Priedų tvirtumas turi būti bandomas kaip nurodyta 7.5.1 ir 7.5.2 pastraipose. Diržo aukščio reguliavimo įtaisų tvirtumas bandomas pagal šios taisyklės 7.5.2 pastraipos reikalavimus, jei šie įtaisai nebuvo išbandyti transporto priemonėje pagal taisyklės Nr. 14 reikalavimus (versija su naujausiais pakeitimais), susijusius su saugos diržų tvirtinimo įtaisais. Šios dalys neturi lūžti arba atsiskirti, taikant nustatyto stiprumo tempimą.

6.2.5. Diržo įtraukikliai

Diržo įtraukikliai turi būti išbandyti ir turi atitikti toliau pateiktus reikalavimus, įskaitant 7.5.1 ir 7.5.2 pastraipose nurodytus tvirtumo bandymus (taikant šiuos reikalavimus, neužsifiksuojantiems diržo įtraukikliams bandymai netaikomi).

6.2.5.1. Diržo įtraukikliai su rankiniu būdu išjungiamu blokavimo įtaisu

6.2.5.1.1. Saugos diržo juosta su diržo įtraukikliu su rankiniu būdu išjungiamu blokavimo įtaisu tarp įtraukiklio fiksavimo padėčių neturi judėti daugiau kaip 25 mm.

6.2.5.1.2. Saugos diržo įrenginio juosta turi būti ištraukiama iš diržo įtraukiklio su rankiniu būdu išjungiamu blokavimo įtaisu 6 mm tikslumu, atsižvelgiant į jos didžiausią ilgį, juostai įprasta traukimo kryptimi taikant ne mažesnį kaip 1,4 daN ir ne didesnį kaip 2,2 daN tempimą.

6.2.5.1.3. Juosta turi būti ištraukta iš diržo įtraukiklio ir ją leidžiama įtraukti 7.6.1 pastraipoje aprašytu būdu, kol bus atlikta 5 000 ciklų. Tada su diržo įtraukikliu atliekamas 7.2 pastraipoje nurodytas korozijos bandymas ir 7.6.3 pastraipoje nurodytas dulkių bandymas. Po jų turi būti sėkmingai atlikta dar 5 000 ištraukimo ir įtraukimo ciklų. Atlikus pirmiau aprašytus bandymus, diržo įtraukiklis turi gerai veikti ir atitikti 6.2.5.1.1 bei 6.2.5.1.2 pastraipose nurodytus reikalavimus.

6.2.5.2. Diržo įtraukikliai su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu

6.2.5.2.1. Saugos diržo juosta su diržo įtraukikliu su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu tarp įtraukiklio fiksavimo padėčių neturi judėti daugiau kaip 30 mm. Diržo naudotojui pajudėjus atgal, diržas turi arba likti savo pradinėje padėtyje, arba į tą padėtį grįžti automatiškai, kai vėliau naudotojas pajuda į priekį.

6.2.5.2.2. Jei diržo įtraukiklis yra juosmens diržo dalis, juostos įtraukimo jėga neturi būti mažesnė kaip 0,7 daN, kai pagal 7.6.4 pastraipą matuojama laisva atkarpa tarp manekeno ir diržo įtraukiklio.

Jei diržo įtraukiklis yra apsaugos sistemos viršutinės liemens dalies elementas, juostos įtraukimo jėga, panašiai matuojant, neturi būti mažesnė kaip 0,1 daN ir ne didesnė kaip 0,7 daN.

6.2.5.2.3. Juosta turi būti ištraukta iš diržo įtraukiklio ir ją leidžiama įtraukti 7.6.1 pastraipoje aprašytu būdu, kol bus atlikta 5 000 ciklų. Tada atliekamas 7.2 pastraipoje nurodytas diržo įtraukiklio korozijos bandymas ir 7.6.3 pastraipoje nurodytas dulkių bandymas. Po jų turi būti sėkmingai atlikta dar 5 000 ištraukimo ir įtraukimo ciklų. Atlikus pirmiau aprašytus bandymus, diržo įtraukiklis turi gerai veikti ir atitikti 6.2.5.2.1 bei 6.2.5.2.2 pastraipose nurodytus reikalavimus.

6.2.5.3. Diržo įtraukikliai su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju

6.2.5.3.1. Diržo įtraukiklis su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju, bandomas pagal 7.6.2 pastraipos reikalavimus, turi atitikti toliau išdėstytus reikalavimus. Veikiant vienam faktoriui pagal 2.14.4.1 pastraipą galioja tik specifikacijos, susijusios su transporto priemonės lėtėjimu.

6.2.5.3.1.1. Blokavimo įtaisas turi įsijungti kai transporto priemonės lėtėjimas pasiekia 0,45 g ([1]) 4 tipo arba 0,85 g 4N tipo diržo įtraukiklių atveju.

6.2.5.3.1.2. Blokavimo įtaisas neturi įsijungti, kai pagreičio vertė, matuojant juostos ištraukimo kryptimi, yra mažesnė kaip 0,8 g 4 tipo arba mažesnė kaip 1,0 g 4N tipo diržo įtraukiklių atveju.

([1]) g = 9,81 m/s^2.

6.2.5.3.1.3. Blokavimo įtaisas neturi įsijungti, kai jo jutiklis bet kuria kryptimi nuo gamintojo nustatytos montavimo padėties pakreipiamas ne daugiau kaip 12°.

6.2.5.3.1.4. Blokavimo įtaisas turi įsijungti, kai jo jutiklis bet kuria kryptimi nuo gamintojo nustatytos montavimo padėties, 4 tipo įtraukiklių atveju, pakreipiamas daugiau kaip 27° arba, 4N tipo įtraukiklių atveju, pakreipiamas 40°.

6.2.5.3.1.5. Kai diržo įtraukiklio veikimas priklauso nuo išorinio signalo arba maitinimo šaltinio, konstrukcija turi užtikrinti, kad esant to signalo pertrūkiui arba maitinimo šaltinio gedimui, diržo įtraukiklio blokavimo įtaisas įsijungtų automatiškai. Tačiau šio reikalavimo nebūtina laikytis, kai įtraukiklį veikia daugiau nei vienas faktorius, su sąlyga, kad veikiant tik vienam faktoriui, tai priklauso nuo išorinio signalo arba maitinimo šaltinio, o signalo arba maitinimo šaltinio gedimas vairuotojui parodomas optinėmis ir (arba) garso priemonėmis.

6.2.5.3.2. Kai bandoma pagal 7.6.2 pastraipą, diržo įtraukiklis su blokavimo įtaisu, kuris avariniu atveju įsijungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui, taip pat ir juostos jautris, turi atitikti nustatytus reikalavimus, o blokavimo įtaisas turi įsijungti, kai išsivyniojimo kryptimi matuojamas juostos pagreitis yra ne mažesnis kaip 2,0 g.

6.2.5.3.3. Atliekant 6.2.5.3.1 ir 6.2.5.3.2 pastraipose nurodytus bandymus, prieš įsijungiant įtraukiklio blokavimo įtaisui, juosta neturi pajudėti daugiau kaip 50 mm, pradedant nuo 7.6.2.1 pastraipoje pateikto ilgio. Atliekant 6.2.5.3.1.2 pastraipoje nurodytą bandymą, blokavimo įtaisas neturi įsijungti judant 50 mm dydžio juostai, nuo 7.6.2.1 pastraipoje nurodyto ilgio.

6.2.5.3.4. Jei diržo įtraukiklis yra juosmens diržo dalis, juostos įtraukimo jėga neturi būti mažesnė kaip 0,7 daN, kai pagal 7.6.4 pastraipą matuojama laisva atkarpa tarp manekeno ir diržo įtraukiklio.

Jei diržo įtraukiklis yra apsaugos sistemos viršutinės liemens dalies dalis, juostos įtraukimo jėga panašiai matuojant neturi būti mažesnė kaip 0,1 daN ir ne didesnė kaip 0,7 daN, išskyrus atvejus, kai dirže įtaisytas įtempimo mažinimo įtaisas; tada, kai toks įtaisas veikia, mažiausia įtraukimo jėga gali būti sumažinta net iki 0,05 daN. Jei juosta eina per kreiptuvą arba skriemulį, įtraukimo jėga turi būti matuojama laisvoje atkarpoje tarp manekeno ir kreiptuvo arba skriemulio.

Jei įrenginyje yra rankiniu arba automatiniu būdu valdomas įtaisas, neleidžiantis iki galo įtraukti juostos, įvertinus įrenginio atitiktį šiems reikalavimams, jis neturi veikti.

Jei įrenginyje yra įtempimo mažinimo įtaisas, pirmiau aprašyta juostos įtraukimo jėga turi būti matuojama įtaisui veikiant ir neveikiant, kai šie atitikties šiems reikalavimams atžvilgiu vertinami prieš patvarumo bandymus ir po jų pagal 6.2.5.3.5 pastraipą.

6.2.5.3.5. Juosta turi būti ištraukta iš diržo įtraukiklio ir ją leidžiama įtraukti 7.6.1 pastraipoje aprašytu būdu, kol bus atlikta 40 000 ciklų. Tada atliekamas 7.2 pastraipoje nurodytas diržo įtraukiklio korozijos bandymas, o po jo – 7.6.3 pastraipoje nurodytas dulkių bandymas. Paskui turi būti sėkmingai atlikta dar 5 000 ištraukimo ir įtraukimo ciklų (iš viso 45 000).

Jei įrenginyje įtaisytas įtempimo mažinimo įtaisas, pirmiau nurodyti bandymai atliekami kai įtaisas yra įjungtas ir išjungtas.

Atlikus pirmiau aprašytus bandymus, diržo įtraukiklis turi gerai veikti ir atitikti 6.2.5.3.1, 6.2.5.3.3 ir 6.2.5.3.4 pastraipose nurodytus reikalavimus.

6.2.5.4. Po patvarumo bandymo, atliekamo kaip nurodyta 6.2.5.3.5 pastraipoje, ir iš karto po jo pagal 6.2.5.3.4 pastraipą atliekamo įtraukimo jėgos matavimo diržo įtraukikliai turi atitikti šias dvi specifikacijas:

6.2.5.4.1. kai diržo įtraukikliai, išskyrus tuos su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu, yra bandomi pagal 7.6.4.2 pastraipos reikalavimus, diržai neturi būti laisvi ties liemeniu ir

6.2.5.4.2. kai sagtis atsegama liežuviui atlaisvinti, diržo įtraukiklis turėtų iki galo įtraukti juostą.

6.2.6. Išankstinės apkrovos įtaisas

6.2.6.1. Pagal 7.2 pastraipą atlikus korozijos bandymą išankstinės apkrovos įtaisas (įskaitant susidūrimo jutiklį, prijungtą prie įtaiso originaliomis jungtimis, per kurias neteka srovė) turi veikti tinkamai.

6.2.6.2. Turi būti patikrinta, ar įtaisui pradėjus veikti netyčia, jis negalėtų sužeisti naudotojo.

6.2.6.3. Pirotechniniai išankstinės apkrovos įtaisai:

6.2.6.3.1. Pagal 7.9.1 pastraipą atlikus kondicionavimą, išankstinės apkrovos įtaisas neturi įsijungti dėl temperatūros pokyčių ir turi veikti tinkamai.

6.2.6.3.2. Turi būti taikomos atsargumo priemonės, kad išskiriamos karštos dujos neuždegtų arti esančių degių medžiagų.

6.3. Juostos

6.3.1. Bendrosios nuostatos

6.3.1.1. Juostos turi turėti tokias savybes, kad būtų užtikrinta, jog slėgis, kuriuo jos veikia naudotojo kūną, būtų paskirstytas kuo tolygiau per visą juostų plotį ir kad juostos nesusisuktų nuo įtempimo. Juostos turi turėti energijos sugerties ir energijos išsklaidymo savybių. Juostų kraštai turi būti tokie, kad naudojamos juostos neirtų.

6.3.1.2. Juostos plotis, esant 980 daN + 100–0 daN apkrovai, turi būti ne mažesnis kaip 46 mm. Šis matmuo turi būti matuojamas atliekant 7.4.3 pastraipoje nurodytą atsparumo trūkiui bandymą; įrenginys neturi būti stabdomas ([1]).

6.3.2. Tvirtumas, atlikus kondicionavimą kambario temperatūroje

Kai pagal 7.4.1.1 pastraipą kondicionuojami du juostų pavyzdžiai, 7.4.2 pastraipoje nustatyta juostos trūkio apkrova turi būti ne mažesnė kaip 1 470 daN. Dviejų pavyzdžių trūkio apkrovų skirtumas neturi viršyti didesniosios iš išmatuotųjų trūkio apkrovų daugiau kaip 10 %.

6.3.3. Tvirtumas po specialaus kondicionavimo

Dviejų juostų pavyzdžių, kondicionuotų pagal vieną iš 7.4.1 pastraipos reikalavimų (išskyrus 7.4.1.1), trūkio apkrova turi būti ne mažesnė kaip 75 % vidutinės apkrovos, nustatytos atliekant 6.3.2 pastraipoje nurodytą bandymą, ir ne mažesnė kaip 1 470 daN Atliekanti bandymus technikos tarnyba gali išsiversti be vieno ar keleto šių bandymų, jei naudojamos medžiagos sudėtis arba turima informacija rodo, kad šis bandymas arba bandymai nereikalingi.

([1]) Bandymas nebuvo taikomas įstrižai austoms juostoms su itin tvirtais poliesterio siūlais, nes esant apkrovai tokios juostos platėja. Tokiu atveju nesant apkrovos plotis turi būti ≥ 46 mm.

6.4. Diržo įrenginys arba apsaugos sistema

6.4.1. Dinaminis bandymas

6.4.1.1. Pagal 7.7 pastraipą su diržo įrenginiu arba apsaugos sistema turi būti atliekamas dinaminis bandymas.

6.4.1.2. Dinaminis bandymas turi būti atliekamas su dviem diržų įrenginiais, kurie anksčiau nebuvo veikiami apkrova, išskyrus atvejį, kai diržų įrenginiai yra apsaugos sistemų dalis, kai dinaminis bandymas turi būti atliktas su apsaugos sistemomis, skirtomis vienai sėdynių grupei, kuri anksčiau nebuvo veikiama apkrova. Bandytinų diržų įrenginių sagtys turi atitikti 6.2.2.4 pastraipoje nurodytus reikalavimus. Kai saugos diržai yra su įtraukikliais, su įtraukikliu turi būti atliekamas 7.6.3 pastraipoje nurodytas atsparumo dulkėms bandymas; be to, kai saugos diržai arba apsaugos sistemos yra su išankstinės apkrovos įtaisu, kuriame naudojamos pirotechnikos priemonės, įtaisas turi būti kondicionuojamas pagal 7.9.1 pastraipoje nurodytus reikalavimus.

6.4.1.2.1. Su diržais turi būti atliekamas 7.2 pastraipoje aprašytas korozijos bandymas; po jo įprastomis naudojimo sąlygomis su sagtimis atliekama 500 papildomų atsegimo ir užsegimo ciklų.

6.4.1.2.2. Su saugos diržais, kuriuose įtaisyti įtraukikliai, atliekami 6.2.5.2 arba 6.2.5.3 pastraipoje aprašyti bandymai. Tačiau, jei jau buvo atliktas įtraukiklio korozijos bandymas pagal 6.4.1.2.1 pastraipoje nurodytus reikalavimus, šio bandymo nereikia kartoti.

6.4.1.2.3. Jei diržas skirtas naudoti su diržo aukščio reguliavimo įtaisu, kaip apibrėžta 2.9.6 pastraipoje, bandymas atliekamas nustačius nepatogiausią (-ias) įtaiso padėtį (-is), kurią parenka už bandymus atsakinga technikos tarnyba. Tačiau jei diržo aukščio reguliavimo įtaisą sudaro diržo tvirtinimo įtaisas, kaip patvirtinta pagal Taisyklės Nr. 14 reikalavimus, už bandymus atsakinga technikos tarnyba savo nuožiūra gali taikyti 7.7.1 pastraipoje nurodytus reikalavimus.

6.4.1.2.4. Kai saugos diržas yra su išankstinės apkrovos įtaisu, mažiausias 6.4.1.3.2 pastraipoje nustatytas poslinkis gali būti sumažintas per pusę. Atliekant šį bandymą, išankstinės apkrovos įtaisas turi būti įjungtas.

6.4.1.2.5. Kai saugos diržas yra su įtempimo mažinimo įtaisu, atliekamas patvarumo bandymas, pagal 6.2.5.3.5 pastraipą, prieš atliekant dinaminį bandymą, įtaisas turi būti įjungtas. Tada atliekamas dinaminis bandymas, per kurį įtempimo mažinimo įtaisas taip pat turi būti įjungtas.

6.4.1.3. Atliekant šį bandymą, turi būti laikomasi nurodytų reikalavimų:

6.4.1.3.1. jokia naudotojo apsaugai svarbi diržo įrenginio arba apsaugos sistemos dalis neturi lūžti ir jokia sagtis, fiksavimo arba poslinkio sistema neturi atsilaisvinti arba atsisegti; ir

6.4.1.3.2. bandant juosmens diržus manekeno poslinkis į priekį turi būti 80–200 mm ties dubeniu. Bandant kitų tipų diržus, poslinkis į priekį ties dubeniu turi būti 80–200 mm, o ties krūtine – 100–300 mm. Bandant diržų komplektą, pirmiau apibrėžti mažiausi poslinkiai gali būti sumažinti per pusę. Šie poslinkiai yra susiję su šios taisyklės 7 priedo 6 paveiksle parodytais matavimo taškais.

6.4.1.3.3. Kai saugos diržas skirtas naudoti priekinėje kraštinėje sėdimojoje vietoje, prieš kurią įrengta oro pagalvė, krūtinės atskaitos taško poslinkis gali viršyti 6.4.1.3.2 pastraipoje nustatytą dydį, jeigu jo greitis ties šia verte neviršija 24 km/h.

6.4.1.4. Apsaugos sistema

6.4.1.4.1. Krūtinės atskaitos taško judėjimas gali viršyti 6.4.1.3.2 pastraipoje nustatytą dydį, jei apskaičiavimu arba papildomu bandymu gali būti įrodyta, kad jokia per dinaminį bandymą naudojamo manekeno liemens arba galvos dalis nepalies jokios priekyje esančios standžios transporto priemonės dalies, išskyrus krūtine paliečiamą vairo mechanizmą, jei šis atitinka Taisyklės Nr. 12 reikalavimus, ir su sąlyga, kad susilietimas neįvyks didesniu kaip 24 km/h greičiu.

6.4.1.4.2. Transporto priemonėse, kuriose naudojami tokie įtaisai, poslinkio ir fiksavimo priemonės, leidžiančios visiems keleiviams išlipti iš transporto priemonės, po dinaminio bandymo turi išlikti valdomos ranka.

6.4.1.5. Apsaugos sistemos atveju, pagal leidžiančią nukrypti nuostatą, poslinkis gali būti didesnis nei nustatytas 6.4.1.3.2 pastraipoje, kai prie sėdynės pritaisytam viršutiniam tvirtinimo įtaisui taikoma Taisyklės Nr. 14 7.4 pastraipoje leidžianti nukrypti nuostata.

6.4.2. Tvirtumas po kondicionavimo dilinimu

6.4.2.1. Abiejų pagal 7.4.1.6 pastraipos reikalavimus kondicionuotų pavyzdžių atsparumas trūkiui turi būti vertinamas pagal 7.4.2 ir 7.5 pastraipų reikalavimus. Jis turi būti bent jau lygus 75 % atsparumo trūkiui vidurkio, nustatyto per nenudilintų juostų bandymus, ir ne mažesnis nei mažiausia apkrova, nustatyta bandomam elementui. Dviejų pavyzdžių atsparumo trūkiui skirtumas neturi viršyti daugiau kaip 20 % didžiausio išmatuoto atsparumo trūkiui. Atliekant 1 ir 2 tipo procedūras, atsparumo trūkiui bandymas atliekamas tik su juostų pavyzdžiais (7.4.2 pastraipa). Per 3 tipo procedūrą atsparumo trūkiui bandymas atliekamas naudojant juostą kartu su metaline dalimi (7.5 pastraipa).

6.4.2.2. Lentelėje pateiktoms diržo įrenginio dalims, kurioms taikoma dilinimo procedūra, taikytini procedūrų tipai žymimi x raide. Kiekvienai procedūrai turi būti naudojamas naujas pavyzdys.

	1 procedūra	2 procedūra	3 procedūra
Priedas	—	—	x
Kreiptuvas arba skriemulys	—	x	—
Sagties kilpa	—	x	x
Reguliavimo įtaisas	x	—	x
Prie juostos prisiūtos dalys	—	—	x

7. BANDYMAI

7.1. Pavyzdžių, pateiktų teikiant saugos diržo arba apsaugos sistemos tipo patvirtinimą, naudojimas (žr. šios taisyklės 13 priedą)

7.1.1. Sagčiai patikrinti, sagties žemos temperatūros bandymui, 7.5.4 pastraipoje aprašytam žemos temperatūros bandymui, jei būtina, sagties patvarumo bandymui, diržo korozijos bandymui, įtraukiklio veikimo bandymams, dinaminiam bandymui ir sagties atsegimo bandymui, kuris atliekamas po dinaminio bandymo, reikalingi du diržai arba dvi apsaugos sistemos. Vienas iš šių dviejų pavyzdžių naudojamas diržui arba apsaugos sistemai tikrinti.

7.1.2. Vienas diržas arba viena apsaugos sistema reikalinga norint patikrinti sagtį ir sagties tvirtumo bandymui, tvirtinimo detalėms, diržo reguliavimo įtaisams ir, jei būtina, įtraukikliams patikrinti.

7.1.3. Užrakto patikrinimui ir saugos diržo trumpojo poslinkio bei dilinimo bandymui atlikti reikalingi du diržai ar susaistymo sistemos. Su vienu iš šių pavyzdžių atliekamas diržo reguliavimo įtaiso veikimo bandymas.

7.1.4. Juostos pavyzdys naudojamas išbandyti juostos atsparumą trūkiui. Šio pavyzdžio dalis turi būti saugoma tol, kol galios patvirtinimas.

7.2. Korozijos bandymas

7.2.1. Visas saugos diržo įrenginys dedamas į bandymo kamerą, kaip nurodyta šios taisyklės 12 priede. Kai įrenginyje yra įtraukiklis, juosta turi būti išvyniota iki pat galo, paliekant 300 ± 3 mm. Išskyrus trumpas pertraukas, kurios gali būti reikalingos, pvz., patikrinti ir papildyti druskos tirpalo kiekį, bandymas be perstojo atliekamas 50 valandų.

7.2.2. Atlikus poveikio bandymą, įrenginys atsargiai nuplaunamas arba pakišamas po švariu tekančiu ne aukštesnės kaip 38 °C temperatūros vandeniu, kad būtų pašalintos galėjusios susidaryti druskos nuosėdos; tada, prieš tikrinant, įrenginys paliekamas džiūti kambario temperatūroje 24 valandas, kaip nurodyta 6.2.1.2 pastraipoje.

7.3. Trumpojo slydimo bandymas (žr. šios taisyklės 11 priedo 3 pav.)

7.3.1. Trumpojo slydimo bandymui atlikti pateikiami pavyzdžiai bent 24 valandas laikomi 20 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 % santykinės drėgmės ore. Bandymas atliekamas 15–30 °C temperatūroje.

7.3.2. Turi būti užtikrinta, kad laisva reguliavimo įtaiso dalis ant bandymų stendo būtų nukreipta aukštyn arba žemyn, kaip ir transporto priemonėje.

7.3.3. 5 daN svarmuo pritvirtinamas prie apatinio juostos dalies galo. Kitas galas turi būti judinamas pirmyn ir atgal: visa amplitudė – 300 ± 20 mm (žr. pav.).

7.3.4. Jei yra laisvos atsargai naudojamos juostos, ji neturi būti kaip nors pritvirtinta arba prispausta prie dalies, kuriai taikoma apkrova.

7.3.5. Turi būti užtikrinta, kad juosta, bandymų stende būdama neįtempta, nuo reguliavimo įtaiso leistųsi įgaubtos kreivės pavidalu, kaip ir transporto priemonėje. Bandymų stende naudojamas 5 daN svarmuo turi būti nukreiptas vertikaliai taip, kad nesiūbuotų, o diržas nesusisuktų. Kaip ir transporto priemonėje, prietaisui nustatoma 5 daN apkrova.

7.3.6. Prieš faktinę bandymo pradžią atliekama 20 ciklų serija, kad tinkamai nusistatytų savaime susiveržianti sistema.

7.3.7. 0,5 ciklo per sekundę dažniu atliekama 1 000 ciklų, kai visa poslinkio amplitudė yra 300 ± 20 mm. 5 daN apkrova taikoma tik per kiekvieno pusperiodžio 100 ± 20 mm dydžio poslinkį.

7.4. Juostų kondicionavimas ir atsparumo trūkiui bandymas (statinis)

7.4.1. Juostų kondicionavimas atsparumo trūkiui bandymui

Atkirpti juostų pavyzdžiai, kaip nurodyta 3.2.2.3 pastraipoje, kondicionuojami taip:

7.4.1.1. Kondicionavimas temperatūra ir drėgmės matavimas

Juosta kondicionuojama pagal ISO 139 (2005 m.) įprastomis oro sąlygomis arba kitomis įprastomis oro sąlygomis. Jei iš karto po kondicionavimo bandymas nėra atliekamas, pavyzdys iki bandymo pradžios turi būti laikomas hermetiškai uždarytoje talpoje. Trūkimo apkrova turi būti nustatyta nuo juostos kondicionavimo arba išėmimo ir talpos praėjus ne daugiau kaip penkioms minutėms.

7.4.1.2. Kondicionavimas šviesa

7.4.1.2.1. Turi būti taikomos rekomenduojamojo standarto ISO/105-B02 (1994 m., Amd 2:2000) nuostatos. Juosta turi būti kondicionuojama šviesa tol, kol etaloniniai mėlyni dažai Nr. 7 išbluks taip, kad jų atspalvį bus galima priskirti ketvirtam pustonių skalės laipsniui.

7.4.1.2.2. Atlikus minėtą kondicionavimą šviesa, juosta kondicionuojama kaip apibrėžta 7.4.1.1 pastraipoje. Jei iš karto po kondicionavimo bandymas nėra atliekamas, pavyzdys iki bandymo pradžios turi būti laikomas hermetiškai uždarytoje talpoje. Trūkio apkrova turi būti nustatyta nuo juostos kondicionavimo praėjus ne daugiau kaip penkioms minutėms.

7.4.1.3. Kondicionavimas šalčiu

7.4.1.3.1. Juosta kondicionuojama kaip apibrėžta 7.4.1.1 pastraipoje.

7.4.1.3.2. Po to juosta pusantros valandos laikoma ant lygaus paviršiaus žemos temperatūros kameroje, kurioje oro temperatūra −30 ± 2 °C. Kai apkrauta juosta 30 minučių išlaikoma toje pačioje žemos temperatūros kameroje, svoris pašalinamas ir per penkias minutes nuo juostos išėmimo iš žemos temperatūros kameros turi būti matuojama trūkio apkrova.

7.4.1.4. Kondicionavimo karščiu

7.4.1.4.1. Juosta tris valandas laikoma šildymo spintoje 60 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 % santykinės drėgmės ore.

7.4.1.4.2. Trūkio apkrova turi būti nustatyta nuo juostos išėmimo iš šildymo spintos praėjus ne daugiau kaip penkioms minutėms.

7.4.1.5. Vandens poveikis

7.4.1.5.1. Visiškai panardinta juosta tris valandas laikoma distiliuotame 20 ± 5 °C temperatūros vandenyje, į kurį pridėta šiek tiek drėkiklio. Gali būti naudojamas bet koks bandomam pluoštui tinkamas drėkiklis.

7.4.1.5.2. Trūkio apkrova turi būti nustatyta nuo juostos ištraukimo iš vandens praėjus ne daugiau kaip 10 minučių.

7.4.1.6. Kondicionavimas dilinimu

7.4.1.6.1. Kondicionavimas dilinimu bus atliekamas su kiekvienu įtaisu, kuriame juosta liečia standžią diržo dalį, išskyrus visus reguliavimo įtaisus, kai trumpojo slydimo bandymas (7.3 pastraipa) parodo, kad juosta slysta mažiau nei per pusę nustatytos vertės; tokiu atveju kondicionavimo dilinimu 1 procedūra (7.4.1.6.4.1 pastraipa) bus nereikalinga. Nustatant kondicionavimo įtaisą, bus maždaug išlaikoma santykinė juostos ir sąlyčio sritis.

7.4.1.6.2. Pavyzdžiai kondicionuojami kaip apibrėžta 7.4.1.1 pastraipoje. Atliekant dilinimo procedūrą, aplinkos temperatūra turi būti 15–30 °C.

7.4.1.6.3. Toliau pateiktoje lentelėje išvardytos bendros kiekvienos dilinimo procedūros sąlygos.

	Apkrova daN	Dažnis Hz	Ciklų skaičius	Poslinkis mm
1 procedūra	2,5	0,5	5 000	300 ± 20
2 procedūra	0,5	0,5	45 000	300 ± 20
3 procedūra (*)	0–5	0,5	45 000	—

(*) Žr. 7.4.1.6.4.3 pastraipą.

Šios lentelės penktame stulpelyje pateiktas poslinkis yra juostos judėjimo pirmyn ir atgal amplitudė.

7.4.1.6.4. Detalios kondicionavimo procedūros

7.4.1.6.4.1. 1 procedūra: skirta atvejams, kai juosta slysta pro reguliavimo įtaisą.

Viename juostos gale vertikalia kryptimi išlaikoma pastovi 2,5 daN apkrova, kitas juostos galas turi būti pritvirtintas prie įtaiso, kuris horizontalia kryptimi traukia juostą pirmyn ir atgal.

Reguliavimo įtaisas ant horizontalios juostos nustatomas taip, kad juosta liktų įtempta (žr. šios taisyklės 11 priedo 1 pav.).

7.4.1.6.4.2. 2 procedūra: kai kinta pro standžią dalį slenkančios juostos kryptis.

Atliekant šį bandymą, juostų kampai išlaikomi tokie, kaip parodyta šios taisyklės 11 priedo 2 paveiksle.

Per šį bandymą pastoviai išlaikoma 0,5 daN apkrova.

Tai atvejais, kai pro standžią dalį slenkanti juosta keičia kryptį daugiau kaip vieną kartą, 0,5 daN apkrova gali būti didinama, kad nurodytas juostos judėjimo pro standžią dalį atstumas būtų 300 mm.

7.4.1.6.4.3. 3 procedūra: skirta atvejams, kai juosta yra prisiūta prie standžios dalies arba panašiai pritvirtinta.

Visas judėjimo pirmyn ir atgal atstumas turi būti 300 ± 20 mm, bet 5 daN apkrova taikoma tik per kiekvieno pusperiodžio 100 ± 20 mm dydžio poslinkį (žr. šios taisyklės 11 priedo 3 pav.).

7.4.2. Juostos atsparumo trūkiui bandymas (statiškas bandymas)

7.4.2.1. Kiekvienas bandymas turi būti atliekamas su dviem naujais pakankamo ilgio juostos pavyzdžiais, kondicionuotais pagal 7.4.1 pastraipos reikalavimus.

7.4.2.2. Kiekviena juosta turi būti suspausta tarp tempimo bandymo įrenginio spaustuvų. Spaustuvai turi būti pagaminti taip, kad nebūtų galima juostos nutraukti spaustuvuose arba prie jų. Bandymo pradžioje laisva pavyzdžio atkarpa tarp įrenginio spaustuvų turi būti 200 mm ± 40 mm ilgio.

7.4.2.3. Tempimas turi būti stiprinamas, kol juosta nutrūksta; trūkio apkrova užfiksuojama.

7.4.2.4. Jeigu juosta slysta arba trūksta viename iš spaustuvų arba 10 mm atstumu nuo jų, bandymo rezultatai skelbiami negaliojančiais ir su nauju pavyzdžiu turi būti atliekamas kitas bandymas.

7.4.3. Apkrautos juostos plotas

7.4.3.1. Kiekvienas bandymas turi būti atliekamas su dviem naujais pakankamo ilgio juostos pavyzdžiais, kondicionuotais pagal 7.4.1 pastraipos reikalavimus.

7.4.3.2. Kiekviena juosta turi būti suspausta tempimo bandymo įrenginio spaustuvais. Spaustuvai turi būti pagaminti taip, kad juose arba prie jų esanti juosta nenutrūktų. Poslinkio greitis turi būti 100 mm/min. Bandymo pradžioje laisva pavyzdžio atkarpa tarp įrenginio spaustuvų turi būti 200 mm ± 40 mm ilgio.

7.4.3.3. Kai apkrova pasiekia 980 + 100–0 daN, įrenginys sustabdomas ir matavimai baigiami per 5 sekundes. Bandymas turi būti atliekamas atskirai nuo tempimo bandymo.

7.5. Diržo įrenginio sudedamųjų dalių, kuriose yra standžių dalių, bandymas

7.5.1. Sagtis ir reguliavimo įtaisas tvirtinamas prie tempimo bandymo įrenginio tomis diržo įrenginio dalimis, prie kurių diržas būna paprastai pritvirtintas, ir apkrova padidinama iki 980 daN.

Diržų komplekto atveju sagtis prie bandymo įrenginio pritvirtinama juostomis, kurios yra pritvirtintos prie sagties ir liežuvio arba dviejų liežuvių, išsidėsčiusių maždaug simetriškai sagties geometrinio centro atžvilgiu. Jei sagtis arba reguliavimo įtaisas yra tvirtinimo detalės dalis arba bendra trijose vietose tvirtinamo diržo dalis, sagtis arba reguliavimo įtaisas bandomi su tvirtinimo detale pagal 7.5.2 pastraipą, išskyrus atvejį, kai įtraukikliai viršutiniame diržo tvirtinimo įtaise turi skriemulį arba juostos kreiptuvą, taikant 980 daN apkrovą, o ant ritės likusi suvyniota juostos atkarpa yra tokio ilgio, kuris lieka blokavimo įtaisui įsijungus kuo arčiau ties 450 mm atstumu nuo juostos galo.

7.5.2. Tvirtinimo detalės ir visi diržo aukščio reguliavimo įtaisai bandomi 7.5.1 pastraipoje nurodytu būdu, bet taikoma 1 470 daN apkrova, kuri pagal 7.7.1 pastraipos antrojo sakinio reikalavimus taikoma pačiomis nepalankiausiomis sąlygomis, galimomis transporto priemonėje, kurioje naudojamas tinkamai įrengtas diržo įrenginys. Kai yra įtraukikliai, bandymas atliekamas išvyniojus visą juostą.

7.5.3. Du diržo įrenginio pavyzdžiai dviem valandoms įdedami į šaldymo kamerą, kurioje palaikoma –10° ± 1 °C temperatūra. Porinės sagties dalys sujungiamos rankiniu būdu iš karto po to, kai diržas išimamas iš šaldymo kameros.

7.5.4. Du diržo įrenginio pavyzdžiai dviem valandoms įdedami į šaldymo kamerą, kurioje palaikoma –10°± 1 °C temperatūra. Tada bandomosios standžios detalės ir plastikinės dalys paeiliui dedamos ant plokščio plieninio paviršiaus (jis kartu su pavyzdžiais buvo laikomas šaldymo kameroje), kuris padėtas ant horizontalios standžios trinkos, sveriančios bent 100 kg; per 30 sekundžių nuo detalių išėmimo iš šaldymo kameros iš 300 mm aukščio ant jų numetamas 18 kg sveriantis plieninis svarmuo. 18 kg svarmens smogiamojo paviršiaus kietumas turi būti bent 45 HRC, tai iškilasis paviršius, kurio skersinis spindulys – 10 mm, o išilginis – 150 mm. Su vienu pavyzdžiu bandymas atliekamas tą pavyzdį padėjus taip, kad išlenkto strypo ašis sutaptų su juosta, o kitas pavyzdys juostos atžvilgiu padedamas 90° kampu.

7.5.5. Sagtims, turinčioms dviem saugos diržams bendrų dalių, apkrova taikoma taip, kad būtų imituojamos sagčių naudojimo sąlygos transporto priemonėje, kai sėdynės yra nustatytos į vidurinę padėtį. Kiekvienai juostai vienu metu taikoma 1 470 daN apkrova. Apkrovos taikymo kryptis nustatoma pagal 7.7.1 pastraipą. Bandymui atlikti tinkamas įrenginys parodytas šios taisyklės 10 priede.

7.5.6. Kai atliekamas rankiniu būdu reguliuojamo įtaiso bandymas, juosta pro jį traukiama tolygiai, atsižvelgiant į įprastas naudojimo sąlygas, maždaug 100 mm/s greičiu ir ištraukus pirmuosius juostos 25 mm, matuojama didžiausia jėga, apvalinant iki 0,1 daN. Atliekant bandymą, juosta per įtaisą turi būti traukiama dviem kryptimis; prieš matavimą su juosta turi būti atlikta 10 eigos ciklų.

7.6. Papildomi saugos diržų su įtraukikliais bandymai

7.6.1. Įtraukiklio mechanizmo patvarumas

7.6.1.1. Juosta ištraukiama ir leidžiama ją įtraukti, kol ne didesniu kaip 30 ciklų per minutę greičiu bus atliktas reikiamas ciklų skaičius. Įtraukiklių su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju, blokavimo įtaiso įsijungimą sukeliantis truktelėjimas atliekamas kas penktą ciklą. Kiekvienu iš penkių traukimų ištraukiama skirtingo ilgio juostos atkarpa:

90, 80, 75, 70 ir 65 % įtraukiklyje likusios suvyniotos juostos ilgio. Tačiau kai juostos ilgis viršija 900 mm, pirmiau nurodyti procentiniai dydžiai taikomi galutinei 900 mm ilgio juostos atkarpai, kuri gali būti ištraukta iš įtraukiklio.

7.6.1.2. Bandymams atlikti tinkamas įrenginys, pirmiau apibrėžtas 7.6.1.1 pastraipoje, parodytas šios taisyklės 3 priede.

7.6.2. Įtraukiklių su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju, blokavimo įtaiso įsijungimas

7.6.2.1. Įtraukiklio blokavimo įtaiso įsijungimas turi būti tikrinamas, kai neišvyniotos juostos lieka 300 ± 3 mm.

7.6.2.1.1. Kai įtraukiklio blokavimo įtaisas įsijungia judant juostai, ištraukimas turi vykti ta kryptimi, kuri paprastai būdinga tada, kai įtraukiklis įtaisytas transporto priemonėje.

7.6.2.1.2. Kai bandomas įtraukiklių jautrumas transporto priemonės lėtėjimui, jie turi būti bandomi taikant anksčiau nurodytą ištraukimo ilgį ir traukiant išilgai dviejų viena kitai statmenų ašių, kurios yra horizontalios, jei įtraukiklis transporto priemonėje įtaisytas pagal saugos diržo gamintojo instrukcijas. Jeigu tokia padėtis nėra nurodyta, bandymų institucija turi pasikonsultuoti su saugos diržo gamintoju. Viena iš šių ašių turi būti išdėstyta bandymus atliekančios technikos tarnybos pasirinkta kryptimi, kad atsižvelgiant į blokavimo įtaiso įsijungimą, būtų taikomos nepalankiausios sąlygos.

7.6.2.2. Bandymams atlikti tinkamas įrenginys, pirmiau apibrėžtas 7.6.2.1 pastraipoje, aprašytas šios taisyklės 4 priede. Toks bandymų įrenginys turi būti suprojektuotas taip, kad būtų garantuota, jog bus pasiekiamas reikiamas greitėjimas prieš ištraukiant juostą iš įtraukiklio daugiau kaip 5 mm ir ištraukimas vyktų, kai greitėjimas vidutiniškai didėja bent 55 g/s, bet ne daugiau kaip 150 g/s, kai bandomas jautrumas judant juostai, ir bent 25 g/s, bet ne daugiau kaip 150 g/s, kai bandomas jautrumas lėtėjant transporto priemonei.

7.6.2.3. Kad nebūtų pažeidžiami 6.2.5.3.1.3 ir 6.2.5.3.1.4 pastraipose nurodyti reikalavimai, įtraukiklis turi būti montuojamas ant horizontalaus stalo, o stalas kreipiamas ne didesniu kaip 2° per sekundę greičiu tol, kol įvyksta užsifiksavimas. Bandymas turi būti pakartotas kreipiant kitomis kryptimis, kad būtų užtikrinta, jog laikomasi reikalavimų.

7.6.3. Atsparumas dulkėms

7.6.3.1. Diržo įtraukimo įtaisas dedamas į bandymo kamerą, kaip aprašyta šios taisyklės 5 priede. Jo montavimo kryptis turi būti panaši į tą, kuri būna įtaisą sumontavus transporto priemonėje. Bandymo kameroje turi būti dulkių, kaip apibrėžta 7.6.3.2 pastraipoje. Iš įtraukiklio ištraukiama 500 mm juostos ir laikoma ištraukta, išskyrus atvejį, kai po kiekvieno dulkių sumaišymo per vieną ar dvi minutes turi būti iki galo atliekama 10 įtraukimo ir ištraukimo ciklų. Penkias valandas kas 20 minučių dulkės penkias sekundes maišomos sausu suspaustu oru be alyvos, leidžiamu $5,5 \times 10^5 + 0,5 \times 10^5$ Pa slėgiu pro 1,5 ± 0,1 mm skersmens angą.

7.6.3.2. 7.6.3.1. pastraipoje aprašytame bandyme naudojamos dulkės turi būti sudarytos iš maždaug 1 kg sauso kvarco. Dalelės turi būti tokio dydžio:

a) išpučiamos pro 150 μm dydžio angą, vielos skersmuo 104 μm: 99–100 %;

b) išpučiamos pro 105 μm dydžio angą, vielos skersmuo 64 μm: 76–100 %;

c) išpučiamos pro 75 μm dydžio angą, vielos skersmuo 52 μm: 60–70 %.

7.6.4. Įtraukimo jėgos

7.6.4.1. Įtraukimo jėgos turi būti matuojamos saugos diržo įrenginį pritaikius prie manekeno, kaip ir 7.7 pastraipoje aprašytame dinaminiame bandyme. Juostos įtempimas matuojamas sąlyčio su manekenu (bet šiek tiek atokiau) taške, kai juosta traukiama apytiksliai 0,6 m/min greičiu. Kai saugos dirže yra įtempimo mažinimo įtaisas, įtraukimo jėga ir juostos įtempimas matuojami kai įtempimo mažinimo įtaisas yra įjungtas ir neįjungtas.

7.6.4.2. Prieš atliekant 7.7 pastraipoje aprašytą dinaminį bandymą, pasodintas manekenas, aprengtas medvilniniais marškinėliais, pakreipiamas į priekį tiek, kad iš įtraukiklio išsitrauktų 350 mm juostos, tada grąžinamas į pradinę padėtį.

7.7. Diržo įrenginio arba apsaugos sistemos dinaminis bandymas

7.7.1. Diržo įrenginys montuojamas vežimėlyje, kuriame yra sėdynė ir tvirtinimo įtaisas, apibrėžti šios taisyklės 6 priede. Tačiau jei diržo įrenginys skirtas specialioms transporto priemonėms arba specialaus tipo transporto priemonėms, atstumus tarp manekeno ir tvirtinimo įtaisų nustato bandymus atliekanti tarnyba – pagal montavimo instrukcijas, pateiktas su diržu, arba pagal transporto priemonės gamintojo pateiktus duomenis. Jei dirže įtaisytas diržo aukščio reguliavimo įtaisas, apibrėžtas 2.9.6 pastraipoje, įtaiso padėtis ir tvirtinimo priemonės turi būti tokios pačios, kaip transporto priemonėje.

Tuo atveju, kai dinaminis bandymas atliekamas su tam tikru transporto priemonių tipu, bandymas neturi būti kartojamas su kitais transporto priemonių tipais, jei kiekviena tvirtinimo vieta nuo atitinkamos išbandyto diržo tvirtinimo vietos skiriasi ne daugiau kaip 50 mm. Gamintojai gali pasirinktinai bandymui nustatyti spėjamas tvirtinimo vietas, kad būtų išbandyta kuo daugiau realių tvirtinimo vietų.

7.7.1.1. Kai saugos diržas arba apsaugos sistema yra įrenginio, kurį prašoma patvirtinti kaip apsaugos sistemą, dalis, saugos diržas tvirtinamas kaip apibrėžta 7.7.1 pastraipoje arba prie transporto priemonės konstrukcijos dalies, prie kurios įprastai tvirtinama apsaugos sistema; ši dalis turi būti tvirtai pritvirtinta prie bandymų vežimėlio 7.7.1.2–7.7.1.6 pastraipose aprašytu būdu.

Kai saugos dirže arba apsaugos sistemoje yra išankstinės apkrovos įtaisų, turinčių sudedamųjų dalių, išskyrus pačiame diržo įrenginyje įtaisytas dalis, diržo įrenginys bandymų vežimėlyje montuojamas kartu su reikalingomis papildomomis transporto priemonės dalimis 7.7.1.2–7.7.1.6 pastraipose aprašytu būdu.

Kai šių įtaisų negalima išbandyti bandymų vežimėlyje, gamintojas pasirinktinai gali įprastu priekinio susidūrimo bandymu, kuris atliekamas 50 km/h greičiu pagal ISO 3560 (1975) procedūrą, įrodyti, kad įtaisas atitinka šios taisyklės reikalavimus.

7.7.1.2. Dėl transporto priemonei tvirtinti per bandymą taikomo metodo neturi padidėti sėdynių tvirtinimo įtaisų arba saugos diržų tvirtumas ar sumažėti įprasta konstrukcijos deformacija. Priekyje neturi būti jokios transporto priemonės detalės, kuri ribodama manekeno judėjimą į priekį, išskyrus kojų judėjimą, per bandymą sumažintų apsaugos sistemą veikiančią apkrovą. Pašalintos konstrukcijos detalės gali būti pakeistos tokio paties tvirtumo detalėmis su sąlyga, kad jos netrukdys manekenui judėti į priekį.

7.7.1.3. Laikoma, kad tvirtinimo įtaisas atitinka nustatytus reikalavimus, jei neišsikiša už konstrukcijos pločio gabaritų ir jei transporto priemonė arba konstrukcija yra įtvirtinta arba užfiksuota priekyje ne mažesniu kaip 500 mm atstumu nuo apsaugos sistemos tvirtinimo vietos. Gale konstrukcija turi būti pritvirtinta pakankamu atstumu už tvirtinimo vietų, kad būtų užtikrinta, jog laikomasi visų 7.7.1.2 pastraipoje nurodytų reikalavimų.

7.7.1.4. Transporto priemonės sėdynės turi būti įrengtos ir išdėstytos tvirtinimo bandymus atliekančios technikos tarnybos parinktoje važiavimo padėtyje, stengiantis, kad tvirtumo atžvilgiu būtų kuo nepalankesnės sąlygos, suderinamos su manekeno montavimu transporto priemonėje. Sėdynių padėtys turi būti nurodytos ataskaitoje. Sėdynės atlošas, jeigu jo polinkis reguliuojamas, turi būti užfiksuotas, kaip nustatyta gamintojo, arba, jei nėra techninių sąlygų, nustatomas tikrasis sėdynės atlošo polinkio kampas, kurio reikšmė kuo artimesnė 25° (M1 ir N1 transporto priemonėse), o visų kitų kategorijų transporto priemonėse – kuo artimesnė 15°.

7.7.1.5. Norint įvertinti atitiktį 6.4.1.4.1 pastraipos reikalavimams, sėdynė turi būti pačioje tolimiausioje priekinėje važiavimo padėtyje, tinkamoje atsižvelgiant į manekeno matmenis.

7.7.1.6. Visos bet kurios sėdynių grupės sėdynės turi būti bandomos vienu metu.

7.7.1.7. Diržų komplekto sistemos dinaminiai bandymai atliekami be tarpukojo juostos (įrenginio), jeigu jis yra.

7.7.2. Diržo įrenginys tvirtinamas prie šios taisyklės 7 priede aprašyto manekeno: tarp manekeno nugaros ir sėdynės atlošo dedama 25 mm storio lenta. Diržas patikimai pritvirtinamas prie manekeno. Tada lenta turi būti išimama, kad visa manekeno nugara liestų sėdynės atlošą. Reikia patikrinti, kad sujungiant dvi sagties dalis, nesumažėtų užsegimo patikimumas.

7.7.3. Laisvi juostų galai turi būti pakankamai toli už reguliavimo įtaisų, kad įtaisai galėtų slysti.

7.7.4. Lėtėjimo ar greitėjimo prietaisai

Pareiškėjas pasirenka vieną iš šių prietaisų:

7.7.4.1. Lėtėjimo bandymo prietaisas

Tada vežimėliui suteikiamas toks greitis, kad susidūrimo momentu jo laisvasis greitis būtų 50 km/h ± 1 km/h, o manekenas išliktų stabilus. Vežimėlio stabdymo kelias turi būti 40 cm ± 5 cm. Vežimėlis turi būti stabdomas naudojant šios taisyklės 6 priede nurodytą prietaisą arba bet kokį kitą lygiaverčius rezultatus užtikrinantį įrenginį. Prietaisas turi atitikti toliau nurodytas charakteristikas.

Vežimėlio, kuris, atliekant saugos diržų bandymus, bendrai su inercine mase svertų 455 ± 20 kg, o, atliekant apsaugos sistemų bandymus, bendrai svertų 910 ± 40 kg, kai vardinė to vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masė yra 800 kg, lėtėjimo pagreičio kreivė turi būti 8 priede pateikto grafiko brūkšniuotame plote. Jeigu reikia, vardinę vežimėlio ir pritvirtintos transporto priemonės konstrukcijos masę galima padidinti po 200 kg, tada kiekvienai tokiai daliai papildomai pridedama po 28 kg inercinės masės. Atliekant kalibravimo bandymus bendra vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masė ir inercinė masė jokiais būdais negali skirtis nuo vardinės vertės daugiau kaip ± 40 kg. Kalibruojant stabdymo įrenginį, vežimėlio greitis turi būti 50 km/h ± 1 km/h, o stabdymo atstumas turi būti 40 cm ± 2 cm.

7.7.4.2. Greitėjimo bandymo prietaisas

Vežimėlis varomas taip, kad jo bendras greičio pokytis ΔV būtų 51 km/h^{+2}_{-0} km/h. Greitėjančio vežimėlio padėtis turi būti horizontali. Vežimėlio greitėjimas užtikrinamas naudojant toliau nurodytas charakteristikas atitinkantį įrenginį.

Vežimėlio, pasverto įtraukus inercinę masę, greitėjimo kreivė turi būti 8 priede pateikto grafiko brūkšniuotame plote ir būti virš dalies, apibrėžtos 10 g, 5 ms ir 20 g, 10 ms koordinatėmis. Susidūrimo pradžia (T0) apibrėžiama pagal ISO 17 373 (2005) esant 0,5 g greitėjimui. Atliekant kalibravimo bandymus bendra vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masė ir inercinė masė jokiais būdais negali skirtis nuo vardinės vertės daugiau kaip ± 40 kg. Kalibruojant greitėjimo įrenginį, bendras vežimėlio greičio pokytis ΔV turi būti 51 km/h^{+2}_{-0} km/h.

Nors ir būtų laikomasi šių reikalavimų, technikos tarnyba naudoja didesnę nei 380 kg vežimėlio masę (įskaitant įrengtą sėdynę), kaip nurodyta 6 priedo 1 pastraipoje.

7.7.5. Turi būti pamatuotas vežimėlio greitis prieš pat susidūrimą (tik lėtėjimo vežimėlių, kurių reikia apskaičiuojant stabdymo atstumą), vežimėlio greitėjimas ar lėtėjimas, manekeno poslinkis į priekį ir krūtinės greitis, kai jos poslinkis yra 300 mm.

Greičio pokytis apskaičiuojamas įtraukiant užfiksuotą vežimėlio greitėjimą ar lėtėjimą.

Atstumas, būtinas pirmiesiems vėžimėlio greičio pokyčio 50 km/h$^{+1}_{-0}$ km/h, gali būti apskaičiuotas dukart įtraukiant užfiksuotą vežimėlio lėtėjimą.

7.7.6. Po susidūrimo diržo įrenginys arba apsaugos sistema ir jos standžios dalys turi būti apžiūrėti (neatsegus sagties), siekiant nustatyti, ar nėra sutrikimų bei lūžių. Apsaugos sistemų atveju po bandymo taip pat turi būti patikrinta, ar prie vežimėlio pritvirtintos transporto priemonės konstrukcijos dalys patyrė kokią nors matomą ilgalaikę deformaciją. Jei tokia deformacija yra, turi būti atsižvelgta į visus apskaičiavimus, atliktus pagal 6.4.1.4.1 pastraipą.

7.7.7. Tačiau jeigu bandymai buvo atlikti didesniu greičiu ir (arba) greitėjimo kreivė kirto užbrūkšniuoto ploto viršų, o saugos diržas atitinka reikalavimus, bandymo rezultatai laikomi priimtinais.

7.8. Sagties atsegimo bandymas

7.8.1. Per šį bandymą naudojami diržų įrenginiai arba apsaugos įtaisai, su kuriais jau atliktas dinaminis bandymas pagal 7.7 pastraipą.

7.8.2. Diržo įrenginys, neatsegus sagties, išimamas iš bandymų vežimėlio. Tiesiogiai traukiant prie sagties pritaisytas juostas, visos juostos veikiamos $\frac{60}{n}$ daN apkrova. (Suprantama, kad n yra prie užsegtos sagties pritaisytų juostų skaičius.) Kai sagtis yra pritaisyta prie standžios dalies, apkrova taikoma tuo pačiu kampu, kuris susidaro tarp sagties ir standžios dalies per dinaminį bandymą. Apkrova taikoma 400 ± 20 mm/min. greičiu, ji nukreipiama į sagties atsegimo mygtuko geometrinį centrą, išilgai fiksuotos ašies, lygiagrečios su pradine mygtuko judėjimo kryptimi. Taikant sagčiai atsegti reikalingą jėgą, sagtį turi prilaikyti standi atrama. Pirmiau nurodyta apkrova neturi viršyti 6.2.2.5 pastraipoje nurodytos ribos. Bandymo įrangos sąlyčio taškas turi būti rutulio formos, 2,5 mm ± 0,1 mm skersmens. Tai turi būti metalinis nušlifuotas paviršius.

7.8.3. Turi būti išmatuota sagties atsegimo jėga ir užfiksuoti visi sagties pakitimai.

7.8.4. Atlikus sagties atsegimo bandymą, turi būti patikrintos visos diržo įrenginio arba apsaugos įtaiso sudedamosios dalys, su kuriomis buvo atlikti 7.7 pastraipoje nurodyti bandymai, ir bandymo ataskaitoje įrašomas žalos, padarytos diržo įrenginiui arba apsaugos įtaisui, mastas.

7.9. Papildomi saugos diržų su išankstinės apkrovos įtaisais bandymai

7.9.1. Kondicionavimas

Išankstinės apkrovos įtaisas gali būti atskirtas nuo bandytino saugos diržo ir 24 valandas laikomas 60° ± 5 °C temperatūroje. Tada dviem valandoms temperatūra padidinama iki 100 ± 5 °C. Vėliau įtaisas turi būti 24 valandas laikomas −30 ± 5 °C temperatūroje. Po kondicionavimo įtaisas turi sušilti iki aplinkos temperatūros. Jeigu jis buvo atskirtas, turi būti vėl pritaisytas prie saugos diržo.

7.10. Bandymo ataskaita

7.10.1. Bandymo ataskaitoje turi būti įregistruojama:

a) visi 7 pastraipoje nurodyti bandymų rezultatai, visų pirma:

b) bandymui naudoto prietaiso tipas (greitėjimo ar lėtėjimo prietaisas);

c) bendras greičio pokytis;

d) vežimėlio greitis prieš pat susidūrimą (tik lėtėjimo vežimėlių);

e) greitėjimo ar lėtėjimo kreivė viso vežimėlio greičio pokyčio metu;

f) didžiausias manekeno poslinkis į priekį;

g) per bandymą sagties užimta vieta (jeigu ji gali įvairuoti);

h) sagties atsegimo jėga;

i) sutrikimai ir lūžiai.

Jei pagal 7.7.1 pastraipą neatsižvelgiama į šios taisyklės 6 priede nurodytus tvirtinimo įtaisus, bandymų ataskaitoje turi būti aprašyta, kaip diržo įrenginys arba apsaugos sistema buvo įtaisyti, turi būti tiksliai nurodyti svarbūs kampai ir matmenys.

8. MONTAVIMO TRANSPORTO PRIEMONĖJE REIKALAVIMAI

8.1. Saugos diržai ir apsaugos sistemų įranga

8.1.1. Išskyrus sėdynes, skirtas naudoti tik transporto priemonei stovint, M1, M2 (III ar B klasių), M3 (III ar B klasių) ir N kategorijų transporto priemonių sėdynėse turi būti įrengti šios taisyklės reikalavimus atitinkantys saugos diržai arba apsaugos sistemos.

Susitariančiosios šalys gali reikalauti įrengti saugos diržus II klasei priskiriamose M2 ir M3 kategorijų transporto priemonėse.

I, II ar A klasėms priskiriamose M2 ar M3 kategorijų transporto priemonėse įrengti saugos diržai ir (arba) apsaugos sistemos turi atitikti šios taisyklės reikalavimus.

Taikydamos nacionalinius teisės aktus, susitariančiosios šalys gali leisti įrengti šioje taisyklėje nenustatytus saugos diržus ar apsaugos sistemas su sąlyga, kad jie yra skirti neįgaliesiems.

Šios taisyklės nuostatos netaikomos apsaugos sistemoms, atitinkančioms Taisyklės Nr. 107 su 02 serijos pakeitimais 8 priedo nuostatas.

I arba A klasėms priskiriamose M2 ar M3 kategorijų transporto priemonėse gali būti įrengti saugos diržai ir (arba) apsaugos sistemos, atitinkančios šios taisyklės reikalavimus.

8.1.2. Kiekvienoje sėdimojoje vietoje, kurioje saugos diržai arba apsaugos sistemos yra būtini, šios įrangos tipai turi atitikti nurodytuosius 16 priede (su kuriais nenaudojami nei neužsifiksuojantys įtraukikliai (2.14.1 pastraipa), nei įtraukikliai su rankiniu būdu išjungiamu blokavimo įtaisu (2.14.2 pastraipa)). Visose sėdimosiose vietose, kuriose 16 priede nurodyta įrengti B tipo juosmens diržus, leidžiama naudoti Br3 tipo juosmens diržus, išskyrus atvejus, kai užsisegus jie įtraukiami tiek, kad gerokai sumažėja patogumas.

8.1.2.1. Vis dėlto 16 priede pateiktose ir Ø ženklu pažymėtose N_1 kategorijos transporto priemonių šoninėse sėdynėse, išskyrus priekines, galima montuoti Br4m arba Br4Nm tipo juosmens diržus, jei tarp sėdynės ir transporto priemonės artimiausios šoninės sienelės yra praėjimas, kuriuo keleiviai patenka į kitas transporto priemonės dalis. Erdvė tarp sėdynės ir šoninės sienelės laikoma praėjimu, jei atstumas tarp šoninės sienelės (kai visos durys uždarytos) ir vertikalios išilginės plokštumos, einančios per atitinkamos sėdynės vidurio liniją, išmatuotas ties tašku R statmenai išilginei transporto priemonės simetrijos plokštumai, yra didesnis kaip 500 mm.

8.1.3. Kai nereikalaujama įrengti jokių saugos diržų, gamintojo nuožiūra gali būti naudojamas bet kurio tipo saugos diržas arba apsaugos sistema. Tose sėdimosiose vietose, kuriose naudotini juosmens diržai yra nustatyti 16 priede, kaip alternatyva jiems gali būti naudojami A tipo diržai, kuriuos leidžiama naudoti pagal 16 priedą.

8.1.4. Trijose vietose tvirtinamuose diržuose su įtaisytais įtraukikliais turi veikti bent vienas įstrižosios juostos įtraukiklis.

8.1.5. Išskyrus M_1 kategorijos transporto priemones, vietoj 4 tipo (2.14.4 pastraipa) gali būti leidžiama naudoti 4N tipo įtraukiklį su blokavimo įtaisu, įsijungiančiu avariniu atveju (2.14.5 pastraipa), kai už bandymus atsakingoms tarnyboms gali būti įrodyta, kad įtaisyti 4 tipo įtraukiklį būtų nepraktiška.

8.1.6. 16 priede parodytoms priekinei kraštinei ir priekinei vidurinei sėdimosioms vietoms, kurios žymimos ženklu e *, gali užtekti tame priede nurodyto tipo juosmens diržų, kai priekinis stiklas yra už atskaitos zonos, apibrėžtos Taisyklės Nr. 21 1 priede.

Saugos diržų atžvilgiu priekinis stiklas laikomas atskaitos zonos dalimi, kai gali statiškai paliesti bandymo įrenginį Taisyklės Nr. 21 1 priede aprašytu būdu.

8.1.7. Kiekvienai sėdimajai vietai, 16 priede pažymėtai ženklu ·, montuojami 16 priede apibrėžto tipo trijose vietose tvirtinami diržai, išskyrus atvejus, kai laikomasi vienos iš nurodytų sąlygų; tada galima naudoti 16 priede apibrėžto tipo dviejose vietose tvirtinamus diržus.

8.1.7.1. Yra sėdynių arba kitų transporto priemonės dalių, atitinkančių Taisyklės Nr. 80 1 priedėlio 3.5 pastraipos reikalavimus, esančių tiesiai priešais, arba

8.1.7.2. jokia transporto priemonės dalis nėra atskaitos zonoje arba negali būti joje, kai transporto priemonė juda, arba

8.1.7.3. nurodytoje atskaitos zonoje esančios transporto priemonės dalys atitinka Taisyklės Nr. 80 6 priedėlyje nustatytus energijos sugerties reikalavimus.

8.1.8. Išskyrus atvejį, kuriam taikoma 8.1.9 pastraipas, kiekvienoje keleivio sėdimojoje vietoje, ties kuria įtaisyta oro pagalvė, turi būti įspėjimas, draudžiantis toje sėdimojoje vietoje naudoti atgręžtą vaiko apsaugos įrenginį. Įspėjamasis lipdukas, kuriame yra paveikslėlis ir gali būti aiškinamasis tekstas, patikimai pritvirtinamas tokioje vietoje, kad būtų gerai matomas, norint toje vietoje įtaisyti atgręžtą vaikų apsaugos įrenginį. Galimo paveikslėlio pavyzdys pateiktas 1 paveiksle. Nuolatinė nuoroda turėtų būti matoma visada, kai įspėjimo nematyti uždarius duris.

1 pav.

Spalvos:

a) paveikslėlis yra raudonos spalvos;

b) sėdynė, vaiko sėdynė ir oro pagalvės kontūrinė linija yra juodos spalvos;

c) žodis „airbag“ (oro pagalvė) bei pati oro pagalvė yra baltos spalvos.

8.1.9. 8.1.8 pastraipos reikalavimai neturi būti taikomi, jei transporto priemonėje yra įtaisytas mechanizmas, automatiškai nustatantis, kad yra įtaisytas koks nors atgręžtojoje padėtyje naudojamas vaiko apsaugos įtaisas ir užtikrinantis, kad oro pagalvė neprisipūs, kol toks įtaisas bus naudojamas.

8.1.10. Kai sėdynės gali būti pasukamos arba nustatomos kitomis kryptimis ir pritaikytos naudoti transporto priemonei stovint, 8.1.1 pastraipos reikalavimai taikomi tik toms kryptims, kurios numatytos įprastai naudoti transporto priemonei važiuojant, kaip nustatyta šioje taisyklėje.

8.2. Bendrosios nuostatos

8.2.1. Saugos diržai, apsaugos sistemos ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemos pagal 17 priedo 3 priedėlio 2 lentelę pritaisomos tvirtinimo vietose, atitinkančiose Taisyklės Nr. 14 reikalavimus, pvz., modelio ir dydžio reikalavimus, tvirtinimo priemonių skaičių, ir atsparumo reikalavimus.

8.2.2. Pagal 17 priedo 3 priedėlio 1 ir 2 lenteles gamintojo nurodyti saugos diržai, apsaugos sistemos, vaiko apsaugos sistemos ir ISOFIX vaiko apsaugos sistemos montuojamos taip, kad gerai veiktų ir susidūrimo atveju sumažintų susižalojimo pavojų. Visų pirma įtaisyta turi būti taip, kad:

8.2.2.1. juostos neturi susipinti taip, kad dėl to galėtų kilti pavojus;

8.2.2.2. tinkamai segimo diržo nuslydimo nuo į priekį pajudėjusio naudotojo peties pavojus turi būti sumažintas iki minimumo;

8.2.2.3. juostos gadinimas dėl lietimosi su aštriomis transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijos dalimis, vaiko apsaugos sistema ar pagal 17 priedo 3 priedėlio 1 ir 2 lenteles gamintojo nurodytomis ISOFIX vaiko apsaugos sistemomis turi būti sumažintas iki minimumo;

8.2.2.4. kiekvienai sėdimajai vietai skirto saugos diržo konstrukcija ir montavimas turi būti tokie, kad įtaisytą diržą būti galima lengvai naudoti. Be to, kai visa sėdynė arba jos sėdimoji dalis ir (arba) atlošas gali būti palenkti, kad būtų galima patekti į galinę transporto priemonės dalį, pasiekti krovinių arba bagažo skyrių, nustačius tokias sėdynes į sėdėjimo padėtį ir sulanksčius, joms skirti saugos diržai turi būti lengvai pasiekiami ir prireikus vienas asmuo be išankstinio pasirengimo arba įgūdžių galėtų juos lengvai ištraukti iš už sėdynės arba iš po jos pagal transporto priemonės žinyne pateiktas instrukcijas.

8.2.2.5. technikos tarnyba turi patikrinti, ar įkišus sagties liežuvį į sagtį:

8.2.2.5.1. galimas diržo laisvumas nekliudo tinkamai įtaisyti gamintojo rekomenduojamų vaikų apsaugos sistemų ir

8.2.2.5.2. kai naudojamas trijų taškų diržas ir iš išorės tempiama įstrižoji jo dalis, galima pasiekti 50 N saugos diržo juosmens dalies įtempimą, diržą uždėjus:

a) 10 metų amžiaus vaiką atitinkančio manekeno, nurodyto Taisyklės Nr. 44 8 priedo 1 priedėlyje ir pasodinto pagal šios taisyklės 17 priedo 4 priedėlio nuostatas; arba

b) ant šios taisyklės 17 priedo 1 priedėlio 1 paveiksle nurodytos įrangos, jeigu sėdynėse galima sumontuoti universaliosios kategorijos vaiko apsaugos įrangą.

8.3. Specialūs reikalavimai saugos diržų arba apsaugos sistemų standžioms dalims.

8.3.1. Standžios dalys, pvz., sagtys, reguliavimo įtaisai ir priedai, neturi didinti naudotojo arba kitų transporto priemonės keleivių sužalojimo pavojaus susidūrimo atveju.

8.3.2. Sagties atsegimo įtaisas turi būti aiškiai matomas, lengvai pasiekiamas naudotojui ir turi būti tokios konstrukcijos, kad negalėtų atsisegti atsitiktinai. Sagties padėtis turi būti tokia, kad ją galėtų lengvai pasiekti gelbėtojas, avariniu atveju turintis išlaisvinti diržo naudotoją.

Sagtis turi būti įtaisyta taip, kad nesant apkrovos ir kai ją veikia naudotojo masė, naudotojas galėtų sagtį atsegti vienu paprastu bet kurios rankos judesiu viena kryptimi.

Priekinėms kraštinėms sėdimosioms vietoms skirtų saugos diržų arba apsaugos sistemų atveju, išskyrus atvejus, kai naudojami diržų komplektai, sagtį turi būti įmanoma užsegti tokiu pačiu būdu.

Turi būti patikrinta, kad, jei sagtis liečia naudotoją, lietimosi paviršiaus plotis būtų ne mažesnis kaip 46 mm.

Turi būti patikrinta, kad, jei sagtis liečia naudotoją, lietimosi paviršius atitiktų šios taisyklės 6.2.2.1 pastraipoje nurodytus reikalavimus.

8.3.3. Naudojamas diržas turi reguliuotis automatiškai, kad būtų pritaikytas naudotojui, arba turi būti suprojektuotas taip, kad sėdintis naudotojas lengvai pasiektų rankiniu būdu reguliuojamą įtaisą ir juo būtų patogu naudotis. Diržą turi būti įmanoma priveržti viena ranka, kad jis būtų pritaikytas prie naudotojo kūno sudėjimo ir transporto priemonės sėdynės padėties.

8.3.4. Saugos diržai arba apsaugos sistemos su įtraukikliais turi būti įtaisyti taip, kad įtraukikliai galėtų tinkamai veikti ir veiksmingai įtraukti juostą.

8.3.5. Siekiant informuoti transporto priemonės naudotoją (-us) apie vaiko vežimo nuostatas, M_1, M_2, M_3 ir N_1 kategorijų transporto priemonės turi atitikti 17 priedo reikalavimus dėl informavimo. Laikantis atitinkamų Taisyklės Nr. 14 nuorodų visose M_1 kategorijos transporto priemonėse turi būti ISOFIX pritvirtinimo vietos.

Naudojant pirmąją ISOFIX tvirtinimo vietą galima sumontuoti bent vieną iš trijų į priekį atgręžtų įtaisų, kaip apibrėžta 17 priedo 2 priedėlyje; naudojant antrąją ISOFIX tvirtinimo vietą galima sumontuoti bent vieną iš trijų į atgręžtų įtaisų, kaip apibrėžta 17 priedo 2 priedėlyje. Naudojant antrąją ISOFIX tvirtinimo vietą, jei atgręžtų įtaisų dėl jų modelio negalima sumontuoti antroje transporto priemonės sėdynių eilėje, galima sumontuoti vieną iš šešių įtaisų bet kurioje transporto priemonės tvirtinimo vietoje.

8.4. Priminimo prisisegti saugos diržus įranga

8.4.1. M_1 kategorijos transporto priemonių vairuotojo sėdynėje įrengiamas priminimo prisisegti saugos diržus įtaisas, atitinkantis šios taisyklės reikalavimus. Kai transporto priemonės gamintojas priminimo prisisegti saugos diržus sistemą įrengia kitos kategorijos transporto priemonės vairuotojo sėdynėje, ši sistema gali būti patvirtinta pagal šią taisyklę ([1]).

8.4.1.1. Susitariančiosios šalys gali leisti išjungti priminimo prisisegti saugos diržus įrangą, jeigu minėtas išjungimas atitinka 8.4.2.6 pastraipos reikalavimus.

8.4.2. Priminimo prisisegti saugos diržus įranga

8.4.2.1. Bendrieji reikalavimai

8.4.2.1.1. Vaizdiniai įspėjimai turi būti pateikiami vairuotojui aiškiai matomose vietose, turi būti lengvai atpažįstami dienos metu ir skirtis nuo kitų įspėjimų. Kai vaizdo įspėjamajam signalui naudojama raudona spalva, vadovaujantis EEK taisyklės Nr. 121 1 lentelės 21 punktu, naudojami šie ženklai:

 (ISO 2575:2000 K.01 punktas) arba

8.4.2.1.2. Vaizdo įspėjamieji signalai turi būti nuolatiniai arba mirksimieji.

8.4.2.1.3. Garso įspėjimai turi būti perduodami nuolatiniais ar trūkiaisiais garso signalais arba balsu skelbiama informacija. Kai informacija skelbiama balsu, gamintojas užtikrina, kad įspėjimui būtų naudojama (-os) šalies, kurios rinkoje parduodama transporto priemonė, kalba (-os). Gali būti daugiau nei vienas minėto garsinio įspėjimo perdavimo lygis.

8.4.2.1.4. Vairuotojas turi lengvai atpažinti garsinį įspėjimą.

8.4.2.2. Pirmojo lygio įspėjimui gali būti naudojamas tik vaizdinis įspėjamasis signalas, įsijungiantis 4 sekundėms arba ilgesniam laikui, kai vairuotojas nėra prisisegęs saugos diržo ir kai įjungiamas uždegimo jungiklis.

8.4.2.3. Pirmojo lygio įspėjimo įsijungimas patikrinamas taikant 18 priedo 1 pastraipoje apibrėžtą bandymų tvarką.

8.4.2.4. Antrojo lygio įspėjimui naudojamas vaizdinis ir garsinis signalas, įsijungiantis 30 ar daugiau sekundžių, išskyrus atvejus, kai įspėjamasis signalas išsijungia daugiau nei 3 sekundėms, jei saugos diržas nėra prisegtas, jei transporto priemonė eksploatuojama įprastai ir jei laikomasi bent vienos iš toliau nurodytų sąlygų (arba bet kurio šių sąlygų derinio).

8.4.2.4.1. Nuvažiuotas atstumas viršija ribinį atstumą. Riba neturi viršyti 500 m. Neįskaičiuojamas atstumas, kurį nuvažiuoja neįprastai eksploatuojama transporto priemonė.

8.4.2.4.2. Greitis viršija ribinį greitį. Ribinis greitis negali būti didesnis kaip 25 km/h.

8.4.2.4.3. Trukmė (variklio veikimas) yra ilgesnė nei ribinė trukmė. Ši ribinė trukmė neturi viršyti 60 sekundžių. Neįskaičiuojama pirmojo lygio įspėjimo trukmė ir laikas, kai transporto priemonė eksploatuojama neįprastai.

8.4.2.5. Antrojo lygio įspėjimo įsijungimas patikrinamas taikant 18 priedo 2 pastraipoje apibrėžtą bandymų tvarką.

([1]) Nors šie reikalavimai dėl priminimo prisisegti saugos diržus įrangos taikomi MB_{1B} kategorijos transporto priemonių vairuotojo sėdynei, suprantama, kad į šios taisyklės taikymo sritį bus įtrauktos kitų kategorijų transporto priemonės ir kitos sėdimosios vietos. Pripažįstant žmogiškųjų veiksnių ir vairuotojo skatinimo svarbą, būsimais šios taisyklės reikalavimais dėl priminimo prisisegti saugos diržus įrangos bus siekiama suderinti įspėjamąsias sistemas.

8.4.2.6. Priminimo prisisegti saugos diržus įranga gali būti sukonstruota taip, kad galėtų išsijungti.

8.4.2.6.1. Jeigu numatytas išsijungimo laikas yra trumpas, priminimo prisisegti saugos diržus įrangos neturi būti įmanoma išjungti vien tik prisisegant ir atsisegant saugos diržą. Kai uždegimo jungiklis yra išjungiamas ilgiau nei 30 minučių ir vėl įjungiamas, turi vėl įsijungti išjungtas trumpalaikis priminimo prisisegti saugos diržus įrangos signalas.

8.4.2.6.2. Jeigu yra numatytas ilgalaikio išjungimo įtaisas, turi būti atlikta jam išjungti būtinų operacijų seka, nurodyta tik gamintojo techniniame žinyne ir (arba) kuriai atlikti reikalingi transporto priemonėje nepateikti įrankiai (mechaniniai, elektriniai, skaitmeniniai ir t. t.).

9. GAMYBOS ATITIKTIS

Gamybos procedūrų atitikties tvarka turi atitikti Susitarimo 2 priedėlyje (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2) nustatytą tvarką; turi būti laikomasi šių reikalavimų:

9.1. Pagal šią taisyklę patvirtintas kiekvienas transporto priemonių tipas, saugos diržas arba apsaugos sistema turi būti pagaminti taip, kad atitiktų tipą, patvirtintą laikantis 6, 7 ir 8 pastraipose nustatytų reikalavimų.

9.2. Turi būti laikomasi būtiniausių gamybos atitikties kontrolės tvarkos reikalavimų, nustatytų šios taisyklės 14 priede.

9.3. Tipą patvirtinusi institucija gali bet kuriuo metu patikrinti kiekvienoje gamybos įmonėje taikomą atitikties kontrolės metodiką. Paprastai minėti patikrinimai atliekami du kartus per metus.

10. BAUDOS UŽ GAMYBOS NEATITIKTĮ

10.1. Transporto priemonei arba diržų ir apsaugos sistemai suteiktą patvirtinimą galima anuliuoti, jeigu nesilaikoma pirmiau 9.1 pastraipoje išdėstytų reikalavimų arba jei 2 pastraipoje nustatytų atrinkto (-ų) saugos diržo (-ų) arba apsaugos sistemos (-ų) tikrinimų rezultatai neatitinka reikalavimų.

10.2. Jeigu šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis anksčiau suteiktą patvirtinimą panaikina, apie tai ji nedelsdama praneša kitoms šią taisyklę taikančioms susitariančioms šalims naudodama šios taisyklės 1A arba 1B priede (atitinkamais atvejais) pateikto pavyzdžio pranešimo blanką.

11. TRANSPORTO PRIEMONĖS TIPO, SAUGOS DIRŽO ARBA APSAUGOS SISTEMOS TIPO PAKEITIMAS IR TIPO PATVIRTINIMO IŠPLĖTIMAS

11.1. Apie visus transporto priemonės, diržo, apsaugos sistemos tipo pakeitimus turi būti pranešta transporto priemonės, saugos diržo arba apsaugos sistemos tipą patvirtinusiam administraciniam padaliniui. Padalinys gali:

11.1.1. nuspręsti, kad atlikti pakeitimai neturi didesnio neigiamo poveikio ir kad bet kokiu atveju transporto priemonė, saugos diržas arba apsaugos sistema tebeatitinka reikalavimus; arba

11.1.2. iš technikos tarnybos, atsakingos už bandymus, reikalauti papildomų bandymų ataskaitos.

11.2. Nepažeidžiant 11.1 pastraipos reikalavimų laikomasi nuomonės, kad transporto priemonės tipas nėra pakeistas, kai parengtos naudoti transporto priemonės masė yra mažesnė už transporto priemonės, su kuria atliktas patvirtinimo bandymas, masę.

11.3. Apie pritarimą patvirtinimui arba atsisakymą jį suteikti, apibrėžiant pakeitimus, šią taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims turi būti pranešta pagal 5.2.3 arba 5.3.3 pastraipose aprašytą tvarką.

11.4. Patvirtinimo galiojimą leidžianti pratęsti kompetentinga institucija turi tokiam patvirtinimo galiojimo pratęsimui paskirti serijos numerį ir taisyklės 1A arba 1B prieduose pateiktą pavyzdį atitinkančia pranešimo forma informuoti kitas šią taisyklę taikančias 1958 m. susitarimo šalis.

12. VISIŠKAS GAMYBOS NUTRAUKIMAS

Jei patvirtinimo turėtojas galiausiai nustoja gaminti pagal šią taisyklę patvirtintą įtaisą, jis turi apie tai informuoti patvirtinimą suteikusią instituciją. Atitinkamą pranešimą gavusi institucija šios taisyklės 1A arba 1B prieduose pateikto pavyzdžio pranešimo forma turi informuoti kitas šią taisyklę taikančias 1958 m. susitarimo šalis.

13. INSTRUKCIJOS

Kai saugos diržo tipas pateikiamas atskirai nuo transporto priemonės, ant pakuotės ir montavimo instrukcijose turi būti aiškiai nurodytas (-i) transporto priemonės tipas (-ai), kuriam (-iems) yra skirtas saugos diržas.

14. UŽ PATVIRTINIMO BANDYMUS ATSAKINGŲ TECHNIKOS TARNYBŲ IR ADMINISTRACINIŲ PADALINIŲ PAVADINIMAI IR ADRESAI

Šią taisyklę taikančios 1958 m. susitarimo šalys Jungtinių Tautų sekretoriatui praneša už patvirtinimo bandymus atsakingų technikos tarnybų ir patvirtinimą suteikiančių administracinių padalinių, kuriems siunčiamas pranešimas apie kitose šalyse suteiktą patvirtinimą, atsisakymą jį suteikti, patvirtinimo išplėtimą arba patvirtinimo panaikinimą, pavadinimus ir adresus.

15. PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

15.1. Transporto priemonių tipo patvirtinimai

15.1.1. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų 15 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti EEK patvirtinimus pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimų 15 papildymu.

15.1.2. Praėjus 2 metams nuo šios taisyklės 04 serijos pakeitimų 15 papildymo įsigaliojimo, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti EEK patvirtinimus tik tuo atveju, jei laikomasi šios taisyklės su 04 serijos pakeitimų 15 papildymu reikalavimų.

15.1.3. Praėjus 7 metams nuo šios taisyklės 04 serijos pakeitimų 15 papildymo įsigaliojimo, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti EEK patvirtinimus tik tuo atveju, jei laikomasi šios taisyklės su 04 serijos pakeitimų 15 papildymu reikalavimų. Tačiau suteikti kitų nei M_1 transporto priemonių kategorijų patvirtinimai, kuriems netaikomas šios taisyklės 04 serijos pakeitimų 15 papildymas, lieka galioti ir šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys toliau juos pripažįsta.

15.1.3.1. Tačiau nuo 2000 m. spalio 1 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti M_1 ir N_1kategorijų transporto priemonių EEK patvirtinimus, suteiktus ne pagal šios taisyklės 04 serijos pakeitimų 8 papildymą, jei nesilaikoma 8.3.5 pastraipoje ir 17 priede pateiktų informavimo reikalavimų.

15.2. Saugos diržų ir priminimo prisisegti saugos diržus įrangos įrengimas

Šios pereinamojo laikotarpio nuostatos taikomos tik saugos diržų ir priminimo prisisegti saugos diržus įrangos įrengimui transporto priemonėse, tačiau jomis nekeičiamas saugos diržo ženklinimas.

15.2.1. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų 12 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti EEK patvirtinimus pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimų 12 papildymu.

15.2.2. Praėjus 36 mėnesiams nuo oficialios įsigaliojimo datos, nurodytos 15.2.1 pastraipoje, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys suteikia patvirtinimą tik tuo atveju, jei transporto priemonių tipai atitinka šios taisyklės su 04 serijos pakeitimų 12 papildymu reikalavimus.

15.2.3. Praėjus 60 mėnesių nuo oficialios įsigaliojimo datos, nurodytos 15.2.1 pastraipoje, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti patvirtinimus, suteiktus ne pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimų 12 papildymu.

15.2.4. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų 14 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti JT EEK patvirtinimus pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimų 14 papildymu.

15.2.5. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų 16 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti EEK patvirtinimus pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimų 16 papildymu.

15.2.6. Praėjus 36 mėnesiams nuo oficialios įsigaliojimo datos, nurodytos 15.2.4 pastraipoje, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys suteikia patvirtinimą tik tuo atveju, jei transporto priemonių tipas atitinka šios taisyklės su 04 serijos pakeitimų 14 papildymu reikalavimus.

15.2.7. Praėjus 60 mėnesių nuo oficialios įsigaliojimo datos, nurodytos 15.2.4 pastraipoje, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti patvirtinimus, suteiktus ne pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimų 14 papildymu.

15.2.8. Po 2006 m. liepos 16 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys suteikia patvirtinimą tik tuo atveju, jei transporto priemonių tipas atitinka šios taisyklės su 04 serijos pakeitimų 16 papildymu reikalavimus.

15.2.9. Po 2008 m. liepos 16 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti patvirtinimus, suteiktus N_1 kategorijos transporto priemonėms ne pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimų 16 papildymu.

15.2.10. Nuo oficialiosios 05 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti EEK patvirtinimus pagal šią taisyklę su 05 serijos pakeitimais.

15.2.11. Praėjus 18 mėnesių nuo įsigaliojimo, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti patvirtinimus tik tuo atveju, jei patvirtintinas transporto priemonės tipas atitinka šios taisyklės su 05 serijos pakeitimais reikalavimus.

15.2.12. Praėjus 72 mėnesių nuo šios taisyklės 05 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, pagal šią taisyklę suteikti patvirtinimai nustoja galioti, išskyrus transporto priemonių tipus, kurie atitinka šios taisyklės su 05 serijos pakeitimais reikalavimus.

15.2.13. Nepaisant 15.2.12 punkto, pagal šios taisyklės ankstesnės serijos pakeitimus suteikti transporto priemonių, išskyrus M_1 kategoriją, patvirtinimai, kuriems netaikomi 05 serijos pakeitimai, susiję su reikalavimais dėl priminimo prisisegti saugos diržus įrangos įrengimo, lieka galioti ir šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti jų pripažinti.

15.2.14. Nepaisant 15.2.12 punkto, pagal šios taisyklės ankstesnės serijos pakeitimus suteikti transporto priemonių, išskyrus N_2 ir N_3 kategorijas, patvirtinimai, kuriems netaikomi 05 serijos pakeitimai, susiję su 16 priede nustatytais būtinaisiais reikalavimais dėl saugos diržų ir diržų įtraukiklių, lieka galioti ir šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti jų pripažinti.

15.2.15. NET po 05 serijos pakeitimų įsigaliojimo lieka galioti komponentų ir atskirų techninių mazgų patvirtinimai pagal taisyklės ankstesnės serijos pakeitimus, o taisyklę taikančios susitariančiosios šalys toliau juos pripažįsta ir neturi atsisakyti suteikti patvirtinimo išplėtimą pagal šios taisyklės 04 serijos pakeitimus.

15.2.16. Nepaisant pateiktųjų pereinamojo laikotarpio nuostatų, susitariančiosios šalys, kurios šią taisyklę pradeda taikyti nuo 05 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, neprivalo pripažinti patvirtinimų, suteiktų pagal bet kurią ankstesnę šios taisyklės pakeitimų seriją.

15.2.17. Jokia šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis nuo 06 serijos pakeitimų įsigaliojimo oficialios datos neturi atsisakyti suteikti EEK patvirtinimus pagal šią taisyklę su 06 serijos pakeitimais.

15.2.18. Po 24 mėnesių nuo šios taisyklės 06 serijos pakeitimų įsigaliojimo šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti EEK tipo patvirtinimus tik tuo atveju, jei paisoma šios taisyklės su 06 serijos pakeitimais reikalavimų.

15.2.19. Po 36 mėnesių nuo šios taisyklės 06 serijos pakeitimų įsigaliojimo šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti patvirtinimus, kurie suteikti ne pagal šią taisyklę su 06 serijos pakeitimais.

15.2.20. NET po 06 serijos pakeitimų įsigaliojimo lieka galioti komponentų ir atskirų techninių mazgų patvirtinimai pagal taisyklės ankstesnės serijos pakeitimus, o taisyklę taikančios susitariančiosios šalys toliau juos pripažįsta ir gali toliau teikti patvirtinimo išplėtimą pagal šios taisyklės 05 serijos pakeitimus.

15.2.21. Nepaisant 15.2.18 ir 15.2.19 pastraipų, pagal šios taisyklės ankstesnės serijos pakeitimus suteikti transporto priemonių kategorijų patvirtinimai, kuriems netaikomi šios taisyklės 06 serijos pakeitimai, lieka galioti ir šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti jų pripažinti.

15.2.22. Jeigu prisijungimo prie šios taisyklės metu susitariančiosios šalys nacionalinėse taisyklėse nėra nustačiusios reikalavimų dėl privalomo saugos diržų įrengimo sulankstomose sėdynėse, jos gali ir toliau leisti jų neįrengti, kai suteikiamas nacionalinis patvirtinimas; šiuo atveju šių autobusų kategorijų tipų negalima patvirtinti pagal šią taisyklę.

15.2.23. Nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti komponento EEK patvirtinimą pagal taisyklės ankstesnės serijos pakeitimus, jeigu saugos diržai skirti įrengti transporto priemonėse, patvirtintose iki atitinkamos serijos pakeitimų.

1A PRIEDAS

PRANEŠIMAS

(Didžiausias leidžiamas formatas: A4 (210 × 297 mm))

Išdavė: administracijos pavadinimas

.....

.....

.....

dėl variklinių transporto priemonių suaugusiems keleiviams skirtų saugos diržų ar apsaugos sistemų tipo ([2]): PATVIRTINIMO SUTEIKIMO
PATVIRTINIMO IŠPLĖTIMO
ATSISAKYMO SUTEIKTI PATVIRTINIMĄ
PATVIRTINIMO PANAIKINIMO
VISIŠKO GAMYBOS NUTRAUKIMO,

atsižvelgiant į saugos diržus pagal Taisyklę Nr. 16.

Patvirtinimo Nr. ..... Patvirtinimo išplėtimo Nr. .....

1. Bendrosios nuostatos

1.1. Markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....

1.2. Tipas ir bendrasis (-ieji) komercinis (-iai) pavadinimas (-ai): .....

1.3. Tipo atpažinimo priemonės, jei pažymėtos ant transporto priemonės: .....

.....

1.3.1. Ženklinimo vieta: .....

1.4. Transporto priemonės kategorija: .....

1.5. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....

1.6. Surinkimo gamyklos (-ų) adresas (-ai): .....

1.7. Už patvirtinimo bandymus atsakinga technikos tarnyba: .....

1.8. Bandymų ataskaitos parengimo data: .....

1.9. Bandymo ataskaitos numeris: .....

2. Transporto priemonės bendrosios konstrukcijos charakteristikos

2.1. Pavyzdinės transporto priemonės nuotraukos ir (arba) brėžiniai: .....

3. Kėbulas

3.1. Sėdynės

3.1.1. Skaičius: .....

3.1.2. Padėtis ir išdėstymas: .....

3.1.2.1. Sėdimoji (-osios) vieta (-os), skirta (-os) naudoti tik kai transporto priemonė stovi: .....

3.1.3. Charakteristikos. Aprašymas ir brėžiniai:

3.1.3.1. sėdynių ir jų tvirtinimo įtaisų: .....

3.1.3.2. reguliavimo sistemos: .....

3.1.3.3. poslinkio ir fiksavimo sistemų: .....

3.1.3.4. saugos diržo tvirtinimo įtaisų (jeigu jie įmontuoti į sėdynės konstrukciją): .....

3.2. Saugos diržai ir (arba) kitos apsaugos sistemos

3.2.1. Saugos diržų, apsaugos sistemų ir sėdynių, kuriose jie gali būti naudojami, skaičius ir padėtis: .....

		Visas EEK tipo patvirtinimo ženklas	Variantas (jei taikoma)	Diržo reguliavimo įtaisas aukščiui reguliuoti (nurodyti: yra/nėra/neprivaloma)
Pirma sėdynių eilė	D			
	C			
	K			
Antroji sėdynių eilė	D			
	C			
	K			

(R – dešiniosios pusės sėdynė, C – vidurinioji sėdynė, L – kairiosios pusės sėdynė)

3.2.2. Papildomų apsaugos sistemų pobūdis ir padėtis (nurodyti: yra/nėra/neprivaloma).

		Priekinė oro pagalvė	Šoninė oro pagalvė	Diržo išankstinės apkrovos įtaisas
Pirma sėdynių eilė	D			
	C			
	K			
Antroji sėdynių eilė	D			
	C			
	K			

(R – dešiniosios pusės sėdynė, C – vidurinioji sėdynė, L – kairiosios pusės sėdynė)

3.2.3. Saugos diržų tvirtinimo įtaisų skaičius ir padėtis bei atitikties Taisyklei Nr. 14 įrodymas (t. y. EEK tipo patvirtinimo numeris ir bandymų ataskaita).

3.3. Priminimo vairuotojui prisisegti saugos diržą įranga (nurodyti: taip/ne [2])

4. Vieta .....

5. Data .....

6. Parašas .....

([1]) Patvirtinimą suteikusios/patvirtinimą išplėtusios/atsisakiusios suteikti patvirtinimą/patvirtinimą panaikinusios (žr. taisyklėje pateiktas patvirtinimo nuostatas) šalies skiriamasis numeris.

([2]) Išbraukti, kas netaikoma.

1B PRIEDAS

PRANEŠIMAS

(Didžiausias leidžiamas formatas: A4 (210 × 297 mm))

Išdavė: administracijos pavadinimas

.....

.....

.....

dėl variklinių transporto priemonių
suaugusiems keleiviams skirtų
saugos diržų ar apsaugos sistemų tipo (2): PATVIRTINIMO SUTEIKIMO
PATVIRTINIMO IŠPLĖTIMO
ATSISAKYMO SUTEIKTI PATVIRTINIMĄ
PATVIRTINIMO PANAIKINIMO
VISIŠKO GAMYBOS NUTRAUKIMO,

pagal Taisyklę Nr. 16

Patvirtinimo Nr. ..... Išplėtimo patvirtinimas Nr. .....

1. Apsaugos sistema (su) trijose vietose tvirtinamu diržu/juosmens diržu/specialaus tipo diržu/(su) energijos sugėrikliu/įtraukikliu/viršutinio kilpos statramsčio aukščio reguliavimo įtaisu (3) .....
2. Prekės pavadinimas arba ženklas .....
3. Gamintojo nurodytas diržo arba apsaugos sistemos pavadinimas

   .....
4. Gamintojo pavadinimas .....
5. Jei taikoma, jo atstovo pavadinimas .....
6. Adresas .....
7. Pateikta tvirtinti .....
8. Už patvirtinimo bandymus atsakinga technikos tarnyba .....

   .....
9. Technikos tarnybos parengtos ataskaitos data .....
10. Technikos tarnybos pateiktos bandymų ataskaitos numeris .....
11. Įtaiso tipas: lėtėjimo/greitėjimo (2)
12. Patvirtinimas suteiktas/atsisakyta suteikti patvirtinimą/patvirtinimas panaikintas (2) skirta bendrai naudoti/skirta naudoti tam tikroje transporto priemonėje arba tam tikro tipo transporto priemonėse (2) (4)
13. Ženklinimo padėtis ir pobūdis .....
14. Vieta .....
15. Data .....
16. Parašas .....
17. Prie šio pranešimo pridedamas dokumentų, įtrauktų į tvirtinimo bylą, kuri saugoma patvirtinimą suteikusioje administracinėje tarnyboje; sąrašas; bylą galima gauti pateikus prašymą.

---

(1) Patvirtinimą suteikusios/patvirtinimą išplėtusios/atsisakiusios suteikti patvirtinimą/patvirtinimą panaikinusios (žr. taisyklėje pateiktas patvirtinimo nuostatas) šalies skiriamasis numeris.
(2) Išbraukti, kas netaikoma.
(3) Nurodyti tipą.
(4) Jei saugos diržas patvirtintas pagal šios taisyklės 6.4.1.3.3 pastraipos reikalavimus, jis turi būti įrengiamas tik kraštinėje priekinėje sėdimojoje vietoje, iš priekio saugomoje oro pagalvės, su sąlyga, kad atitinkama transporto priemonė yra patvirtinta pagal Taisyklę Nr. 94 (01 serijos pakeitimai arba galiojanti naujesnė versija) arba pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 96/79/EB.

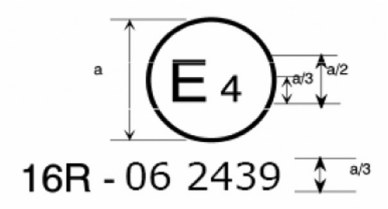
2 PRIEDAS

PATVIRTINIMO ŽENKLŲ IŠDĖSTYMAS

1. Saugos diržų įrengimo transporto priemonėje patvirtinimo ženklų išdėstymas

A pavyzdys

(Žr. šios taisyklės 5.2.4 pastraipą)

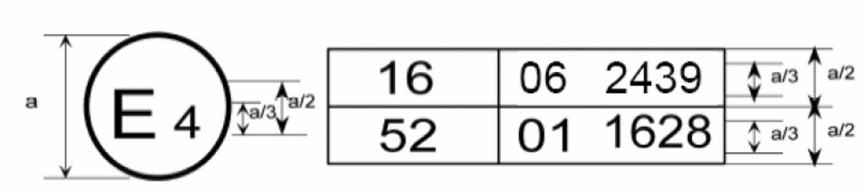

a ≥ 8 mm

Šis prie transporto priemonės pritvirtinamas patvirtinimo ženklas rodo, kad tam tikras transporto priemonių tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal Taisyklę Nr. 16, atsižvelgiant į saugos diržus. Patvirtinimo numeris rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas pagal Taisyklės Nr. 16 su 06 serijos pakeitimais reikalavimus.

B pavyzdys

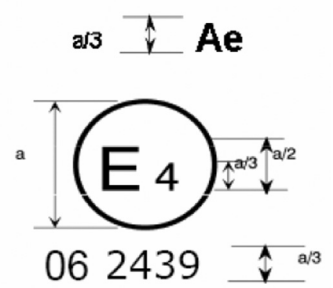
(Žr. šios taisyklės 5.2.5 pastraipą)

a ≥ 8 mm

Šis prie transporto priemonės pritvirtinamas patvirtinimo ženklas rodo, kad atitinkamas transporto priemonių tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal taisykles Nr. 16 ir 52 ([1]). Patvirtinimo numeriai rodo, kad tada, kai buvo suteikti atitinkami patvirtinimai, Taisyklė Nr. 16 buvo su 06 serijos pakeitimais, o Taisyklė Nr. 52 – su 01 serijos pakeitimais.

2. Saugos diržo patvirtinimo ženklų išdėstymas (žr. šios taisyklės 5.3.5 pastraipą)

a ≥ 8 mm

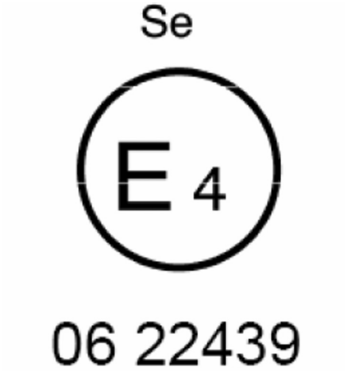
([1]) Antrasis numeris pateiktas tik kaip pavyzdys.

Pateiktą patvirtinimo ženklą turintis diržas yra trijose vietose tvirtinamas diržas (A) su energijos sugėrikliu (e), patvirtintas Nyderlanduose (E4), suteikiant patvirtinimo numerį 0622439; tvirtinant taisyklė jau buvo su 06 serijos pakeitimais.

Pateiktą patvirtinimo ženklą turintis diržas yra juosmens diržas (B) su 4 tipo įtraukikliu, kurio blokavimo įtaisas įsijungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui (m), patvirtintas Nyderlanduose (E4), suteikiant patvirtinimo numerį 062489; tvirtinant taisyklė jau buvo su 06 serijos pakeitimais.

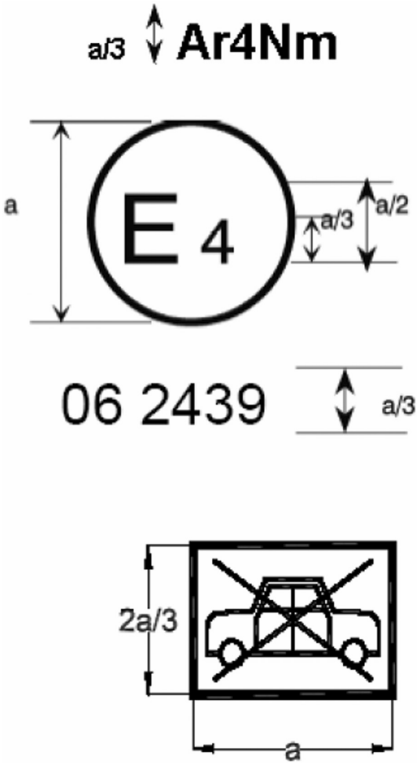
Pastaba. Patvirtinimo numeris ir papildomas (-i) simbolis (-iai) tvirtinami prie apskritimo, virš E raidės, žemiau, į kairę arba į dešinę nuo jos. Patvirtinimo numerio skaitmenys turi būti toje pačioje E raidės pusėje ir nukreipti į tą pačią pusę. Papildomas (-i) simbolis (-iai) turi būti diametraliai priešingoje patvirtinimo numeriui padėtyje. Kad nebūtų painiavos su kitais simboliais, turėtų būti vengiama patvirtinimo numeriams vartoti romėniškus skaitmenis.

Pateiktą patvirtinimo ženklą turintis diržas yra specialaus tipo diržas (S) su energijos sugėrikliu (e), patvirtintas Nyderlanduose (E4), suteikiant patvirtinimo numerį 0622439; tvirtinant taisyklė jau buvo su 06 serijos pakeitimais.

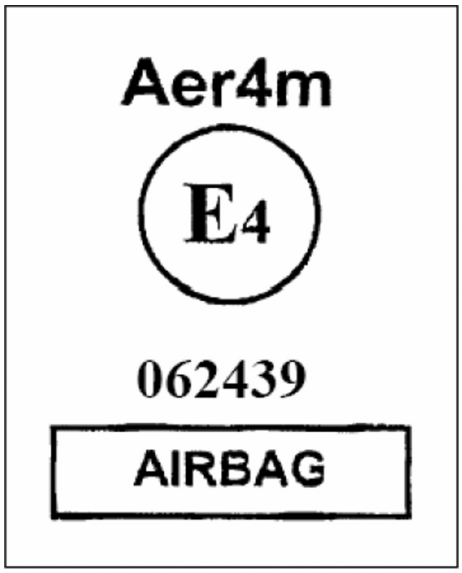

Šiuo patvirtinimo ženklu paženklintas diržas yra dalis apsaugos sistemos (Z); tai specialaus tipo diržas (S) su energijos sugėrikliu (e). Jis patvirtintas Nyderlanduose (E4), suteikiant patvirtinimo numerį 0624391; tvirtinant taisyklė jau buvo su 06 serijos pakeitimais.

a ≥ 8 mm

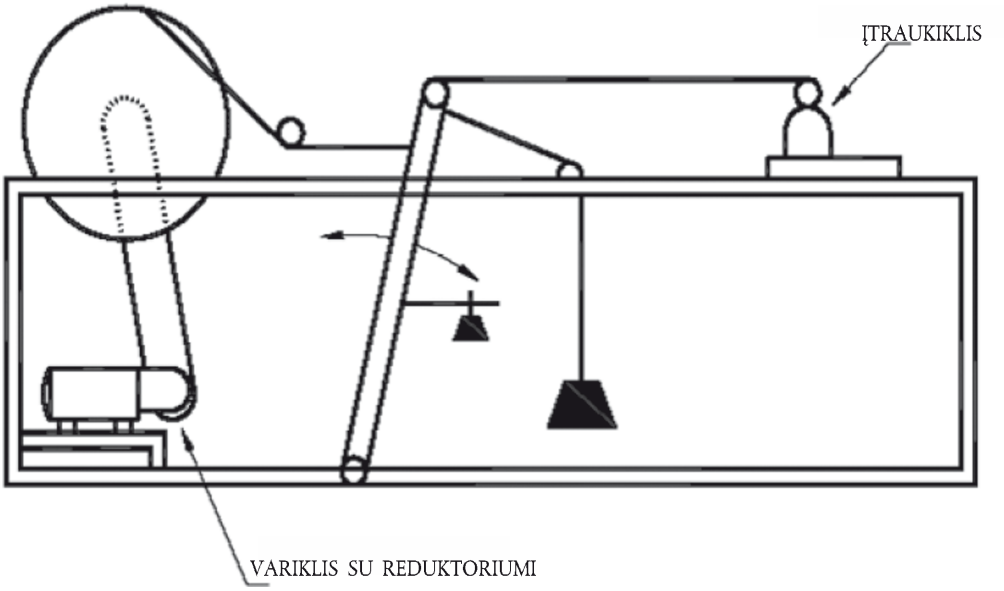
Šio tipo patvirtinimo ženklu paženklintas diržas yra trijose vietose tvirtinamas diržas (A) su 4N tipo įtraukikliu (r4N), kurio blokavimo įtaisas įsijungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui (m), patvirtintas Nyderlanduose (E4), suteikiant patvirtinimo numerį 062439; tvirtinant taisyklė jau buvo su 06 serijos pakeitimais. Šis diržas neįrengiamas M1 kategorijos transporto priemonėse.

Šio tipo patvirtinimo ženklu paženklintas saugos diržas yra trijose vietose tvirtinamas diržas (A) su energijos sugėrikliu (e), patvirtintas kaip atitinkantis specialius šios taisyklės 6.4.1.3.3 pastraipos reikalavimus, ir su 4 tipo (r4) įtraukikliu, kurio blokavimo įtaisas įsijungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui (m); diržo tipo patvirtinimas suteiktas Nyderlanduose (E4), suteikiant patvirtinimo numerį 062439. Pirmieji du skaitmenys rodo, kad tvirtinant taisyklė jau buvo su 06 serijos pakeitimais. Šis saugos diržas turi būti įrengtas atitinkamoje transporto priemonės sėdimojoje vietoje su oro pagalve.

3 PRIEDAS

DIRŽO ĮTRAUKIKLIO MECHANIZMO PATVARUMO BANDYMUI SKIRTO PRIETAISO SCHEMA

4 PRIEDAS

DIRŽO ĮTRAUKIKLIŲ SU BLOKAVIMO ĮTAISU, KURIS ĮSIJUNGIA AVARINIU ATVEJU, BLOKAVIMO ĮTAISO ĮSIJUNGIMO BANDYMO PRIETAISO SCHEMA

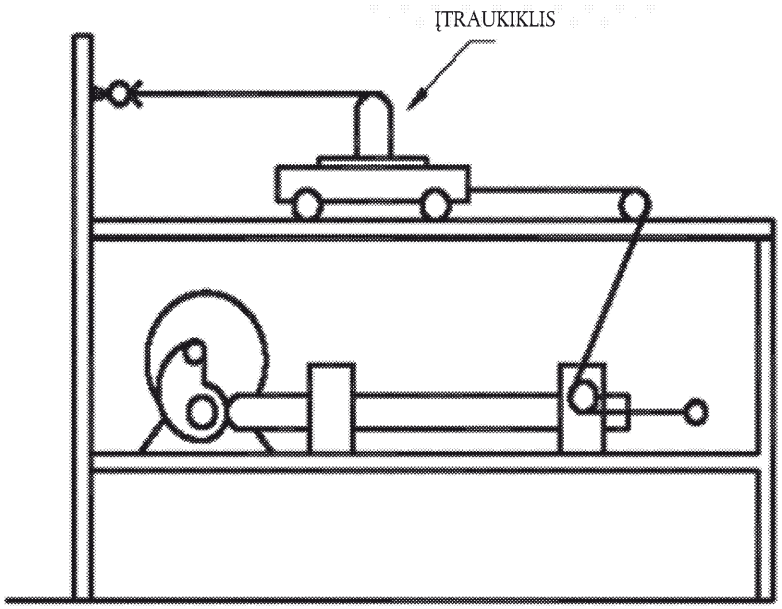
Šiam tikslui tinkamas įrenginys, sudarytas iš variklio varomo kumštelio, kurio stūmiklis laidais sujungtas su mažu vežimėliu ant bėgių, pateiktas toliau pateikiamame paveiksle. Kumštelio konstrukcija ir variklio greitis suderinti taip, kad greitėjimas didėtų šios taisyklės 7.6.2.2 pastraipoje nustatyta sparta, o slankiklio eiga nustatyta taip, kad būtų didesnė už didžiausią leidžiamą diržo juostos poslinkį prieš užsifiksavimą.

Ant vežimėlio pritvirtinamas laikiklis, kuris gali būti sukiojamas, kad būtų galima traukiklį tvirtinti įvairiose padėtyse, atsižvelgiant į vežimėlio judėjimo kryptį.

Bandant įtraukiklio jautrumą juostos poslinkiui, įtraukiklis pritvirtinamas prie tinkamai pritvirtinto laikytuvo, o juosta – prie vežimėlio.

Atliekant pirmiau aprašytus bandymus, visi gamintojo arba jo įgaliotojo atstovo pateikti laikytuvai ir kita įranga bandymų įrangoje montuojami taip, kad kuo tiksliau atitiktų montavimą, kuris bus taikomas transporto priemonėje.

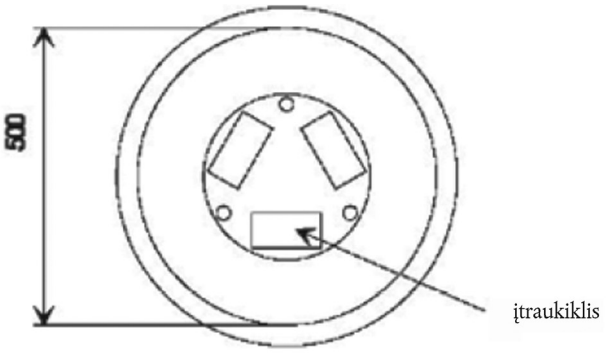
Visus papildomus laikytuvus ir kitus, kurių gali reikėti norint imituoti montavimą, kuris bus taikomas transporto priemonėje, pateikia gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas.

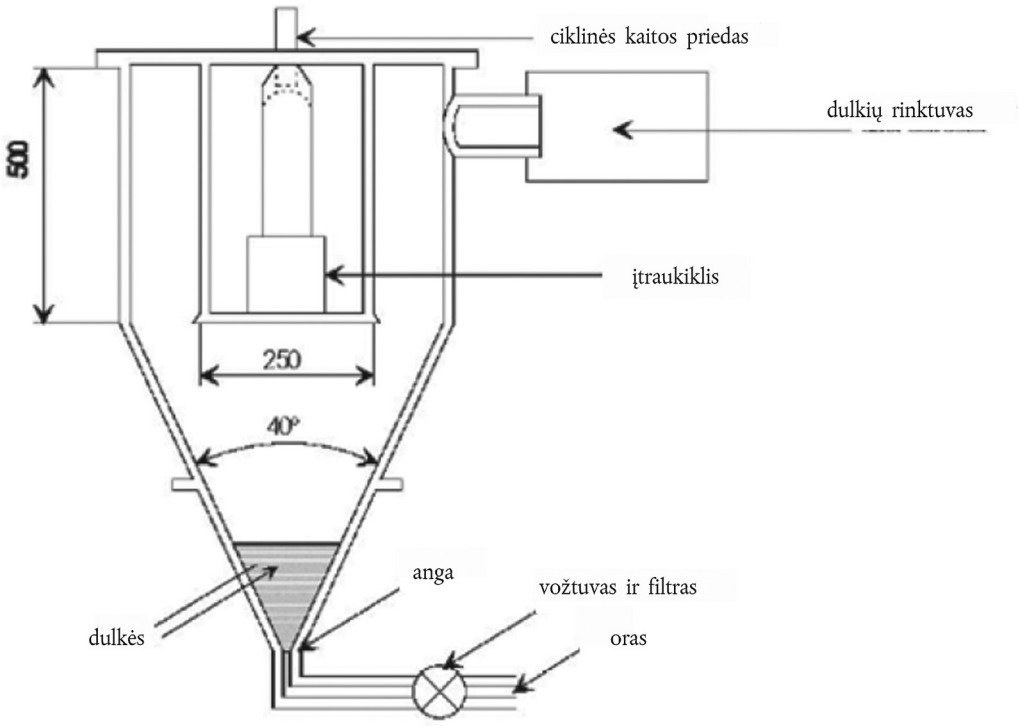

5 PRIEDAS

ATSPARUMO DULKĖMS BANDYMO PRIETAISO SCHEMA

(matmenys pateikti milimetrais)

6 PRIEDAS

VEŽIMĖLIO, SĖDYNĖS, TVIRTINIMO ĮTAISŲ IR STABDYMO ĮTAISO APRAŠAS

1. VEŽIMĖLIS

Atliekant bandymus su saugos diržais, vežimėlio, prie kurio tvirtinama tik sėdynė, masė turi būti 400 + 20 kg Bandant apsaugos sistemas vežimėlio, prie kurio tvirtinama transporto priemonės konstrukcija, masė turi būti 800 kg. Tačiau jeigu reikia, bendrą vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masę galima didinti po 200 kg. Bendra masė nuo vardinės vertės jokiu būdu negali skirtis daugiau kaip ± 40 kg.

2. SĖDYNĖ

Išskyrus apsaugos sistemų bandymus, sėdynės konstrukcija turi būti standi, paviršius turi būti lygus. Turi būti atsižvelgiama į šio priedo 1 pvz., pateiktus matmenis, reikia pasirūpinti, kad jokia metalinė dalis neliestų diržo.

3. TVIRTINIMO ĮTAISAI

3.1. Kai dirže įtaisytas diržo aukščio reguliavimo įtaisas, kaip apibrėžta šios taisyklės 2.14.6 pastraipoje, šis įtaisas tvirtinamas arba prie standaus rėmo, arba prie transporto priemonės dalies, prie kurios įprastai tvirtinamas, o ta dalis patikimai pritvirtinama ant bandymų vežimėlio.

3.2. Tvirtinimo įtaisai turi būti išdėstyti taip, kaip parodyta 1 paveiksle. Tvirtinimo įtaisų išdėstymą atitinkantys ženklai rodo, kur diržo galai turi būti prijungti prie vežimėlio arba prie apkrovos daviklio, kaip gali būti taikoma. Įprastai naudojamos tvirtinimo vietos parodytos taškais A, B ir K, jei juostos ilgis tarp viršutinio sagties krašto ir juostos laikiklio tvirtinimo kiaurymės yra ne didesnis kaip 250 mm. Kitu atveju turi būti naudojami A1 ir B1 taškai. Tvirtinimo taškų leistinasis nuokrypis yra toks: kiekvienas tvirtinimo taškas turi būti ne didesniu kaip 50 mm atstumu nuo atitinkamų 1 paveiksle parodytų A, B ir K arba A1, B1 ir K taškų, kaip gali būti taikoma.

3.3. Konstrukcija, prie kurios pritaisomi tvirtinimo įtaisai, turi būti standi. Viršutinis tvirtinimo įtaisas išilgai neturi pasislinkti daugiau kaip 0,2 mm, kai jį ta kryptimi veikia 98 daN apkrova. Vežimėlis turi būti sukonstruotas taip, kad dalyse, kuriose įtaisyti tvirtinimo įtaisai, per bandymą nebūtų liekamosios deformacijos.

3.4. Jei įtraukikliui pritvirtinti reikalingas ketvirtas tvirtinimo įtaisas, tas įtaisas:

išdėstomas vertikalioje išilginėje plokštumoje, kertančioje tašką K;

įtraukiklį turi būti įmanoma pakreipti gamintojo nurodytu kampu;

jei ilgis nuo viršutinio juostos kreiptuvo ir juostos angos įtraukiklyje yra ne mažesnis kaip 540 mm, įtaisas turi būti apskritimo lanke, kurio spindulys KB1 yra 790 mm, o visais kitais atvejais – apskritimo lanke, kurio centras yra K taške, o spindulys yra 350 mm.

4. STABDYMO ĮTAISAS

4.1. Įtaisą sudaro du lygiagrečiai sumontuoti vienodi amortizatoriai, išskyrus atvejus, kai bandomos apsaugos sistemos, tada vardinei 800 kg masei naudojami keturi amortizatoriai. Jei būtina, kiekvienam 200 kg dydžio vardinės masės padidėjimui gali būti naudojamas papildomas amortizatorius. Kiekvieną amortizatorių sudaro:

išorinis korpusas, padarytas iš plieninio vamzdžio,

iš poliuretano pagamintas energiją sugeriantis vamzdis,

į amortizatorių įkištas šlifuoto plieno elipsės formos mygtukas, ir

velenas ir apkrovos plokštė.

4.2. Įvairių šio amortizatoriaus dalių matmenys pateikti 2, 3 ir 4 paveiksluose.

4.3. Energiją sugeriančios medžiagos charakteristikos pateiktos šio priedo 1 lentelėje. Prieš kiekvieną bandymą vamzdžiai turi būti nenaudojami ir bent 12 valandų kondicionuojami 15–25 °C temperatūroje. Atliekant saugos diržų ir apsaugos sistemų dinaminį bandymą, stabdymo įtaiso temperatūra neturi skirtis nuo buvusios per kalibravimo bandymą temperatūros daugiau kaip ± 2 °C. Gali būti naudojamas bet koks kitas įtaisas, jeigu gaunami tokie patys rezultatai.

1 lentelė

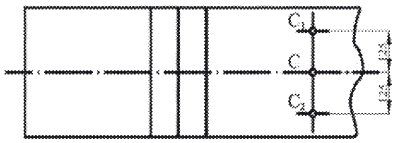
Energiją sugeriančios medžiagos charakteristikos

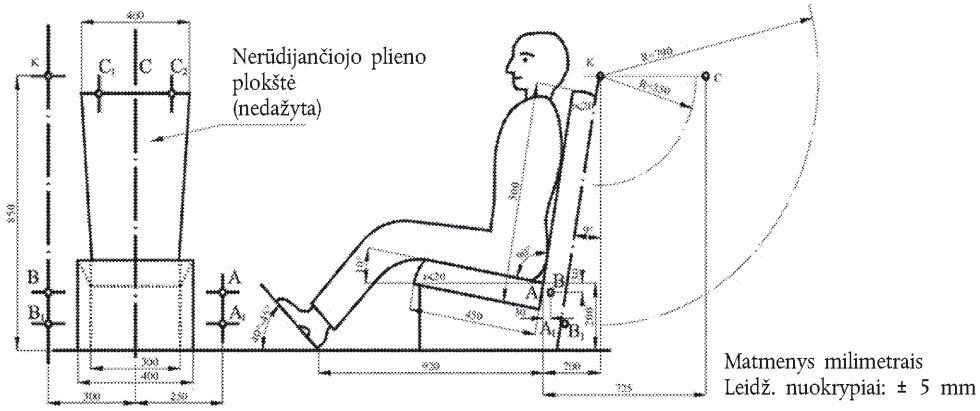
(Jei nenurodyta kitaip, taikomas ASTM D 735 metodas)

Kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę:		95 ± 2 esant 20 ± 5 °C temperatūrai
Atsparumas trūkiui:		R_o > 343 daN/cm^2
Mažiausias pailgėjimas:		A_o > 400 %
Modulis, kai pailgėjimas 100 %:		> 108 daN/cm^2
Modulis, kai pailgėjimas 300 %:		> 235 daN/cmP^2
Trapumas žemoje temperatūroje (ASTM D 736 metodas):		5 valandos 55 °C
Liekamoji gniuždymo deformacija (B metodas):		22 valandos 70 °C temperatūroje < 45 %
Tankis esant 25 °C:		1,05–1,10
Sendinimas ore (ASTM D 573 metodas):		
70 valandų 100 °C	— kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę:	didžiausias pokytis ± 3
	— atsparumas trūkiui:	sumažėja < 10 % R_o vertės
	— pailgėjimas:	sumažėja < 10 % A_o vertės
	— masė:	sumažėja < 1 %
Panardinimas į alyvą (ASTM metodas Nr 1 alyva):		
70 valandų 100 °C	— kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę:	didžiausias pokytis ± 4
	— atsparumas trūkiui:	sumažėja < 15 % R_o vertės
	— pailgėjimas:	sumažėja < 10 % A_o vertės
	— tūris:	padidėja < 5 %
Panardinimas į alyvą (ASTM metodas Nr 3 alyva):		
70 valandų 100 °C	— atsparumas trūkiui:	sumažėja < 15 % R_o vertės
	— pailgėjimas:	sumažėja < 15 % A_o vertės
	— tūris:	padidėja < 20 %
Panardinimas į distiliuotą vandenį:		
1 savaitė esant 70 °C	— atsparumas trūkiui:	sumažėja < 35 % R_o vertės
	— pailgėjimas:	padidėja < 20 % A_o vertės.

1 pav.

Vežimėlis, sėdynė, tvirtinimo įtaisas

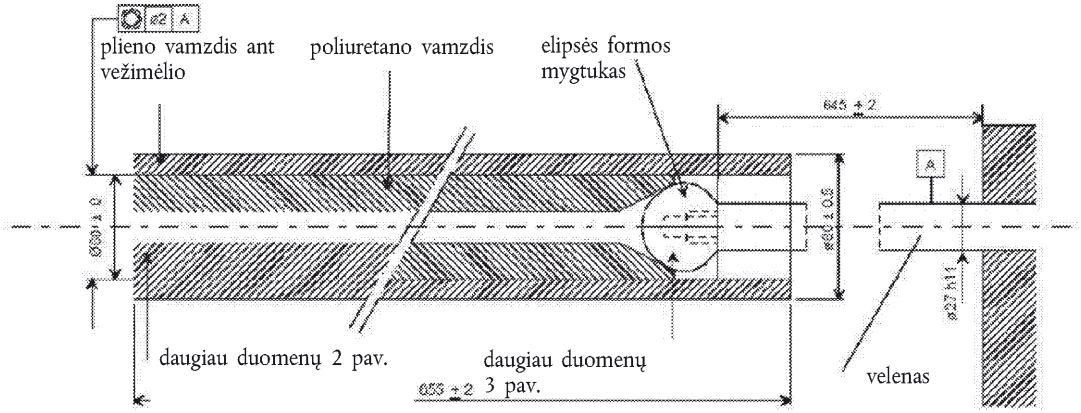

2 pav.

Stabdymo įtaisas

(Sumontuotas)

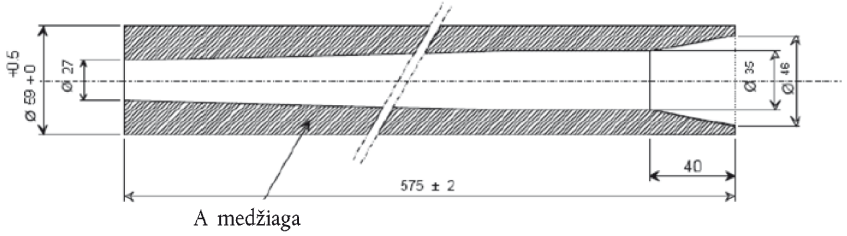

Tarpas, nustatytas pagal išorinį poliuretano vamzdžio skersmenį (įtaisoma rankiniu būdu)

3 pav.

Stabdymo įtaisas

(poliuretano vamzdis)

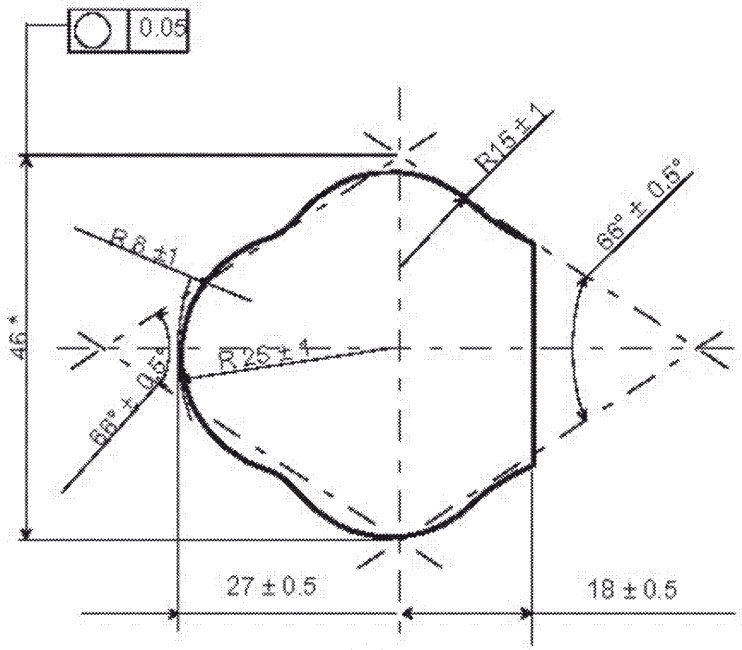
Spaudiklio paviršiaus apdaila $\sqrt{3,2}$

Leidžiamasis trukdžių nuokrypis ± 0,2
Visi matmenys nurodyti milimetrais

4 pav.

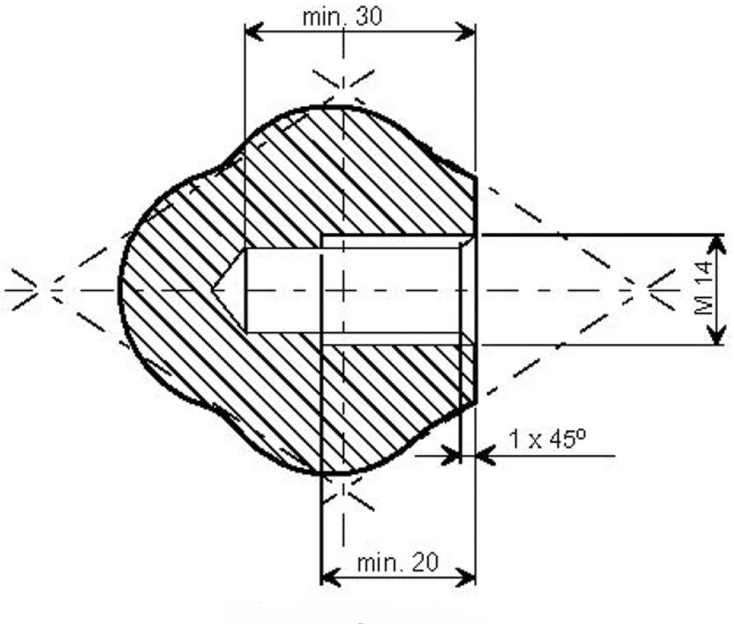
Stabdymo įtaisas

(elipsės formos mygtukas)

* Šis matmuo gali kisti nuo 43 iki 49 mm

Matmenys nurodyti milimetrais

Matmenys nurodyti milimetrais

Paviršiaus apdaila $\sqrt{0,4}$ Leidžiamasis trukdžių nuokrypis ± 0,1

7 PRIEDAS

MANEKENO APRAŠAS

1. MANEKENO SPECIFIKACIJOS

1.1. Bendrosios nuostatos

Pagrindinės manekeno savybės pateiktos brėžiniuose ir lentelėse.

1 pav. Galvos, kaklo ir liemens šoninis vaizdas.

2 pav. Galvos, kaklo ir liemens priekinis vaizdas.

3 pav. Klubų, šlaunų ir blauzdos šoninis vaizdas.

4 pav. Klubų, šlaunų ir blauzdos priekinis vaizdas.

5 pav. Pagrindiniai matmenys.

6 pav. Sėdintis manekenas, parodyta:

sunkio centro vieta

taškų, kuriuose turi būti matuojamas poslinkis, vieta ir

pečių aukštis.

1 lentelė Manekeno sudedamųjų dalių numeriai, pavadinimai, medžiagos ir pagrindiniai matmenys

2 lentelė Galvos, kaklo, liemens, šlaunų ir blauzdos masė.

1.2. Manekeno aprašas

1.2.1. Blauzdos konstrukcija (žr. 3 ir 4 pav.)

Blauzdos konstrukciją sudaro trys sudedamosios dalys:

— pėdos plokštė (30),

— blauzdos vamzdis (29), ir

— kelio vamzdis (26).

Kelio vamzdyje yra dvi iškyšos, kurios riboja blauzdos poslinkį šlaunies atžvilgiu.

Tiesios padėties blauzda lankstosi atgal 120° kampu.

1.2.2. Šlaunies konstrukcija (žr. 3 ir 4 pav.)

Šlaunies konstrukciją sudaro trys sudedamosios dalys:

— kelio vamzdis (22),

— šlaunies strypas (21), ir

— klubų vamzdis (20).

Kelio judėjimą riboja dvi kelio vamzdžio (22) išpjovos, kurios susijungia su blauzdos iškyšomis.

1.2.3. Liemens konstrukcija (žr. 1 ir 2 pav.)

Liemens konstrukciją sudaro:

— klubų vamzdis (2),

— ritininė grandinė (4),

— briaunos (6) ir (7),

— krūtinkaulis (8), ir

— krūtinės tvirtinimo įtaisai (3) ir ties (7) ir (8) dalimis.

1.2.4. Kaklas (žr. 1 ir 2 pav.)

Kaklą sudaro septyni poliuretano diskai (9). Kaklo standumą galima reguliuoti grandinės tempikliu.

1.2.5. Galva (žr. 1 ir 2 pav.)

Galva (15) yra tuščiavidurė; poliuretano forma yra sustiprinta plieno juosta (17). Grandinės tempiklį, kuriuo galima reguliuoti kaklą, sudaro poliamido trinkelė (10), vamzdinis tarpiklis (11) ir įtempiamosios dalys (12 ir 13). Galvą galima sukioti apie pirmojo slankstelio ir ašies jungtį, kurią sudaro reguliatoriaus komplektas (14) ir (18), tarpiklis (16) ir poliamido trinkelė (10).

1.2.6. Kelio jungtis (žr. 4 pav.)

Blauzda ir šlaunys sujungtos vamzdžiu (27) ir tempikliu (28).

1.2.7. Klubo jungtis (žr. 4 pav.)

Šlaunys ir liemuo sujungti vamzdžiu (23), trinties diskais (24) ir tempiklio komplektu (25).

1.2.8. Poliuretanas

Tipas:	PU 123 CH junginys
kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę:	50–60

1.2.9. Specialūs drabužiai

Manekenas apvelkamas specialiu drabužiu (žr. 1 lentelę).

2. NUSTATYMO ĮTAISAI

2.1. Bendrosios nuostatos

Tam, kad manekenas būtų atitinkamai sukalibruotas ir atitiktų tam tikras vertes ir bendrąją masę, masės pasiskirstymas reguliuojamas šešiais 1 kg masės plieniniais svarmenimis, kuriuos galima prikabinti prie klubo jungties. Šešis po 1 kg sveriančius poliuretano svarmenis galima prikabinti galinėje liemens dalyje.

3. PAGALVĖLĖ

Pagalvėlė dedama tarp manekeno krūtinės ir specialaus drabužio. Ši pagalvėlė turi būti pagaminta iš polietileno putų, kurių:

kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę:	7–10;
storis:	25 mm + 5.

Pagalvėlę turi būti įmanoma pakeisti.

4. JUNGČIŲ REGULIAVIMAS

4.1. Bendrosios nuostatos

Kad būtų įmanoma atkurti rezultatus, būtina apibrėžti ir reguliuoti kiekvienos jungties trintį.

4.2. Kelio jungtis

Kelio jungtis priveržiama.

Nustatoma vertikali šlaunies ir blauzdos padėtis.

Blauzda pasukama 30° kampu.

Tempiklis laipsniškai atlaisvinamas (28), kol savos masės veikiama blauzda pradeda svirti žemyn.

Tempiklis užfiksuojamas šioje padėtyje.

4.3. Klubų jungtis

Klubų jungtis priveržiama.

Nustatoma horizontali klubų padėtis ir vertikali liemens padėtis.

Liemuo nukreipiamas į priekį, kol tarp liemens ir klubų susidaro 60° kampas.

Tempiklis laipsniškai atlaisvinamas, kol savos masės veikiamas liemuo pradeda svirti.

Tempiklis užfiksuojamas šioje padėtyje.

4.4. Pirmojo kaklo slankstelio ir ašies jungtis

Pirmojo kaklo slankstelio ir ašies jungtis sureguliuojama taip, kad išlaikytų savo svorį ir nesvirtų nei pirmyn, nei atgal.

4.5. Kaklas

Kaklą galima reguliuoti grandinės tempikliu (13). Kai kaklas sureguliuotas, viršutinis tempiklio galas turi pasislinkti 46 cm, kai taikoma 10 daN horizontali apkrova.

1 lentelė

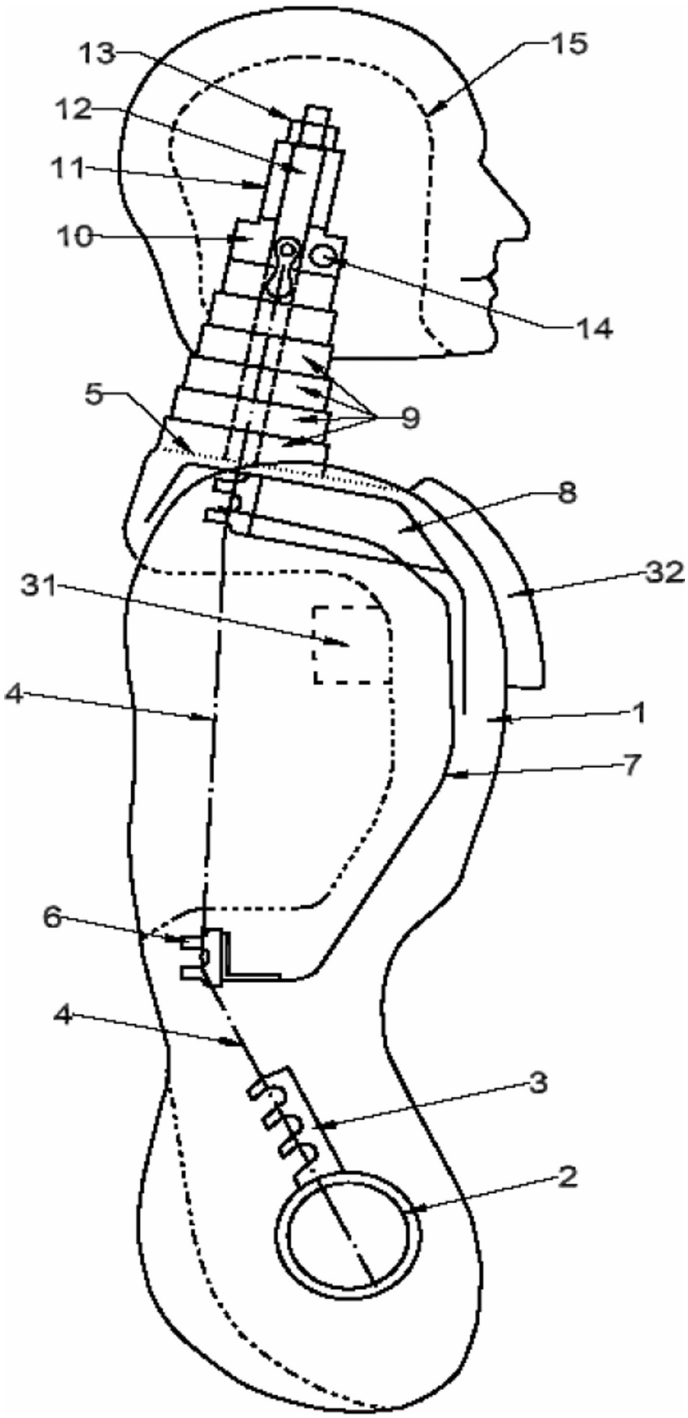
Nr.	Pavadinimas	Medžiaga	Matmenys
1	Kūnas	Poliuretanas	—
2	Klubų vamzdis	Plienas	70 × 64 × 100 mm
3	Grandinės tvirtinimo įtaisai	Plienas	70 × 64 × 100 mm
4	Ritininė grandinė	Plienas	3/4
5	Peties plokštė	Poliuretanas	—
6	Valcuota dalis	Plienas	30 × 30 × 3 × 250 mm
7	Briaunos	Perforuotas plieno lakštas	400 × 85 × 1,5 mm
8	Krūtinkaulis	Perforuotas plieno lakštas	250 × 90 × 1,5 mm
9	Diskai (šeši)	Poliuretanas	ø 90 × 20 mm
			ø 80 × 20 mm
			ø 75 × 20 mm
			ø 70 × 20 mm
			ø 65 × 20 mm
			ø 60 × 20 mm
10	Blokas	Poliamidas	60 × 60 × 25 mm
11	Vamzdinis tarpiklis	Plienas	40 × 40 × 2 × 50 mm
12	Įtempimo varžtas	Plienas	M16 × 90 mm

Nr.	Pavadinimas	Medžiaga	Matmenys
13	Tempiklio veržlė	Plienas	M16
14	Pirmojo kaklo slankstelio ir ašies jungties tempiklis	Plienas	ø 12 × 130 mm (M12)
15	Galva	Poliuretanas	—
16	Vamzdinis tarpiklis	Plienas	ø 18 × 13 × 17 mm
17	Standumo plokštelė	Plienas	30 × 3 × 500 mm
18	Tempiklio veržlė	Plienas	M12 mm
19	Šlaunys	Poliuretanas	—
20	Klubų vamzdis	Plienas	70 × 64 × 80 mm
21	Šlaunies strypas	Plienas	30 × 30 × 440 mm
22	Kelio vamzdis	Plienas	52 × 46 × 40 mm
23	Jungiamasis klubų vamzdis	Plienas	70 × 64 × 250 mm
24	Trinties diskai (keturi)	Plienas	160 × 75 × 1 mm
25	Tempiklio įtaisas	Plienas	M12 × 320 mm +
			Plokštelės ir veržlės
26	Kelio vamzdis	Plienas	52 × 46 × 160
27	Jungiamasis kelio vamzdis	Plienas	44 × 39 × 190 mm
28	Tempiklio plokštė	Plienas	ø 70 × 4 mm
29	Blauzdos vamzdis	Plienas	50 × 50 × 2 × 460 mm
30	Pėdos plokštė	Plienas	100 × 170 × 3 mm
31	Svarmenys liemens masei reguliuoti (šeši)	Poliuretanas	Kiekvienas sveria po 1 kg
32	Pagalvėlė	Putų polistirenas	350 × 250 × 25 mm
33	Specialus drabužis	Medvilnės ir poliamido juostelės	—
34	Prie klubų jungties kabinami svarmenys (šeši)	Plienas	Kiekvienas sveria po 1 kg

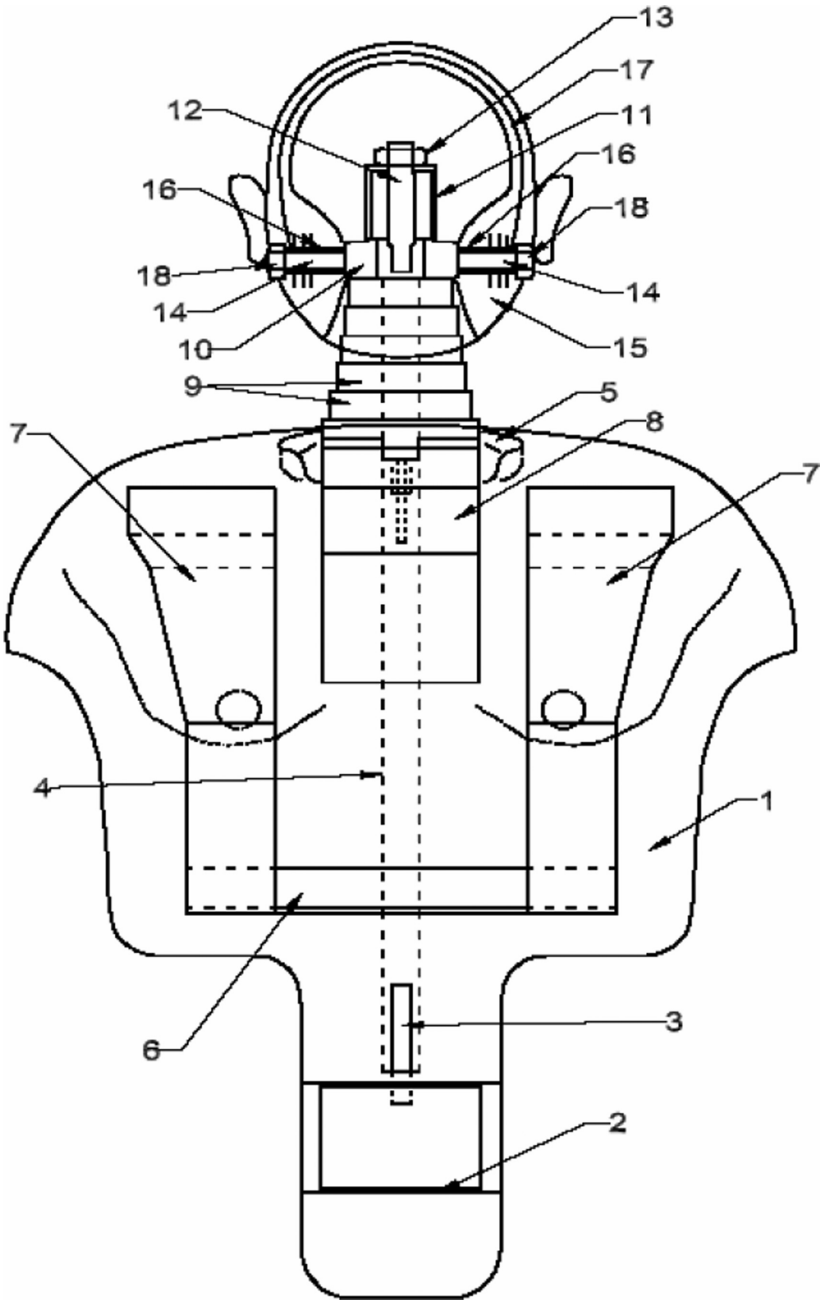
2 lentelė

Manekeno sudedamosios dalys	Masė (kg)
Galva ir kaklas	4,6 + 0,3
Liemuo ir rankos	40,3 + 1,0
Šlaunys	16,2 + 0,5
Blauzda ir pėda	9,0 + 0,5
Bendroji masė, įskaitant masės reguliavimo svarmenis	75,5 + 1,0

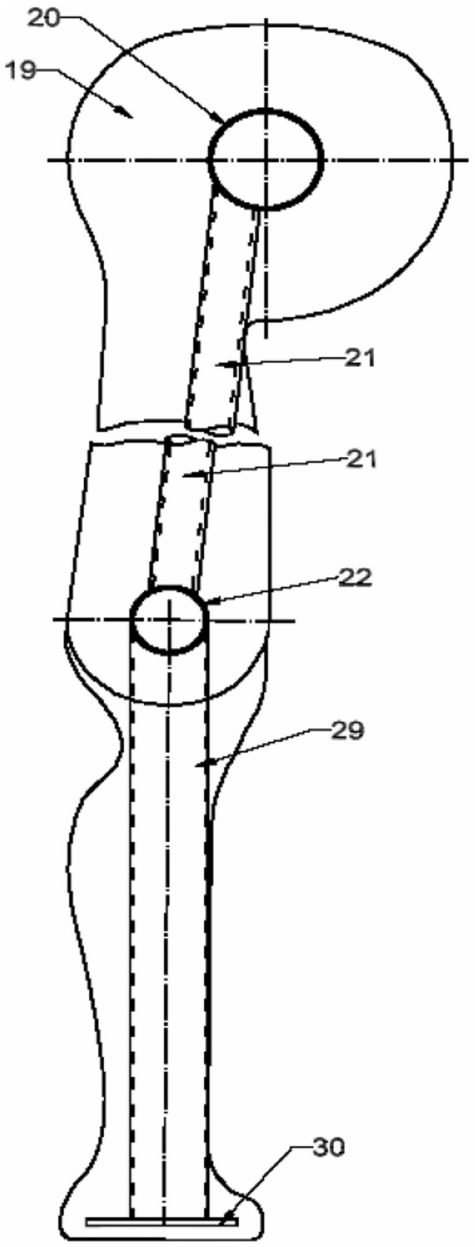
1 pav.

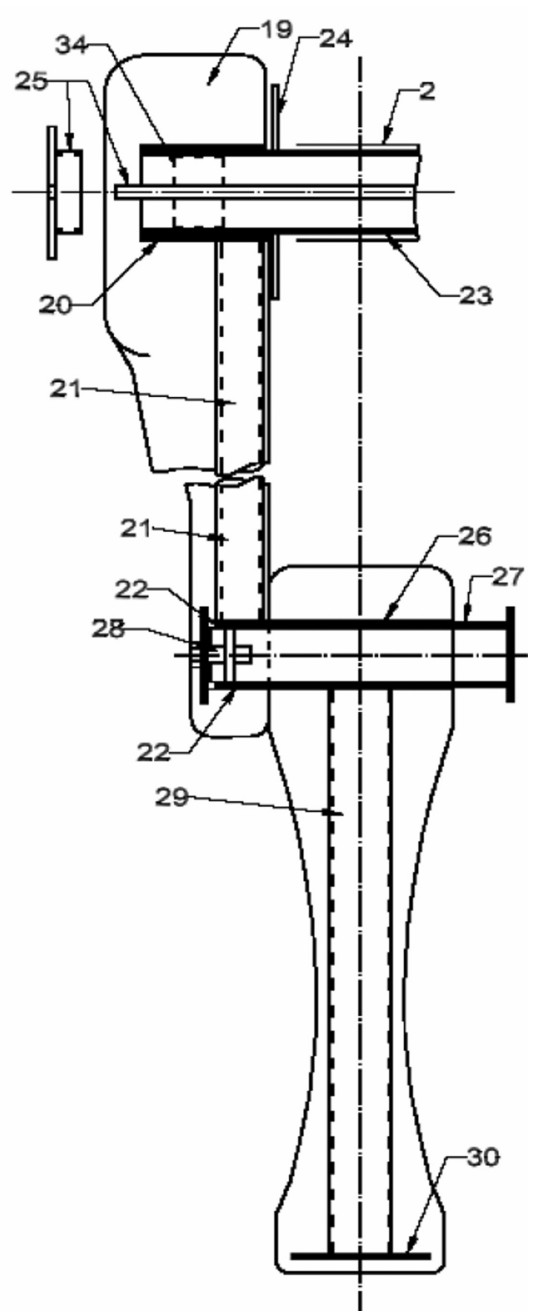
2 pav.

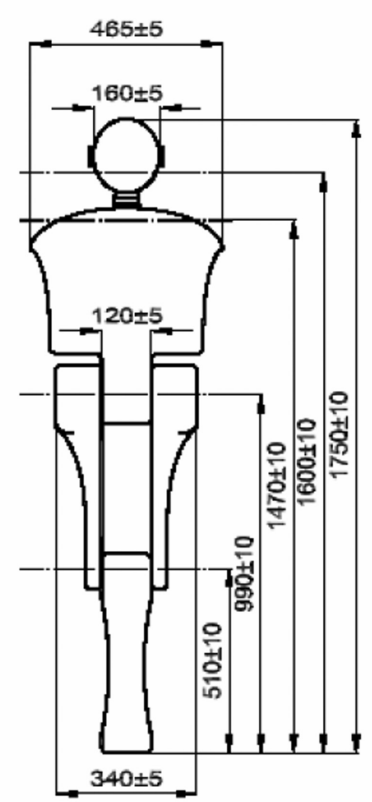
3 pav.

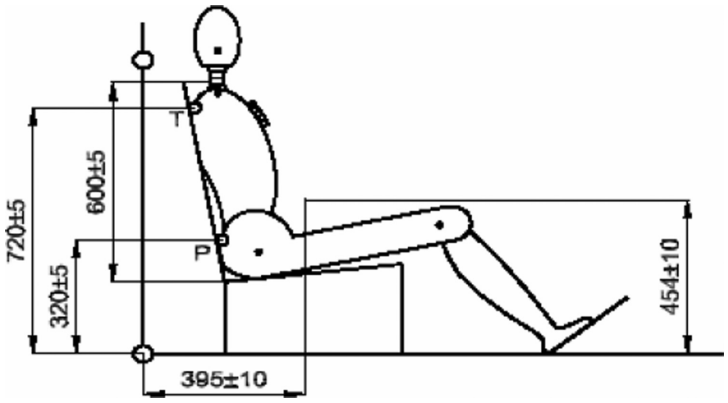
4 pav.

5 pav.

6 pav.

Visi matmenys nurodyti milimetrais

G = sunkio centras

T = liemens atskaitos taškas (manekeno vidurio linijos galinėje dalyje)

T = dubens atskaitos taškas (manekeno vidurio linijos galinėje dalyje)

Poslinkio matavimo P taške neturi būti sukamųjų dalių aplink klubų ašį ir vertikalias ašis.

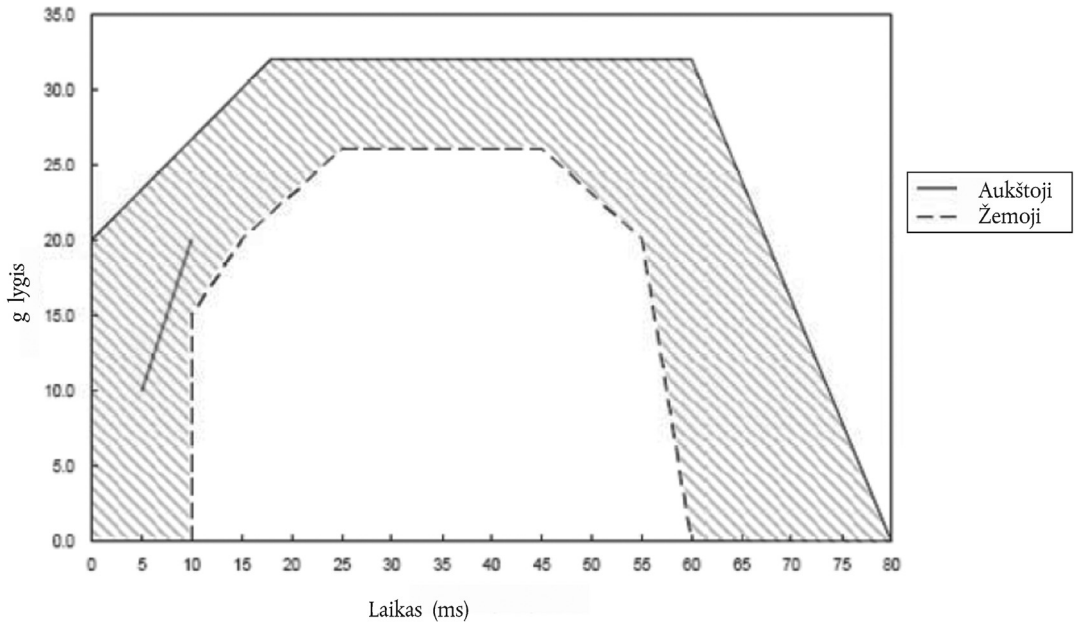
8 PRIEDAS

VEŽIMĖLIO LĖTĖJIMĄ AR GREITĖJIMĄ KAIP LAIKO FUNKCIJĄ RODANČIOS KREIVĖS APRAŠAS

Visais atvejais kalibravimo ir matavimo procedūros turi atitikti apibrėžtąsias tarptautiniame standarte ISO 6487:2002; matavimo įranga turi atitikti duomenų perdavimo kanalo specifikacijas (dažnių klasė (CFC) 60).

Įvairių kreivių apibrėžtis

Laikas (ms)	Greitėjimas (g) Žemoji dalis	Greitėjimas (g) Aukštoji dalis
0	—	20
10	0	—
10	15	—
15	20	—
18	—	32
25	26	—
45	26	—
55	20	—
60	0	32
80	—	0

Papildomas segmentas (žr. 7.7.4.2 pastraipą) taikomas tik greitėjimo rogėms.

9 PRIEDAS

INSTRUKCIJOS

Su kiekvienu saugos diržu pateikiamos tos šalies, kurioje diržas bus parduodamas, kalba ar kalbomis parengtos instrukcijos, kuriose pateikiama:

1. Montavimo instrukcijos (jų pateikti nebūtina, jeigu gamintojas transporto priemonę pristato su įmontuotais saugos diržais), kuriose apibrėžiama, kokių tipų transporto priemonėse tuos saugos diržų komplektus galima sumontuoti ir nustatytus reikalavimus atitinkantį to diržų komplekto įrengimo transporto priemonėje būdą, įskaitant įspėjimą saugoti juostas, kad jos nesudiltų.

2. Naudojimo instrukcijos (jos gali būti įtrauktos į transporto priemonės naudojimo žinyną, jeigu transporto priemonę gamintojas pristato su jau įrengtais saugos diržais), kuriose pateiktos instrukcijos, būtinos norint užtikrinti, kad saugos diržas būtų kuo naudingesnis naudotojui. Tose instrukcijose nurodoma:

   a) saugos diržų naudojimo visose kelionėse svarba;

   b) tinkamas saugos diržo naudojimo būdas, visų pirma:

      i) numatyta sagties vieta;

      ii) diržai turėtų gerai priglusti prie kūno;

      iii) tinkama juostų padėtis ir būtinybė išvengti jų susisukimo;

      iv) kiekvieną diržą turi segėti tik vienas naudotojas, diržas neturi būti juosiamas apie vaiką, sėdintį ant keleivio kelių;

   c) sagties naudojimo būdas;

   d) reguliatoriaus naudojimo būdas;

   e) kiekvieno įtraukiklio, kuris gali būti diržų įrenginio dalis, veikimo būdas ir jo užsifiksavimo patikrinimo būdas;

   f) rekomenduojami diržų valymo ir, tam tikrais atvejais, surinkimo po valymo būdai;

   g) būtinybė pakeisti saugos diržą, jeigu jį naudojant įvyko didelė avarija arba jeigu diržas labai nusidėvėjęs ar įpjautas, o jei diržas turi matomą perkrovos indikatorių, jis parodo, kada diržas netinkamas daugiau naudoti, arba, jei saugos diržas turi išankstinės apkrovos įtaisą – kai pastarasis buvo įsijungęs;

   h) po tokių pokyčių diržas neturi būti kaip nors persiuvamas arba keičiamas, nes tokie pakeitimai gali padaryti diržą neveiksmingą, o kai konstrukcija leidžia diržą ardyti – tinkamo surinkimo arba patikrinimo, ar teisingai surinkta, instrukcijos;

   i) diržas skirtas naudoti tik suaugusiam asmeniui;

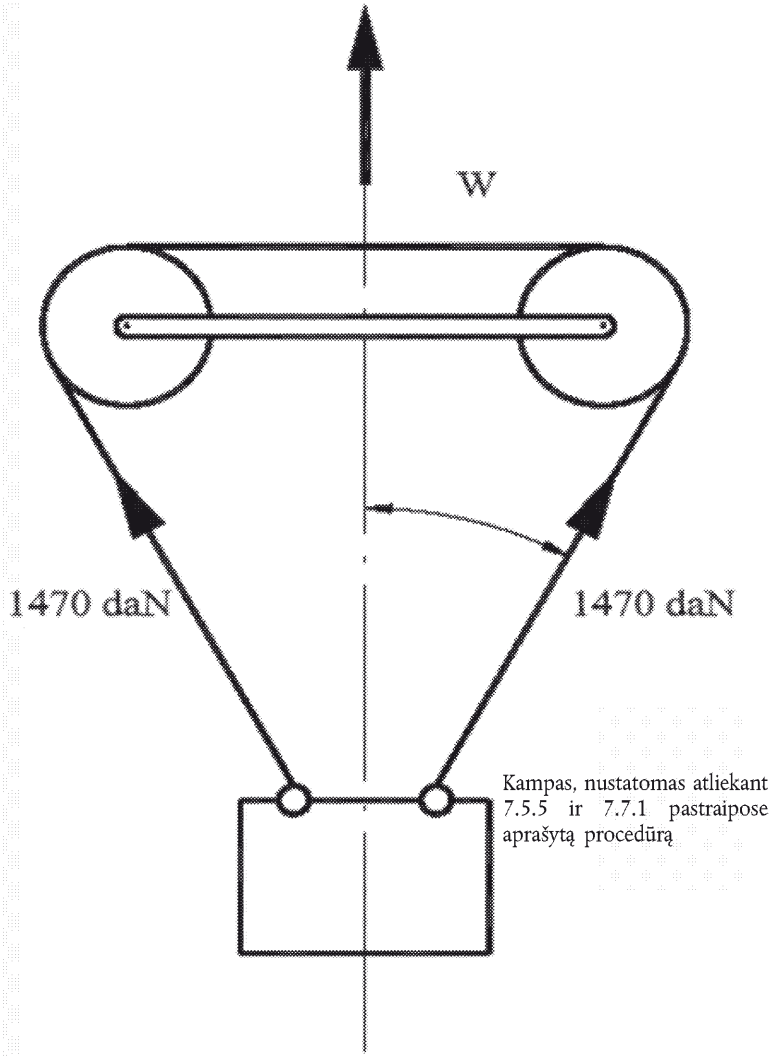
   j) nenaudojamo diržo laikymas.

3. Jei saugos diržas yra su 4N tipo įtraukikliu, montavimo instrukcijose ir ant pakuotės turi būti nurodyta, kad toks diržas nepritaikytas įrengti keleiviams vežti skirtose variklinėse transporto priemonėse, kuriose yra ne daugiau kaip devynios vietos, įskaitant vairuotojo vietą.

4. Gamintojas (pareiškėjas) pateikia klientui montavimo reikalavimus, taikytinus visose transporto priemonėse, kur gali būti naudojamas tarpukojo juostos mechanizmas. Diržų komplekto gamintojas turi nurodyti, kaip reikia montuoti papildomus tvirtinimo elementus tarpukojo juostų tvirtinimo vietose ir kaip įrengti diržus visose transporto priemonėse, kurioms tie diržai pritaikyti.

10 PRIEDAS

DVIGUBOS SAGTIES BANDYMAS

W = taikoma apkrova.

11 PRIEDAS

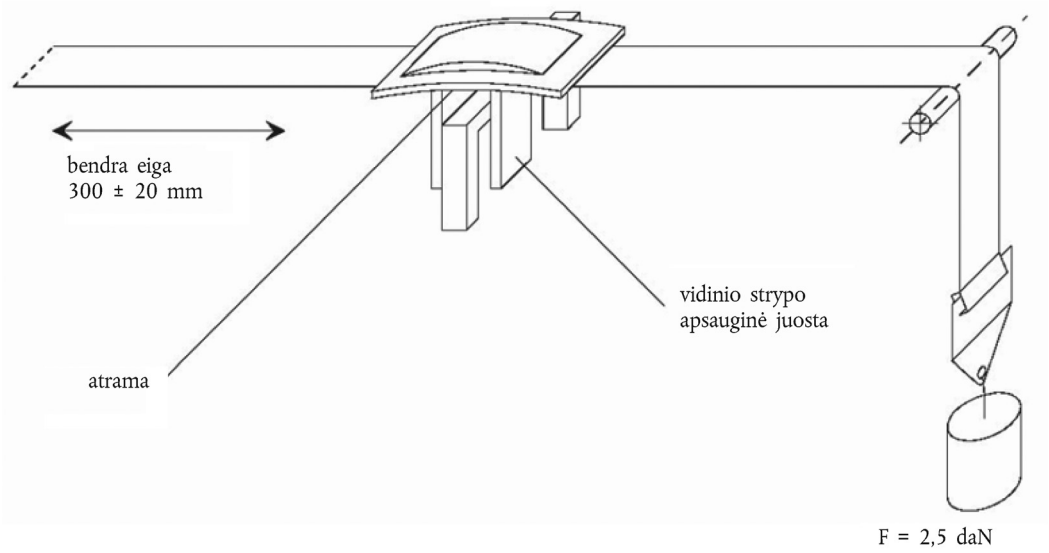
DILINIMO IR TRUMPOJO SLYDIMO BANDYMAS

1 pav.

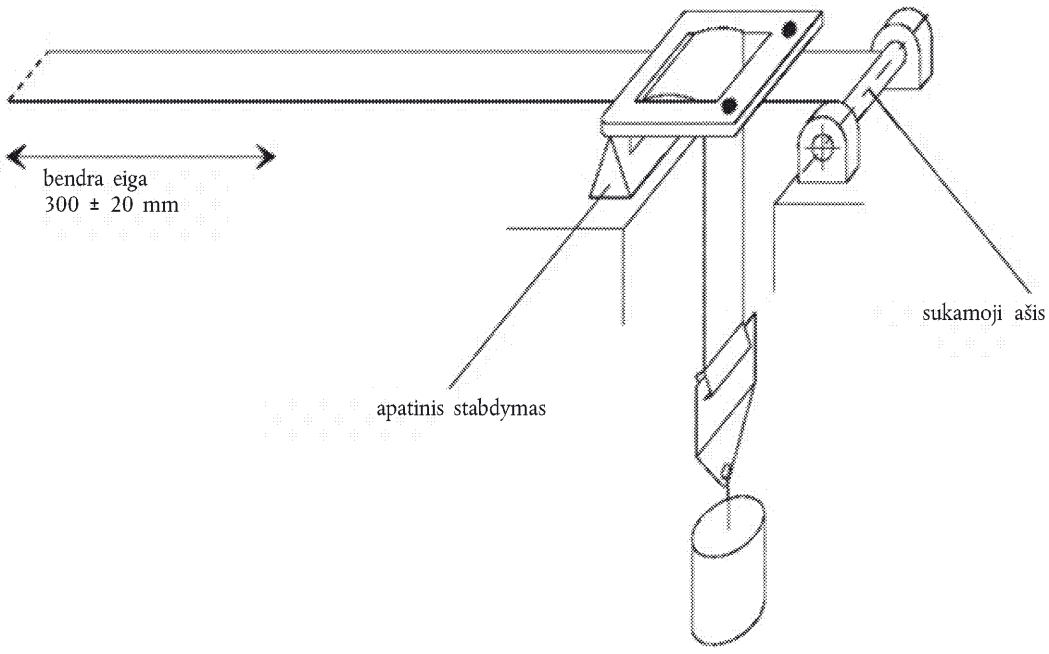
I tipo procedūra

Bandymo schemų pavyzdžiai pagal reguliavimo įtaiso tipą

a pavyzdys

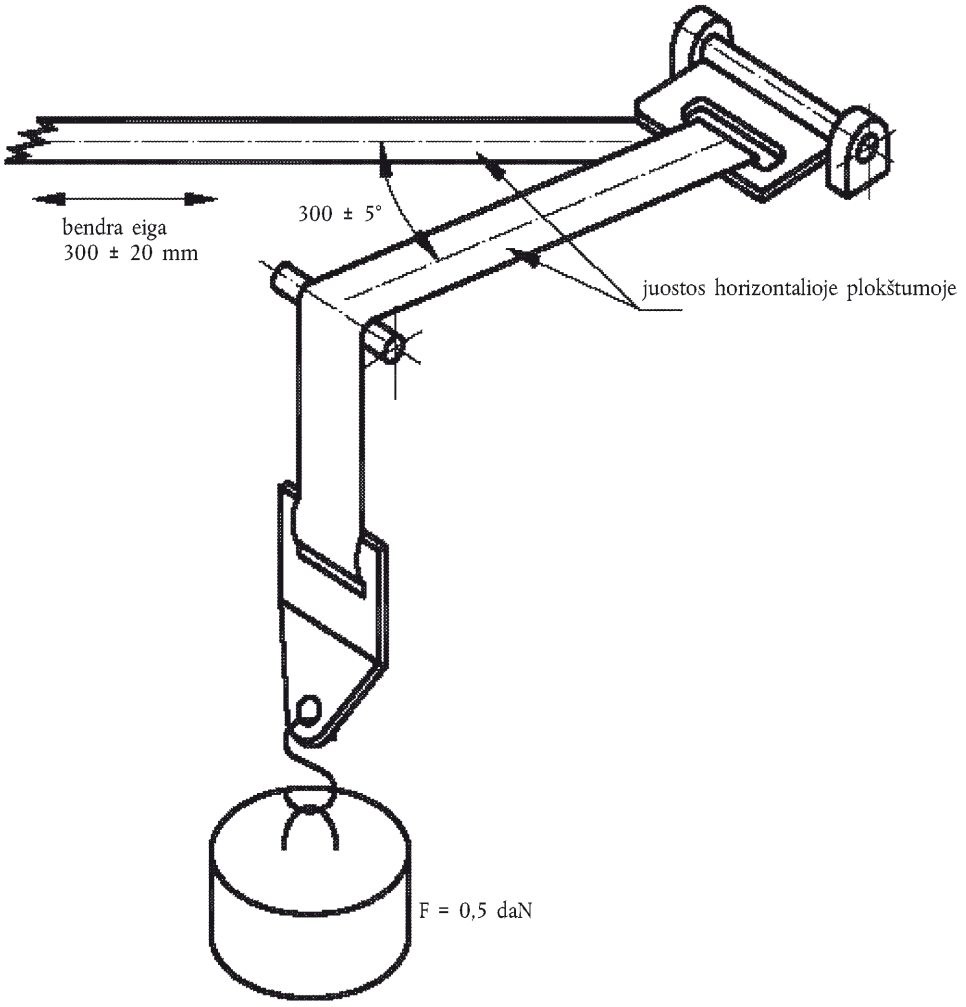

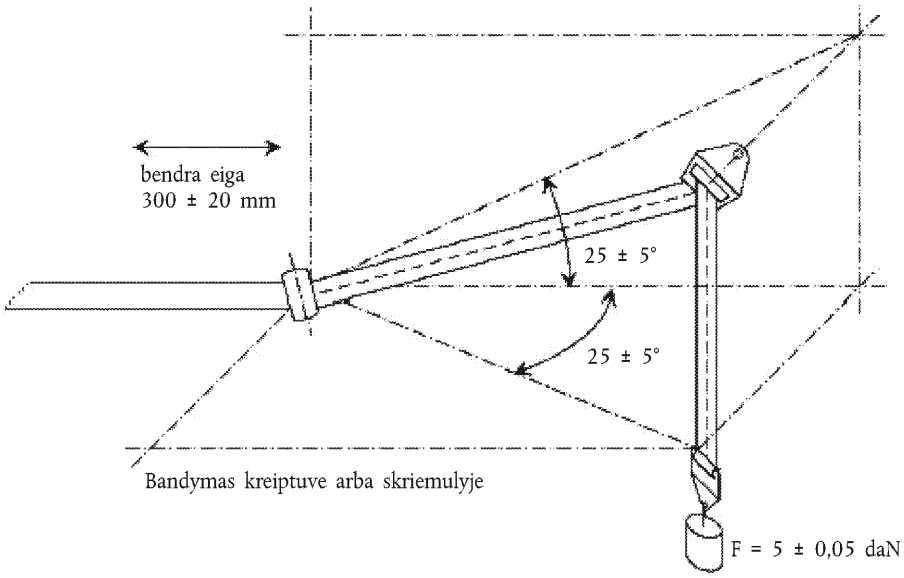
b pavyzdys

2 pav.

2 tipo procedūra

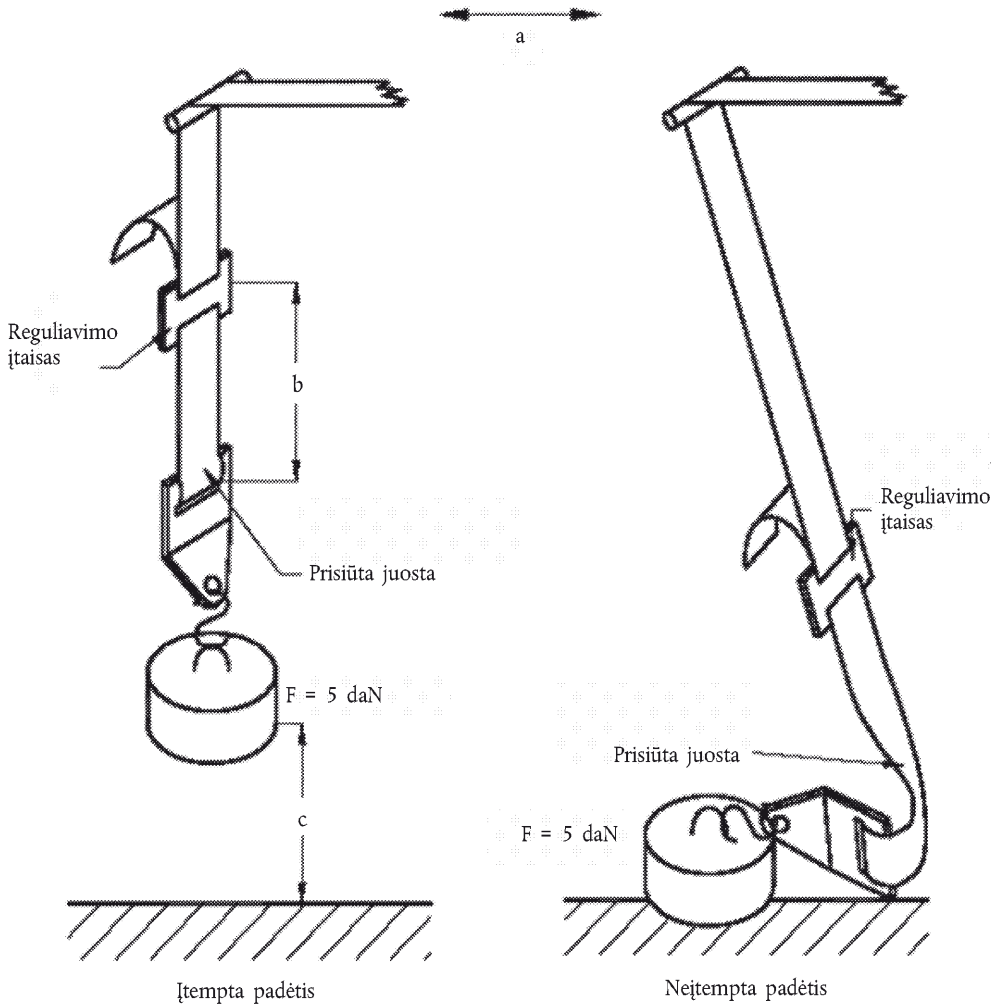

Visi matmenys nurodyti milimetrais

3 pav.

3 tipo procedūra ir trumpojo poslinkio bandymas

Bendra eiga 300 ± 20 mm

5 daN svarmuo bandymo įtaise turi būti nukreiptas vertikaliai – taip, kad nesiūbuotų, o juosta nesusisuktų.

Tvirtinimo įtaisas prie 5 daN svarmens pritvirtinamas taip pat, kaip ir transporto priemonėje.

12 PRIEDAS

KOROZIJOS BANDYMAS

1. BANDYMO ĮRENGINYS

1.1. Įrenginys turi būti sudarytas iš rūko kameros, druskos tirpalo rezervuaro, tinkamai kondicionuoto suspausto oro tiekimo sistemos, vieno arba daugiau purkštuvų, pavyzdžių laikiklių, kameros šildymo įrangos ir reikalingų valdiklių. Įrenginio dydis ir išsami konstrukcija pasirenkami laisvai su sąlyga, kad laikomasi bandymo sąlygų.

1.2. Svarbu užtikrinti, kad ant kameros lubų ar jos dangčio susikaupę tirpalo lašai nekristų ant bandymo pavyzdžių.

1.3. Nuo bandymo pavyzdžių lašantys tirpalo lašai neturi nutekėti į rezervuarą, kad vėl būtų išpurškiami.

1.4. Įrenginys neturi būti pagamintas iš medžiagų, kurios darytų įtaką rūko korozinėms savybėms.

2. BANDYMO PAVYZDŽIŲ IŠDĖSTYMAS RŪKO SPINTOJE

2.1. Pavyzdžiai, išskyrus įtraukiklius, pakabinami arba atremiami 15–30° kampu nuo vertikalės ir geriausia, kad pavyzdžiai pagrindinės horizontalios rūko srauto krypties atžvilgiu kameroje būtų išdėstyti lygiagrečiai, jeigu bandomas pagrindinis paviršius.

2.2. Įtraukikliai atremiami arba pakabinami taip, kad ričių, ant kurių suvyniojama juosta, ašys būtų statmenos pagrindinei horizontaliai rūko srauto krypčiai kameroje. Diržo įtraukiklyje esanti juostos anga taip pat turi būti pasukta šia kryptimi.

2.3. Visi pavyzdžiai padedami taip, kad ant jų laisvai galėtų nusėsti rūkas.

2.4. Kiekvienas pavyzdys padedamas taip, kad druskos tirpalas negalėtų nuo vieno pavyzdžio lašėti ant kito.

3. DRUSKOS TIRPALAS

3.1. Druskos tirpalas paruošiamas 5 ± 1 natrio chlorido masės dalis ištirpinant 95 dalyse distiliuoto vandens. Druska – tai natrio chloridas be nikelio ir vario priemaišų, kuriame išdžiovintame yra ne daugiau kaip 0,1 % natrio jodido, o bendras priemaišų kiekis ne didesnis kaip 0,3 %.

3.2. Tirpalas turi būti toks, kad išpurškus 35 °C temperatūroje ir surinkus, jo pH būtų 6,5–7,2.

4. ORO TIEKIMAS

Į purkštuvą arba purkštuvus druskos tirpalui purkšti tiekiamas suslėgtas oras turi būti be alyvos ir priemaišų ir tiekiamas 70 kN/m^2–170 kN/m^2 slėgio.

5. SĄLYGOS RŪKO KAMEROJE

5.1. Rūko kameros poveikio zonoje turi būti palaikoma 35 ± 5 °C temperatūra. Padedami bent du švarūs rūko rinktuvai, kad nesikauptų nuo bandymo pavyzdžių arba kitų šaltinių lašantys tirpalo lašai. Rinktuvai turi būti padėti prie bandymo pavyzdžių: vienas – arčiau bet kurio purkštuvo, o kitas – toliau nuo visų purkštuvų. Druskos tirpalo rūkas turi būti toks, kad iš kiekvieno 80 cm^2 dydžio horizontalaus surinkimo ploto per valandą vidutiniškai būtų surenkama 1,0–2,0 ml tirpalo, kai vidurkis skaičiuojamas remiantis bent 16 valandų trukmės matavimu.

5.2. Purkštuvas arba purkštuvai nukreipiami arba sureguliuojami taip, kad purškiamo tirpalo srautas nebūtų nukreiptas tiesiai į bandymo pavyzdžius.

13 PRIEDAS

BANDYMŲ TVARKA

PASTRAIPOS	BANDYMAS	PAVYZDŽIAI															
		Diržo arba apsaugos sistemos Nr.					Juostos Nr.										
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
4, 6.1.2, 6.1.3, 6.2.1.1, 6.2.2, 6.2.3.1, 6.3.1.1	Diržo arba apsaugos sistemos patikrinimas	X															
2.21, 2.22, 6.2.2.2	Sagties patikrinimas	X	X	X	X	X											
6.2.2.6, 6.2.2.7, 7.5.1, 7.5.5	Sagties tvirtumo bandymas			X													
6.2.3.3, 7.5.1	Reguliavimo įtaiso tvirtumo bandymas (kai būtina, ir įtraukiklių)			X													
6.2.4, 7.5.2	Strength test on attachments (and where necessary on retractors)			X													
6.2.2.3, 7.5.3	Sagties žemos temperatūros bandymas	X	X														
6.2.1.4, 7.5.4	Žemos temperatūros poveikio standžioms dalims bandymas	X	X														
6.2.3.2, 6.2.3.4, 7.5.6	Reguliavimo lengvumas				X												
	Kondicionavimas/diržo arba apsaugos sistemos bandymas prieš dinaminį bandymą																
6.2.2.4	Sagties patvarumas	X	X														
6.2.1.2, 7.2	Standžių dalių atsparumas korozijai	X	X														
	Įtraukiklių kondicionavimas																
6.2.5.2.1, 6.2.5.3.1, 6.2.5.3.3, 7.6.2	Užsifiksavimo slenkstis	X	X														
6.2.5.2.2, 6.2.5.3.2, 7.6.4	Įtraukimo jėga	X	X														
6.2.5.2.3, 6.2.5.3.3, 7.6.1	Patvarumas	X	X														
6.2.5.2.3, 6.2.5.3.3, 7.2	Korozija	X	X														
6.2.5.2.3, 6.2.5.3.3, 7.6.3	Dulkės	X	X														
6.3.1.2, 7.4.2.3	Juostos pločio bandymas						X	X									

PASTRAIPOS	BANDYMAS	PAVYZDŽIAI															
		Diržo arba apsaugos sistemos Nr.					Juostos Nr.										
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Juostos tvirtumo bandymas po:																
6.3.2, 7.4.1.1, 7.4.2	Kondicionavimo kambario sąlygomis						X	X									
6.3.3, 7.4.1.2, 7.4.2	Kondicionavimo šviesa								X	X							
6.3.3, 7.4.1.3, 7.4.2	Kondicionavimo žemoje temperatūroje										X	X					
6.3.3, 7.4.1.4, 7.4.2	Kondicionavimo karščiu												X	X			
6.3.3, 7.4.1.5, 7.4.2	Kondicionavimo vandeniu														X	X	
6.2.3.2, 7.3	Trumpojo slydimo bandymas				X	X											
6.4.2, 7.4.1.6	Dilinimo bandymas				X	X											
6.4.1, 7.7	Dinaminis bandymas	X	X														
6.2.2.5, 6.2.2.7, 7.8	Sagties atsegimo bandymas	X	X														
7.1.4	Juostos pavyzdžio išsaugojimas																X

14 PRIEDAS

GAMYBOS ATITIKTIES KONTROLĖ

1. BANDYMAI

Saugos diržai turi atitikti reikalavimus, kuriais pagrįsti toliau pateikti bandymai.

1.1. Blokavimo įtaiso įsijungimo slenksčio ir įtraukiklių su avariniu atveju įsijungiančiu blokavimo įtaisu patvarumo patikrinimas

Pagal 7.6.2 pastraipos nuostatas pačia nepalankiausia kryptimi atitinkamai atlikus patvarumo bandymą, išsamiai aprašytą 7.6.1, 7.2 ir 7.6.3 pastraipose, kaip šios taisyklės 6.2.5.3.5 pastraipos reikalavimą.

1.2. Diržo įtraukiklio su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu patvarumo patikrinimas

Pagal 7.6.1 pastraipos nuostatas, papildytas 7.2 ir 7.6.3 pastraipose aprašytais bandymais, kaip šios taisyklės 6.2.5.2.3 pastraipos reikalavimas.

1.3. Juostų tvirtumo bandymas po kondicionavimo

Pagal 7.4.2 pastraipoje aprašytą tvarką, po kondicionavimo pagal šios taisyklės 7.4.1.1–7.4.1.5 pastraipų reikalavimus.

1.3.1. Juostų tvirtumo bandymas po dilinimo

Pagal 7.4.2 pastraipoje aprašytą tvarką, po kondicionavimo pagal šios taisyklės 7.4.1.6 pastraipos reikalavimus.

1.4. Trumpojo slydimo bandymas

Pagal šios taisyklės 7.3 pastraipoje aprašytą tvarką.

1.5. Standžių dalių bandymas

Pagal šios taisyklės 7.5 pastraipoje aprašytą tvarką.

1.6. Saugos diržo arba apsaugos sistemos techninių savybių reikalavimų patikrinimas atliekant dinaminį bandymą

1.6.1. Bandymai su kondicionavimu

1.6.1.1. Diržai arba apsaugos sistemos su diržo įtraukikliu su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju pagal šios taisyklės 7.7 ir 7.8 pastraipose nustatytus reikalavimus, naudojant diržą, su kurio įtraukikliu anksčiau buvo atlikti 45 000 ilgaamžiškumo bandymo ciklų pagal šios taisyklės 7.6.1 pastraipos reikalavimus ir šios taisyklės 6.2.2.4, 7.2 ir 7.6.3 pastraipose apibrėžti bandymai.

1.6.1.2. Diržai arba apsaugos sistemos su diržo įtraukikliu su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu: pagal šios taisyklės 7.7 ir 7.8 pastraipose nustatytus reikalavimus naudojant diržą, su kurio įtraukikliu, nurodytu 7.6.1 pastraipoje, anksčiau buvo atlikta 10 000 ilgaamžiškumo bandymo ciklų pagal šios taisyklės 7.6.1 pastraipos reikalavimus ir šios taisyklės 6.2.2.4, 7.2 ir 7.6.3 pastraipose nurodyti bandymai.

1.6.1.3. Nejudamieji diržai: pagal šios taisyklės 7.7 ir 7.8 pastraipose pateiktus reikalavimus išbandomas saugos diržas, su kuriuo buvo atliktas šios taisyklės 6.2.2.4 ir 7.2 pastraipose nurodytas bandymas.

1.6.2. Bandymas be kondicionavimo

Pagal šios taisyklės 7.7 ir 7.8 pastraipose nustatytus reikalavimus.

2. BANDYMŲ DAŽNUMAS IR REZULTATAI

2.1. Bandymo dažnumas pagal šio priedo 1.1–1.5 pastraipų reikalavimus turi būti statistiškai kontroliuojamas ir taikoma atsitiktinė atranka pagal vieną iš reguliaraus kokybės užtikrinimo procedūrų.

2.1.1. Be to, visi diržo įtraukiklių su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju, prietaisai turi būti patikrinti:

2.1.1.1. pagal šios taisyklės 7.6.2.1 ir 7.6.2.2 pastraipose pateiktus reikalavimus, pačia nepalankiausia kryptimi, kaip nustatyta 7.6.2.1.2 pastraipoje. Bandymų rezultatai turi atitikti šios taisyklės 6.2.5.3.1.1 ir 6.2.5.3.3 reikalavimus; arba

2.1.1.2. pačia nepalankiausia kryptimi pagal šios taisyklės 7.6.2.3 pastraipos reikalavimus. Vis dėlto, polinkio greitis gali būti didesnis nei nustatyta, jei tai nedaro įtakos bandymų rezultatams. Bandymų rezultatai turi atitikti šios taisyklės 6.2.5.3.1.4 pastraipos reikalavimus.

2.2. Jei dinaminis bandymas pagal šio priedo 1.6 pastraipą atliktas sėkmingai, tai atliekama taikant mažiausią dažnumą:

2.2.1. Bandymai su kondicionavimu

2.2.1.1. Kai diržai turi įtraukiklius su blokavimo įtaisu, kuris avariniu atveju įsijungia,

kai per dieną pagaminama daugiau kaip 1 000 diržų: su vienu iš 100 000 pagamintų diržų bent vieną kartą per dvi savaites, o

kai per dieną pagaminama ne daugiau kaip 1 000 diržų: su vienu iš 10 000 pagamintų diržų bent kartą per vienerius metus su kiekviena įsijungiančio blokavimo įtaiso mechanizmo rūšimi ([1]),

atliekamas šio priedo 1.6.1.1 pastraipoje nurodytas bandymas.

2.2.1.2. Jei diržai turi įtraukiklį su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu arba yra nejudamieji:

kai per dieną pagaminama daugiau kaip 1 000 diržų: su vienu iš 100 000 pagamintų diržų bent vieną kartą per dvi savaites, o

kai per dieną pagaminama ne daugiau kaip 1 000 diržų: su vienu iš 10 000 pagamintų diržų bent vieną kartą per metus,

atliekamas šio priedo 1.6.1.2 arba 1.6.1.3 pastraipoje nurodytas bandymas.

2.2.2. Bandymai be kondicionavimo

2.2.2.1. Kai diržai yra su įtraukikliais su blokavimo įtaisu, įsijungiančiu avariniu atveju, 1.6.2 pastraipoje nurodytas bandymas atliekamas su nurodytu skaičiumi pavyzdžių:

2.2.2.1.1. jei pagaminama ne mažiau kaip 5 000 diržų per dieną, du diržai iš 25 000 pagamintų vienetų bent vieną kartą per dieną su kiekviena įsijungiančio blokavimo įtaiso mechanizmo rūšimi;

2.2.2.1.2. jei pagaminama mažiau kaip 5 000 diržų per dieną, vienas diržas iš 5 000 pagamintų vienetų bent vieną kartą per dieną su kiekviena įsijungiančio blokavimo įtaiso mechanizmo rūšimi;

2.2.2.2. Diržų su įtraukikliu su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju ir nejudamųjų diržų atveju nurodytam skaičiui pavyzdžių taikomas pirmiau 1.6.2 pastraipoje nurodytas bandymas:

2.2.2.2.1. jei pagaminama ne mažiau kaip 5 000 diržų per dieną, du diržai iš 25 000 pagamintų vienetų bent vieną kartą per dieną su kiekvienu patvirtintu tipu;

2.2.2.2.2. jei pagaminama mažiau kaip 5 000 diržų per dieną, vienas diržas iš 5 000 pagamintų vienetų bent vieną kartą per metus (kiekvieno patvirtinto tipo).

2.2.3. Rezultatai

Bandymų rezultatai turi atitikti šios taisyklės 6.4.1.3.1 pastraipos reikalavimus.

Manekeno sislinkimas į priekį gali būti valdomas atsižvelgiant į šios taisyklės 6.4.1.3.2 pastraipą (arba 6.4.1.4 pastraipą, kai taikoma), kai atliekamas bandymas su kondicionavimu pagal šio priedo 1.6.1 pastraipą, taikant supaprastintą pritaikytą būdą.

([1]) Šiame priede „fiksavimo mechanizmo rūšis“ yra visi įtraukikliai su blokavimo įtaisu, įsijungiančiu avariniu atveju, kurių mechanizmai skiriasi tik jutiklio paskubos kampu (-ais) transporto priemonės atskaitos ašies atžvilgiu.

2.2.3.1. Tvirtinant pagal šios taisyklės 6.4.1.3.3 pastraipą ir šio priedo 1.6.1 pastraipą, nurodoma, kad jokia diržo dalis neturi būti sunaikinta arba neturi atsilaisvinti, o krūtinės atskaitos taško greitis, esant 300 mm poslinkiui, neturi būti didesnis kaip 24 km/h.

2.3. Kai bandymo pavyzdys neišlaiko tam tikro su juo atliekamo bandymo, su trimis kitais pavyzdžiais turi būti atliekamas papildomas bandymas pagal tuos pačius reikalavimus. Dinaminių bandymų atveju, jei vienas iš jų nesėkmingas, patvirtinimo turėtojas arba jo įgaliotasis atstovas informuoja tipą patvirtinusią kompetentingą instituciją ir nurodo, kokių veiksmų imtasi gamybos atitikčiai atkurti.

15 PRIEDAS

H TAŠKO IR TIKROJO LIEMENS KAMPO NUSTATYMO VARIKLINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ SĖDIMOSIOSE VIETOSE TVARKA

1. TIKSLAS

Šiame priede aprašyta tvarka, pagal kurią nustatoma H taško vieta ir tikrasis liemens kampas vienoje ar keliose transporto priemonės sėdimosiose vietose ir patikrinamas nustatytų duomenų ryšys su transporto priemonės gamintojo pateiktomis konstrukcijos specifikacijomis ([1]).

2. APIBRĖŽTYS

2.1. Atskaitos duomenys – viena ar kelios tokios sėdimosios vietos charakteristikų:

2.1.1. H taškas bei R taškas ir jų tarpusavio santykis;

2.1.2. tikrasis liemens kampas, projektinis liemens kampas ir jų tarpusavio santykis.

2.2. Trimatis H taško nustatymo įrenginys (3-D H įrenginys) – įtaisas, naudojamas H taškams ir tikriesiems liemens kampams nustatyti. Šis įtaisas aprašytas šio priedo 1 priedėlyje.

2.3. H taškas – 3–D H įrenginio, padėto ant transporto priemonės sėdynės, kaip aprašyta 4 pastraipoje, liemens ir šlaunų sukimosi centras. H taškas yra įtaiso centrinės linijos viduryje tarp H taško stebėjimo taškų bet kurioje 3–D H įrenginio pusėje vidurio. Iš esmės H taškas atitinka R tašką (dėl leidžiamųjų nuokrypų žr. 3.2.2 pastraipą). Nustačius H taško padėtį 4 dalyje aprašyta tvarka, laikoma, kad sėdynės ir pagalvėlės konstrukcijos atžvilgiu H taškas nejuda, o kai sėdynė reguliuojama – juda su ja.

2.4. R taškas arba sėdimosios vietos atskaitos taškas – transporto priemonės gamintojo apibūdintas kiekvienos sėdimosios vietos projektinis taškas, nustatytas pagal trimatę atskaitos sistemą.

2.5. Liemens linija – tolimiausioje galinėje padėtyje esančio 3–D H įrenginio bandiklio centro linija.

2.6. Tikrasis liemens kampas – kampas tarp vertikaliosios linijos, kertančios H tašką, ir liemens linijos, išmatuotas 3–D H įrenginio užpakalinės dalies kampo kvadrantu. Iš esmės tikrasis liemens kampas atitinka projektinį liemens kampą (dėl leidžiamųjų nuokrypų žr. 3.2.2 pastraipą).

2.7. Projektinis liemens kampas – kampas tarp vertikaliosios linijos, kertančios R tašką, ir liemens linijos, kuri atitinka transporto priemonės gamintojo nustatytą sėdynės atlošo projektinę padėtį.

2.8. Keleivio centrinė plokštuma (C/LO) – kiekvienoje nustatytoje sėdimojoje vietoje padėto 3-D H įrenginio vidurinė plokštuma; ją apibrėžia H taško koordinatės Y ašyje. Atskirų sėdynių centrinė plokštuma sutampa su keleivio centrine plokštuma. Kitų sėdynių keleivio centrinę plokštumą nustato gamintojas.

2.9. Trimatė atskaitos sistema – šio priedo 2 priedėlyje aprašyta sistema.

2.10. Atskaitos ženklai – gamintojo nustatyti fiziniai taškai (angos, paviršiai, ženklai ar įspaudai) ant transporto priemonės kėbulo.

2.11. Transporto priemonės matuojamoji padėtis – transporto priemonės padėtis, apibrėžta atskaitos ženklų koordinatėmis pagal trimatę atskaitos sistemą.

3. REIKALAVIMAI

3.1. Duomenų pateikimas

Visi toliau nurodyti atskaitos duomenys apie kiekvieną sėdimąją vietą, apie kurią būtina pateikti atskaitos duomenis tam, kad būtų parodyta, jog laikomasi šios taisyklės nuostatų, arba atitinkami jų rinkiniai pateikiami šio priedo 3 priedėlyje nurodyta forma:

([1]) Jeigu bet kurios priekyje nesančios sėdimosios vietos H taškas negali būti nustatytas naudojant trimatį H taško įrenginį ar taikant atitinkamas procedūras, kompetentingos institucijos nuožiūra kaip atskaitos taškas gali būti pasirinktas gamintojo nurodytas R taškas.

3.1.1. R taško koordinatės pagal trimatę atskaitos sistemą;

3.1.2. projektinis liemens kampas;

3.1.3. visi nurodymai, reikalingi sėdynei reguliuoti (jeigu ji reguliuojama), kad jos padėtis atitiktų matavimų padėtį, nurodytą 4.3 pastraipoje.

3.2. Matuojant gautų duomenų ir projektavimo reikalavimų santykis

3.2.1. H taško koordinatės ir tikrojo liemens kampo dydis, išmatuotas 4 dalyje nustatyta tvarka, atitinkamai palyginami su transporto priemonės gamintojo nurodytomis R taško koordinatėmis ir projektinio liemens kampo dydžiu.

3.2.2. Nagrinėjamos sėdimosios vietos R ir H taškų santykinė padėtis ir projektinio liemens kampo santykis su tikruoju liemens kampu laikomi tinkamais, jeigu H taško koordinatės yra 50 mm ilgio horizontalių ir vertikalių kraštinių kvadrate, kurio įstrižainės susikerta R taške, o tikrasis liemens kampas nuo projektinio liemens kampo nesiskiria daugiau nei 5°.

3.2.3. Jeigu laikomasi šių sąlygų, turi būti atsižvelgta į R tašką ir projektinį liemens kampą siekiant parodyti, kad laikomasi šios taisyklės nuostatų.

3.2.4. Jei H taškas arba tikrasis liemens kampas neatitinka 3.2.2 punkto reikalavimų, H taškas ir tikrasis liemens kampas nustatomi dar du kartus (iš viso tris kartus). Jeigu iš šių trijų matavimų dviejų rezultatai atitinka reikalavimus, taikomos 3.2.3 punkto sąlygos. Jeigu iš šių trijų matavimų dviejų rezultatai atitinka reikalavimus, taikomos 3.2.3 pastraipos sąlygos.

3.2.5. Jeigu iš trijų matavimų mažiausiai dviejų, aprašytų 3.2.4 pastraipoje, rezultatai neatitinka 3.2.2 pastraipoje nustatytų reikalavimų, arba negalima atlikti patikrinimo, nes transporto priemonės gamintojas nepateikė duomenų apie R taško padėtį arba projektinį liemens kampą, turi būti imamas trijų išmatuotų taškų centroidas arba trijų išmatuotų kampų vidurkis; laikoma, kad šie dydžiai taikytini visais atvejais, kuriais šioje taisyklėje minimas R taškas arba projektinis liemens kampas.

4. H TAŠKO IR TIKROJO LIEMENS KAMPO NUSTATYMO TVARKA

4.1. Gamintojo nuožiūra atliekamas transporto priemonės išankstinis kondicionavimas 20 ± 10 °C temperatūroje, kad sėdynės medžiagos pasiektų kambario temperatūrą. ant tikrinamos sėdynės dar nebuvo sėdėta, 70–80 kg masės asmuo (arba prietaisas) sodinamas ant sėdynės du kartus po vieną minutę, kad sėdynės pagalvėlė ir nugaros pagalvėlė įsispaustų. Gamintojo reikalavimu, prieš montuojant 3–D H įrenginį, visos sėdynės sąrankos turi likti neapkrautos mažiausiai 30 min.

4.2. Transporto priemonės matuojamoji padėtis turi būti tokia, kaip apibrėžta 2.11 pastraipoje.

4.3. Jeigu sėdynė reguliuojama, pirmiausia, atliekant tik išilginį sėdynės reguliavimą, ji sureguliuojama taip, kad sėdynės padėtis būtų įprasto vairavimo ar važiavimo galinė padėtis, kaip nurodo transporto priemonės gamintojas, išskyrus sėdynės padėtis, kurios nenaudojamos įprastai vairuojant ar važiuojant. Jeigu sėdynės reguliuojamos kitaip (vertikaliai, kampu, reguliuojant sėdynės atlošą ir pan.), jų padėtis sureguliuojama taip, kad atitiktų transporto priemonės gamintojo nurodytą padėtį. Sėdynės su pakaba vertikalioji padėtis turi būti tiksliai užfiksuota ir atitikti gamintojo nurodytą įprasto važiavimo padėtį.

4.4. Sėdimosios vietos plotas, su kuriuo liečiasi 3–D H įrenginys, padengiamas pakankamo dydžio ir tinkamos tekstūros muslinu, t. y. lygiu medvilnės audiniu, kurio tankis yra 18,9 siūlo viename kvadratiniame centimetre, o svoris – 0,228 kg/m^2, arba lygiavertes charakteristikas turinčiu megztu arba neaustiniu audiniu. Jeigu sėdynė bandoma ne transporto priemonėje, grindų, ant kurių sėdynė montuojama, pagrindinės charakteristikos [1] turi būti tokios pačios kaip ir transporto priemonės grindų, ant kurių numatyta montuoti sėdynę.

4.5. 3–D H įrenginio sėdimosios ir galinės dalies sąranka uždedama taip, kad keleivio centrinė plokštuma (C/LO) sutaptų su 3–D H įrenginio centrine plokštuma. Gamintojo reikalavimu 3–D H įrenginį galima stumtelėti į vidų C/LO atžvilgiu, jei 3–D H įrenginys išsikišęs tiek, kad jo išlyginti neįmanoma dėl sėdynės krašto.

4.6. Pėdos ir blauzdos sąrankos pritaisomos prie sėdimosios dalies – atskirai arba naudojant T formos strypą ir blauzdos sąranką. Per H taško stebėjimo taškus einanti linija turi būti lygiagreti su žemės paviršiumi ir statmena išilginei sėdynės centrinei plokštumai.

[1] Polinkio kampas, aukščio skirtumas montuojant sėdynę, paviršiaus tekstūra ir kt.

4.7. 3–D H įrenginio pėdų ir kojų padėtis sureguliuojama toliau nurodytu būdu.

4.7.1. Nustatyta vairuotojo ir priekyje sėdinčio kraštinio keleivio.

4.7.1.1. Abi pėdų ir kojų sąrankos traukiamos į priekį taip, kad pėdos atsidurtų ant grindų įprastinėje padėtyje, prireikus, tarp valdymo pedalų. Kai įmanoma, kairioji pėda dedama į kairę nuo 3–D H įrenginio centrinės plokštumos apytiksliai tokiu pačiu atstumu kaip į dešinę dedama dešinė pėda. Gulsčiukas, kuriuo tikrinama 3–D H įrenginio skersinė padėtis, nustatomas horizontaliai, prireikus reguliuojant sėdimąją dalį arba atgal pastumiant kojų ir pėdų sąrankas. Per H taško stebėjimo taškus einanti linija turi būti lygiagreti su žemės paviršiumi ir statmena išilginei sėdynės centrinei plokštumai.

4.7.1.2. Jeigu kairiosios kojos negalima išlaikyti lygiagrečiai su dešiniąja ir negalima paremti konstrukcija, kairioji koja pastumiama tiek, kad ji atsiremtų. Turi būti išlaikytas stebėjimo taškų lygiavimas.

4.7.2. Nustatyta galinė kraštinė sėdimoji vieta

Galinėse arba papildomose sėdynėse kojų padėtis turi būti tokia, kaip nurodyta gamintojo. Jeigu pėdos remiasi į skirtingame lygyje esančias grindų dalis, pirmoji su priekine sėdyne susiliečianti pėda laikoma atskaitine, o kita pėda dedama taip, kad gulsčiukas, kuriuo tikrinama įrenginio skersinė padėtis, būtų nustatytas horizontaliai.

4.7.3. Kitos nustatytos sėdimosios vietos

Turi būti laikomasi 4.7.1 pastraipoje nurodytos tvarkos, tačiau pėdos dedamos taip, kaip nurodė transporto priemonės gamintojas.

4.8. Uždedami blauzdos ir šlaunies svarmenys ir išlyginamas 3–D H įrenginys.

4.9. Nugarinė dalis palenkiama į priekį iki priekinio stabdiklio, o 3–D H įrenginys patraukiamas nuo sėdynės atlošo naudojant T formos strypą. 3–D H įrenginio padėtis ant sėdynės pakeičiama vienu iš toliau nurodytų būdų.

4.9.1. Jeigu 3–D H įrenginys linkęs slinkti atgal, atliekamas šis veiksmas: 3–D H įrenginiui leidžiama slinkti atgal tol, kol horizontalius judesius ribojanti priekinė apkrova, veikianti T formos strypą, tampa nebereikalinga, t. y. kol sėdimoji dalis susiliečia su sėdynės atlošu. Prireikus pakeičiama blauzdos padėtis.

4.9.2. Jeigu 3–D H įrenginys nelinkęs slinkti atgal, atliekamas šis veiksmas: 3–D H įrenginys pastumiamas atgal, T formos strypą veikiant horizontalius judesius ribojančia galine apkrova, kol sėdimoji dalis susiliečia su sėdynės atlošu (žr. šio priedo 1 priedėlio 2 pav.).

4.10. 3–D H įrenginio nugarinės ir sėdimųjų dalių junginys ties klubų kampo kvadranto ir T formos strypo įvorės jungtimi veikiamas 100 ± 10 N apkrova. veikimo kryptis išlaikoma lygiagrečiai su linija, einančia greta minėtos sankirtos iki taško tiesiogiai virš šlaunų strypo įvorės (žr. šio priedo 1 priedėlio 2 pav.). Tuomet nugarinė dalis atsargiai atlenkiama prie sėdynės atlošo. Atliekant likusius veiksmus, reikia prižiūrėti, kad 3–D H įrenginys nepaslinktų į priekį.

4.11. Pritaisomi dešinysis ir kairysis sėdmenų svarmenys, tuomet paeiliui – aštuoni liemens svarmenys. 33–D H įrenginys turi stovėti tiesiai.

4.12. Nugarinė dalis palenkiama į priekį, kad sumažėtų sėdynės atlošo įtempimas. 3–D H įrenginys siūbuojamas į šonus 10° lanku (po 5° į kiekvieną pusę nuo vertikaliosios centrinės plokštumos) tris baigtinius ciklus, kad neliktų jokios trinties tarp 3–D H įrenginio ir sėdynės.

Siūbuojant 3-D H įrenginį T formos strypas gali nukrypti nuo nustatytos horizontalaus ir vertikalaus lygiavimo padėties. Todėl siūbuojant T formos strypas turi būti prilaikomas naudojant tinkamą šoninę apkrovą. Laikant T formos strypą ir siūbuojant 3–D H įrenginį, reikia prižiūrėti, kad nebūtų atsitiktinės išorinės apkrovos poveikio vertikalia, priekine arba atgaline kryptimi.

Šiuo etapu 3-D H įrenginio pėdų judėjimas nėra apribojamas ar sulaikomas. Jeigu pėdų padėtis pasikeičia, tuo metu jos turi likti toje padėtyje.

Nugarinė dalis atsargiai priglaudžiama prie sėdynės atlošo ir patikrinami abu gulsčiukai; jie turi rodyti horizontalią padėtį. Jei 3–D H įrenginį siūbuojant pėdos pasislinko, jos turi būti išdėstytos toliau nurodytu būdu.

Kiekviena pėda paeiliui pakeliama nuo grindų tik tiek, kiek reikia, kad pėdos daugiau neslinktų. Keliamas pėdas turi būti įmanoma sukinėti ir neturi būti priekinės arba šoninės apkrovos poveikio. Kiekvieną pėdą vėl nuleidus, kulnas turi liestis su tam tikslui skirta konstrukcija.

Patikrinama, ar šoninis gulsčiukas rodo horizontalią padėtį; prireikus nugarinės dalies viršus pastumiamas iš šono tiek, kad 3–D H įrenginio sėdimoji dalis ant sėdynės būtų horizontali.

4.13. Laikant T formos strypą, kad 3–D H įrenginys neslystų nuo sėdynės pagalvėlės į priekį, atliekami šie veiksmai:

a) nugarinė dalis pristumiama prie sėdynės atlošo;

b) maždaug ties liemens svarmenų viduriu nugarinės dalies kampo strypas protarpiais stumiamas atgal ne didesne kaip 25 N horizontalia jėga, kol iš klubų kampo kvadranto matyti, kad nuėmus apkrovą pasiekiama stabili padėtis. Reikia prižiūrėti, kad 3–D H įrenginys nebūtų veikiamas išorine apkrova, nukreipta žemyn arba iš šono. Jei reikalingas kitas 3–D H įrenginio lygio reguliavimas, nugarinė dalis pasukama į priekį, iš naujo pareguliuojamas lygis ir pakartojama aprašyta procedūra nuo 4.12 pastraipos.

4.14. Atliekami visi šie matavimai:

4.14.1. išmatuojamos H taško koordinatės trimatės atskaitos sistemos atžvilgiu;

4.14.2. pagal 3–D H įrenginio nugarinės dalies kampo kvadrantą nustatomas tikrasis liemens kampas, kai bandiklis yra tolimiausioje galinėje padėtyje.

4.15. Jei norima iš naujo montuoti 3–D H įrenginį, sėdynės sąranka turėtų likti neapkrauta mažiausiai 30 min. iki pakartotinio įrengimo. 3–D H įrenginys neturėtų būti paliktas apkrautas ant sėdynės sąrankos ilgiau nei bandymui atlikti reikalingą laiką.

4.16. Jeigu tos pačios eilės sėdynes galima laikyti panašiomis (daugiavietė sėdynė, identiškos sėdynės ir kt.), kiekvienai sėdynių eilei nustatomas tik vienas H taškas ir vienas tikrasis liemens kampas, šio priedo 1 priedėlyje aprašytą 3–D H įrenginį padėjus tipine laikomoje tos sėdynių eilės vietoje. Minėta vieta:

4.16.1. vairuotojo sėdynė, jei tai priekinė eilė;

4.16.2. kraštinė sėdynė, jei tai galinė (-ės) eilė (-ės).

1 priedėlis

TRIMAČIO H TAŠKO ĮRENGINIO APRAŠAS (*)

(3-D H įrenginys)

1. NUGARINĖ IR SĖDIMOJI DALYS

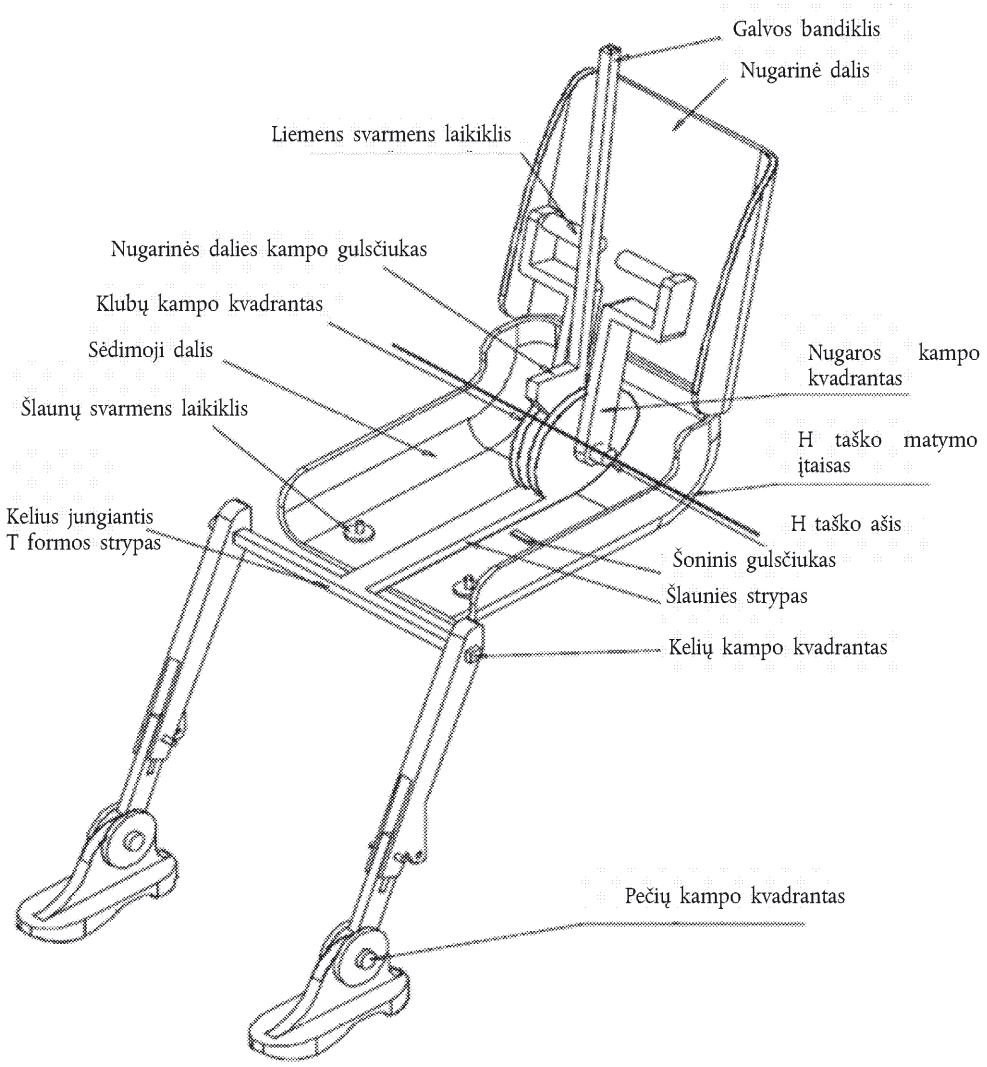
Nugarinė ir sėdimoji dalys gaminamos iš armuoto plastiko ir metalo; jomis imituojamas žmogaus liemuo ir šlaunys ir jos yra mechaniškai sujungtos H taške. Prie bandiklio, sujungto su H tašku, pritvirtinamas kvadrantas tikrajam liemens kampui matuoti. Šlaunų vidurio liniją ir klubų kampo kvadranto bazinę liniją sudaro reguliuojamas šlaunų strypas, pritvirtintas prie sėdimosios dalies.

2. KŪNO IR KOJŲ ELEMENTAI

Blauzdų dalys prijungiamos prie sėdimosios dalies sąrankos greta kelius jungiančio T formos strypo, t. y. reguliuojamo šlaunų strypo skersinio pailginimo. Blauzdų dalyse sumontuojami kvadrantai kelių sulenkimo kampui matuoti. Batų ir pėdų sąrankos sukalibruojamos pėdų kampui matuoti. Įrenginio erdvinė padėtis nustatoma dviem gulsčiukais. Atitinkamuose sunkio centruose pritvirtinami kūno elementų svarmenys, atitinkantys 76 kg sveriančio vyro masės poveikį sėdynei. Reikėtų patikrinti, ar visos 3-D H įrenginio jungtys gali suktis lengvai ir be pastebimos trinties.

1 pav.

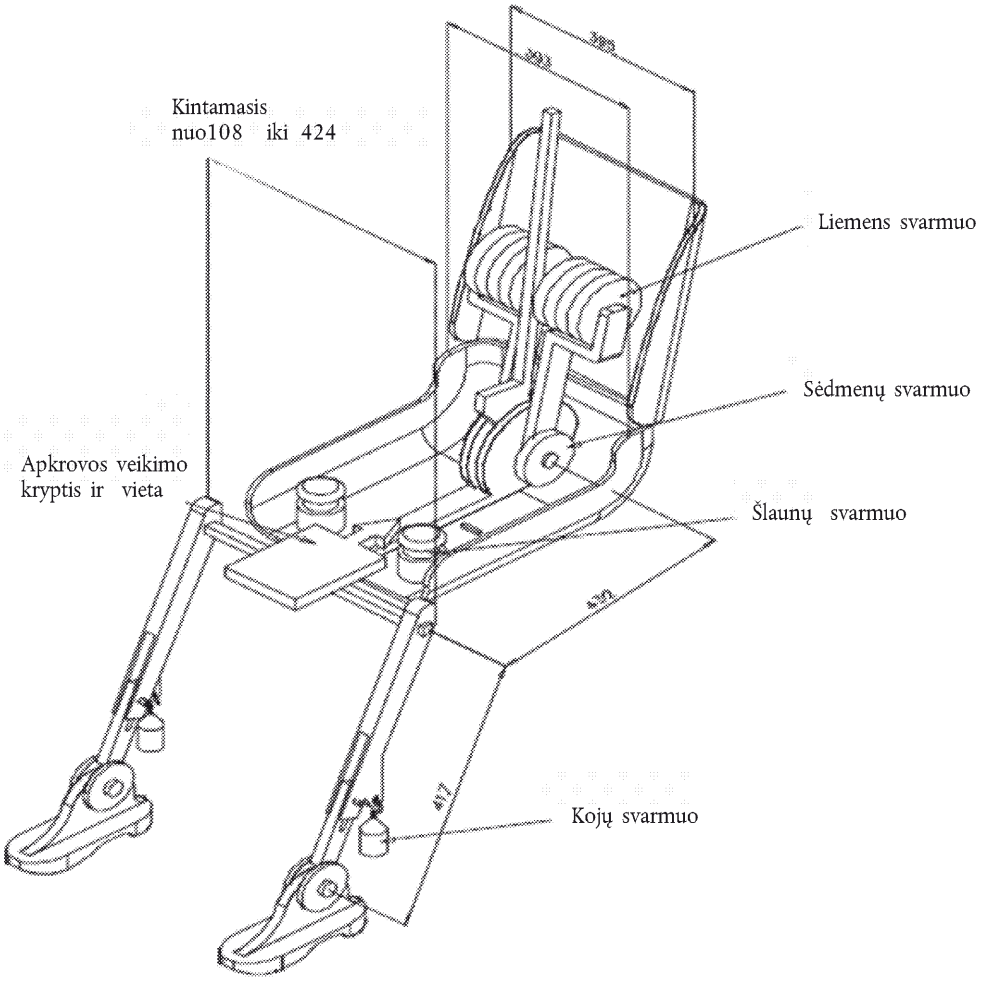
3-D H įrenginio elementų pavadinimai

(*) Dėl išsamios informacijos apie 3-D H įrenginio konstrukciją kreipkitės į Automobilių inžinierių sąjungą adresu: Society of Automotive Engineers (SAE), 400 Commonwealth DRIVE, Warrendale, Pennsylvania 15096, Jungtinės Amerikos Valstijos.
Įrenginys atitinka 1980 m. ISO standarte 6549 aprašytą įrenginį.

2 pav

3-D H įrenginio sudedamųjų dalių matmenys ir apkrovos paskirstymas

2 priedėlis

TRIMATĖ ATSKAITOS SISTEMA

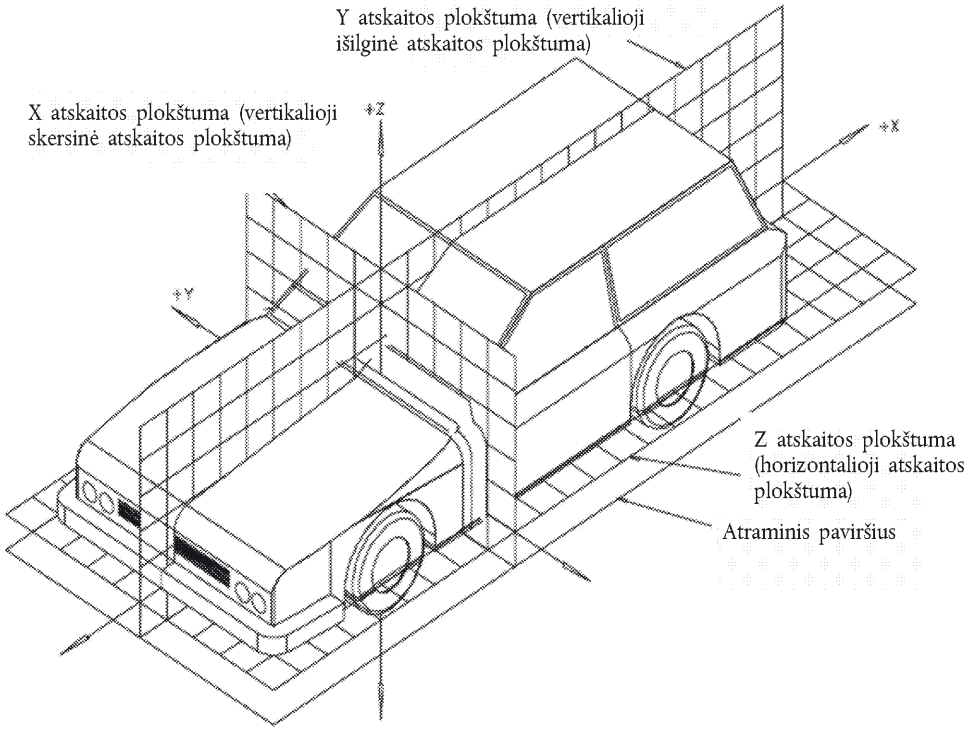
1. Trimatė atskaitos sistema – trys transporto priemonės gamintojo nustatytos stačiakampės plokštumos (žr. pav.) (*).

2. Transporto priemonės matuojamoji padėtis nustatoma pastačius transporto priemonę ant atraminio paviršiaus taip, kad atskaitos ženklų koordinatės atitiktų gamintojo nurodytas vertes.

3. R ir H taškų koordinatės nustatomos pagal transporto priemonės gamintojo nustatytus atskaitos ženklus.

Pav.

Trimatė atskaitos sistema

(*) Atskaitos sistema atitinka ISO 4130, 1978 m.

3 priedėlis

SĖDIMŲJŲ VIETŲ ATSKAITOS DUOMENYS

1. ATSKAITOS DUOMENŲ KODAVIMAS

Iš eilės išvardijami kiekvienos sėdimosios vietos atskaitos duomenys. Sėdimosios vietos identifikuojamos dviejų simbolių kodu. Pirmas simbolis – arabiškas skaitmuo, žymintis sėdynių eilę, skaičiuojant nuo transporto priemonės priekio iki galo. Antras simbolis – didžioji raidė, žyminti sėdimosios vietos padėtį sėdynių eilėje, žiūrint transporto priemonės judėjimo į priekį kryptimi; naudojamos šios raidės:

L = kairė
C = centras
R = dešinė

2. TRANSPORTO PRIEMONĖS MATUOJAMOSIOS PADĖTIES APRAŠAS

2.1. Atskaitos ženklų koordinatės

X .....
Y .....
Z .....

3. ATSKAITOS DUOMENŲ SĄRAŠAS

3.1. Sėdimoji vieta: .....

3.1.1. R taško koordinatės

X .....
Y .....
Z .....

3.1.2. Projektinis liemens kampas: .....

3.1.3. Sėdynės reguliavimo specifikacijos (*)

horizontaliai: .....
vertikaliai: .....
kampo: .....
liemens kampo: .....

Pastaba. Kitų sėdimųjų vietų atskaitos duomenys išvardijami 3.2, 3.3 ir kitose pastraipose.

(*) Išbraukti, kas netaikoma.

16 PRIEDAS

BŪTINIAUSI SAUGOS DIRŽŲ IR ĮTRAUKIKLIŲ REIKALAVIMAI

Transporto priemonės kategorija	Į priekį atgręžtos sėdimosios vietos				Atgal atgręžtos sėdimosios vietos
	Kraštinės sėdimosios vietos		Vidurinė sėdimoji vieta		
	Priekinė	Nepriekinė	Priekinė	Nepriekinė	
M1	Ar4m	Ar4m	Ar4m	Ar4m	B, Br3, Br4m
M2 ≤ 3,5 t	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Br3, Br4m, Br4Nm
M2 > 3,5 t	Br3, Br4m, Br4Nm arba Ar4m, arba Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm arba Ar4m, arba Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm arba Ar4m, arba Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm arba Ar4m, arba Ar4Nm •	Br3, Br4m, Br4Nm
M3	Žr. 8.1.7 pastraipą dėl sąlygų, kai leidžiamas juosmens diržas	Žr. 8.1.7 pastraipą dėl sąlygų, kai leidžiamas juosmens diržas	Žr. 8.1.7 pastraipą dėl sąlygų, kai leidžiamas juosmens diržas	Žr. 8.1.7 pastraipą dėl sąlygų, kai leidžiamas juosmens diržas	
N1	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm, Br4m, Br4Nm Ø	B, Br3, Br4m, Br4Nm arba A, Ar4m, Ar4Nm (*) (1)	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm
		8.1.2.1 pastraipa, juosmens diržas leidžiamas, jei sėdynė yra praėjime	8.1.6 pastraipa, juosmens diržas leidžiamas, jei priekinis stiklas nėra atskaitos zonoje		
N2	Br3, Br4m, Br4Nm arba Ar4m, Ar4Nm (*)	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm arba A, Ar4m, Ar4Nm (*)	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm
N3	8.1.6 pastraipa, juosmens diržas leidžiamas, jei priekinis stiklas yra už atskaitos zonos ir jei tai yra vairuotojo sėdynė		8.1.6 pastraipa, juosmens diržas leidžiamas, jei priekinis stiklas nėra atskaitos zonoje		

A: trijose vietose tvirtinamas (juosmens ir įstrižasis) diržas
3: diržo įtraukikliai su automatiškai įsijungiančiu blokavimo įtaisu
(*) remiamasi šios taisyklės 8.1.6 pastraipa (2)
B: dvejose vietose tvirtinamas (juosmens) diržas
4: diržo įtraukikliai su blokavimo įtaisu, kuris įsijungia avariniu atveju
Ø: remiamasi šios taisyklės 8.1.2.1 pastraipa
r: diržo įtraukiklis
N: didesnė suveikimo jėgos vertė
•: remiamasi šios taisyklės 8.1.7 pastraipa (2)
m: diržo įtraukiklis su blokavimo įtaisu, kuris avariniu atveju įsijungia veikiant daugiau nei vienam faktoriui (žr. Taisyklės Nr. 16 2.14.3 ir 2.14.5 pastraipas)

(1) 04 serijos pakeitimų 12 papildymo klaidų ištaisymas taikomas nuo pradžios.
(2) 4 redakcijos klaidų ištaisymas taikomas nuo pradžios.

Pastaba. Visais atvejais S tipo diržai gali būti įrengiami vietoj visų galimų A arba B tipo diržų su sąlyga, kad jų tvirtinimo įtaisai atitinka Taisyklę Nr. 14.
Kai diržų komplektas patvirtinamas pagal šią taisyklę kaip S tipo diržas, naudojant juosmens diržo juostą, pečių diržo juostas ir galbūt vieną arba daugiau įtraukiklių, gamintojas (pareiškėjas) gali pateikti vieną arba dvi papildomas tarpukojo juostas ir jų tvirtinimo priedus. Šie papildomi tvirtinimo įtaisai nebūtinai turi atitikti Taisyklės Nr. 14 reikalavimus (04 serijos pakeitimų 14 papildymo klaidų sąrašas taikomas nuo pradžios).

17 PRIEDAS

VARIKLINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ SUAUGUSIEMS KELEIVIAMS, SĖDINTIEMS Į PRIEKĮ ATGRĘŽTOSE SĖDYNĖSE, SKIRTŲ SAUGOS DIRŽŲ IR APSAUGOS SISTEMŲ BEI ISOFIX VAIKO APSAUGOS SISTEMŲ MONTAVIMO REIKALAVIMAI

1. SUDERINAMUMAS SU VAIKO APSAUGOS SISTEMOMIS

1.1. Transporto priemonės gamintojas į transporto priemonės žinyną turi įtraukti informaciją apie kiekvienos keleivio sėdynės tinkamumą vaikams iki 12 metų (arba ne aukštesniems kaip 1,5 m) vežti arba apie vaiko apsaugos sistemų montavimą. Ši informacija turi būti pateikta nacionaline kalba arba bent viena tos šalies, kurioje transporto priemonė parduodama, nacionalinių kalbų.

Dėl kiekvienos į priekį atgręžtos keleivio sėdynės ir kiekvienos ISOFIX tvirtinimo vietos gamintojas turi:

a) nurodyti, ar sėdynė tinkama universaliosios kategorijos vaiko apsaugos sistemoms (žr. 1.2 pastraipą);

b) nurodyti, ar ISOFIX tvirtinimo vieta tinkama universaliosios kategorijos vaiko apsaugos sistemoms (žr. 1.2 pastraipą);

c) pateikti pusiau universalios, ribotosios arba specialios transporto priemonės kategorijos vaiko apsaugos sistemų, tinkamų transporto priemonės sėdynėms, sąrašą ir nurodyti svorio grupę (-es), kuria (-ioms) skirtos apsaugos sistemos;

d) pateikti pusiau universalios, ribotosios arba specialios transporto priemonės kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemų, tinkamų nurodytos transporto priemonės ISOFIX tvirtinimo vietai, sąrašą ir nurodyti svorio grupę (-es) ir ISOFIX dydžio klasę, kuriai (-ioms) skirtos ISOFIX vaiko apsaugos sistemos;

e) pateikti įmontuotą vaiko apsaugos sistemą ir nurodyti svorio grupę (-es), kuriai (-ioms) skirta apsaugos sistema, ir atitinkamą (-as) konfigūraciją (-as);

f) pateikti bet kurį a, b, c, d ir e derinį;

g) nurodyti vaikų, kurie neturi sėdėti toje sėdimojoje vietoje, svorio grupę (-es).

Nurodoma, jeigu sėdimoji vieta tinkama tik į priekį atgręžtoms vaiko apsaugos sistemoms.

Šiai informacijai nurodyti tinkamo formato lentelės pateikiamos šio priedo 3 priedėlyje.

1.2. Universaliosios kategorijos vaiko apsaugos sistema arba ISOFIX vaiko apsaugos sistema yra vaiko apsaugos sistema, patvirtinta ir priskirta prie universaliosios kategorijos pagal Taisyklę Nr. 44 su 03 serijos pakeitimų 5 papildymu Sėdimosios vietos arba ISOFIX padėtys, kurias transporto priemonės gamintojas yra nurodęs kaip tinkamas vaiko apsaugos sistemoms arba ISOFIX vaiko apsaugos sistemoms įrengti, turi atitikti šio priedo 1 arba 2 priedėlio reikalavimus. Kai taikoma, šio priedo 3 priedėlio lentelėje nurodoma, kai yra ribojimų, taikomų vienu metu greta naudojamoms ISOFIX vaiko apsaugos sistemoms ir (arba) ISOFIX padėtims ir suaugusiesiems skirtoms sėdynėms.

1 priedėlis

UNIVERSALIOSIOS KATEGORIJOS VAIKO APSAUGOS SISTEMŲ SU TRANSPORTO PRIEMONĖS SAUGOS DIRŽŲ ĮRANGA MONTAVIMO REIKALAVIMAI

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Ar sėdimosios vietos yra tinkamos universaliosios kategorijos vaiko apsaugos sistemoms įrengti nustatoma taikant šiame priedėlyje pateiktą bandymų tvarką ir reikalavimus.

1.2. Bandymai gali būti atliekami transporto priemonėje arba tinkamoje transporto priemonės dalyje.

2. BANDYMŲ TVARKA

2.1. Sėdynė nustatoma į žemiausią ir labiausiai į galą nutolusią padėtį.

2.2. Sėdynės atlošo polinkis sureguliuojamas pagal gamintojo nurodytą projektinę padėtį. Jeigu nėra jokių specifikacijų, atlošą reikėtų pakreipti 25 laipsniais nuo vertikaliosios padėties arba nustatyti artimiausią tai padėčiai užfiksuojamą padėtį.

2.3. Nustatoma žemiausia pečių tvirtinimo įtaiso padėtis.

2.4. Sėdynės atlošas ir sėdimoji dalis uždengiami medvilniniu audiniu.

2.5. Įranga uždedama (kaip aprašyta šio priedėlio 1 pav.) ant transporto priemonės sėdynės.

2.6. Jeigu sėdimoji vieta pritaikyta į priekį arba atgal atgręžtai universaliajai apsaugos sistemai, tęsiami veiksmai pagal 2.6.1, 2.7, 2.8, 2.9 ir 2.10 pastraipas. Jeigu sėdimoji vieta pritaikyta tik į priekį atgręžtai universaliosios kategorijos apsaugos sistemai, tęsiami veiksmai pagal 2.6.1, 2.7, 2.8, 2.9 ir 2.10 pastraipas.

2.6.1. Įranga apjuosiama saugos diržu maždaug taip, kaip parodyta 2 ir 3 paveiksluose, tada užsegama sagtis.

2.6.2. Apatinė įrangos dalis 150 mm spinduliu apjuosiama saugos diržo juosmens juosta maždaug taip, kaip parodyta 3 paveiksle, tada užsegama sagtis.

2.7. Patikrinama, ar įrangos vidurio linija yra ± 25 mm atstumu nuo sėdimosios vietos vidurio linijos, kuri turi būti lygiagreti su transporto priemonės vidurio linija.

2.8. Patikrinama, ar juosta nėra atsilaisvinusi. Juosta įtempiama tiek, kiek teikia, tačiau ji neturi būti įtempta per daug.

2.9. Įrangos priekinės dalies vidurys pastumiamas atgal 100 N ± 10 N jėga, taikoma lygiagrečiai su apatiniu paviršiumi, tada nustojama stumti.

2.10. Įrangos viršutinės dalies vidurys pastumiamas vertikaliai žemyn 100 N ± 10 N jėga, tada nustojama stumti.

3. REIKALAVIMAI

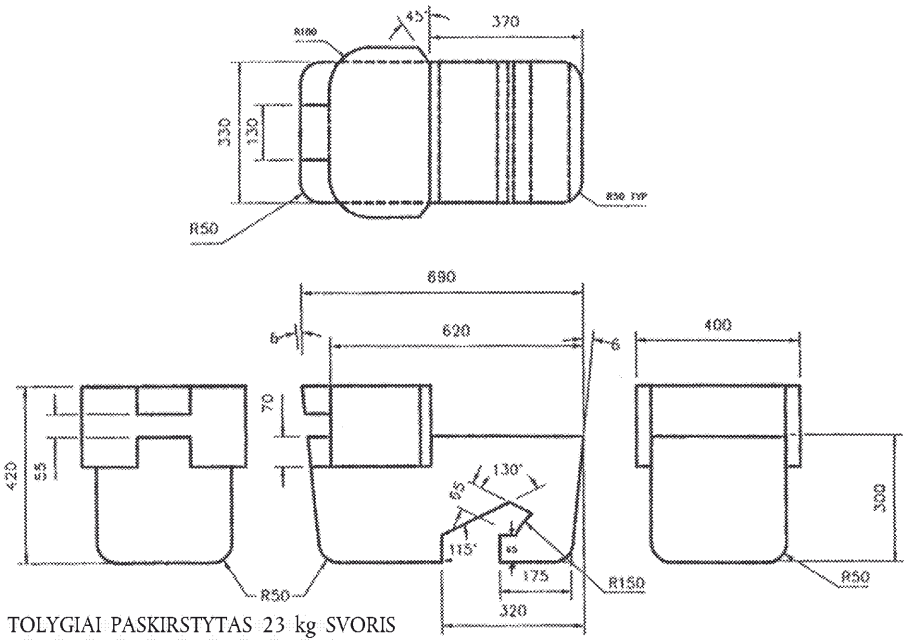
3.1. Įrangos pagrindas turi liestis su sėdynės sėdimosios dalies paviršiaus priekine ir galine dalimis. Jeigu susilietimas neįmanomas dėl tarpo tarp diržo ir bandymo įrangos, šis tarpas gali būti uždengtas lygiagrečiai su bandymo įrangos apatiniu paviršiumi.

3.2. Diržo juosmeninė dalis turi iš abiejų pusių liestis su įranga galinėje juosmens diržo dalyje (žr. 3 pav.).

3.3. Jei pateiktieji reikalavimai neatitinka 2.1, 2.2 ir 2.3 pastraipose pateiktų nustatymų, sėdynė, sėdynės atlošas ir saugos diržų tvirtinimo įtaisai gali būti nustatyti į kitą gamintojo nurodytą įprasto naudojimo padėtį, kurią nustačius pakartojama pirmiau aprašyta montavimo procedūra ir vėl patikrinama, ar laikomasi reikalavimų. Ši alternatyvi padėtis nurodoma šio priedo 3 priedėlio 1 lentelėje.

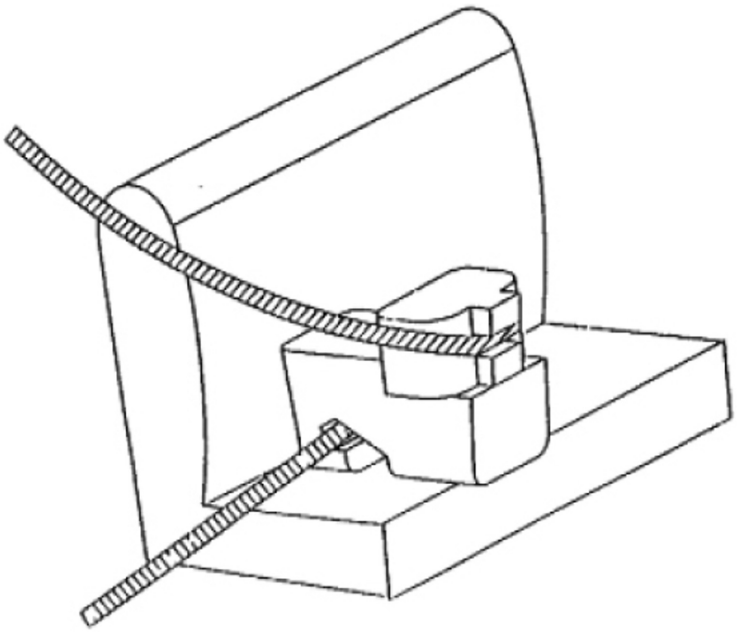
1 pav.

Įrangos specifikacijos

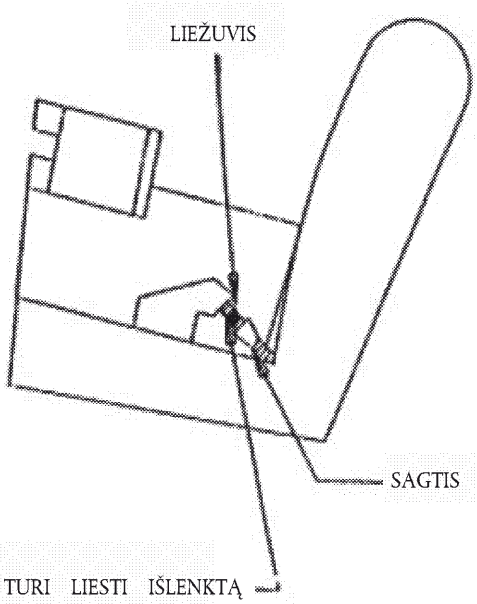
2 pav.

Įrangos montavimas ant transporto priemonės sėdynės (žr. 2.6.1 pastraipą)

3 pav.

Suderinamumo patikrinimas (žr. 2.6.1 ir 3.2 pastraipas)

Pastaba: SAUGOS DIRŽO JUOSTA TURI LIESTI IŠLENKTĄ KRAŠTĄ AB EJOSE ĮRANGOS PUSĖSE

PARODYTAS TIK JUOSMENS DIRŽAS

2 priedėlis

Į PRIEKĮ IR ATGAL ATGRĘŽTŲ UNIVERSALIOSIOS IR PUSIAU UNIVERSALIOS KATEGORIJŲ ISOFIX VAIKO APSAUGOS SISTEMŲ, SUMONTUOTŲ ISOFIX PADĖTYSE, ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Ar ISOFIX padėtys yra tinkamos universaliosios ir pusiau universalios kategorijų ISOFIX vaiko apsaugos sistemoms įrengti nustatoma taikant šiame priedėlyje pateiktą bandymų tvarką ir reikalavimus.

1.2. Bandymai gali būti atliekami transporto priemonėje arba tinkamoje transporto priemonės dalyje.

2. BANDYMŲ TVARKA

Kaip nurodyta automobilio gamintojo, 3 priedėlio 2 lentelėje reikia patikrinti, ar visose transporto priemonėje esančiose ISOFIX padėtyse galima įtaisyti atitinkamą vaiko apsaugos įrangą (toliau – VAĮ).

2.1. Tikrinant ant sėdynės sumontuotą VAĮ, sėdynę galima reguliuoti išilgine kryptimi, nustatant ją į žemiausią galinę padėtį.

2.2. Sėdynės atlošo polinkis nustatomas pagal gamintojo nurodytą projektinę padėtį, o galvos atrama nustatoma į žemiausią galinę padėtį. Jeigu nėra jokių specifikacijų, atlošą reikėtų pakreipti 25 laipsniais nuo vertikaliosios padėties arba nustatyti artimiausią tai padėčiai užfiksuojamą padėtį.

Tikrinant ant galinės sėdynės sumontuotą VAĮ, transporto priemonės sėdynę, esančią priešais šią galinę sėdynę, galima reguliuoti išilgine priekine kryptimi, tačiau neviršijant vidurinio taško tarp toliausiai į galą ir toliausiai į priekį nutolusių jos padėčių. Sėdynės atlošo kampą taip pat galima reguliuoti, tačiau neturėtų būti nustatomas statesnis kampas nei 15° liemens kampas.

2.3. Sėdynės atlošas ir sėdimoji dalis uždengiami medvilniniu audiniu.

2.4. VAĮ įtvirtinama ISOFIX padėtyje.

2.5. Vidurinė dalis tarp ISOFIX tvirtinimo įtaisų pastumiama link ISOFIX tvirtinimo įtaisų sistemos 100 N ± 10 N jėga, taikoma lygiagrečiai su apatiniu paviršiumi, tada nustojama stumti.

2.6. VAĮ prijungiama prie ISOFIX tvirtinimo įtaisų sistemos.

2.7. Viršutinė vidurinė įrangos dalis pastumiama vertikaliai žemyn 100 N ± 10 N jėga, tada nustojama stumti.

3. REIKALAVIMAI

Toliau pateiktos bandymų sąlygos taikomos tik VAĮ, esančiai ISOFIX padėtyje. Šiomis sąlygomis nereikalaujama, kad VAĮ būtų galima judinti pirmyn ir atgal, kai ji yra ISOFIX padėtyje.

3.1. VAĮ turi būti įmanoma įtaisyti nekeičiant transporto priemonės salono. VAĮ pagrindo kampas turi būti 15° ± 10° virš horizontaliosios plokštumos, einančios per ISOFIX tvirtinimo įtaisų sistemą.

3.2. ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisas, jei jis yra, turi būti pasiekiamas.

3.3. Jei pirmiau pateikti reikalavimai neatitinka 2 pastraipoje pateiktų nustatymų, sėdynės, sėdynės atlošai ir galvos atramos gali būti nustatyti į kitą gamintojo nurodytą įprasto naudojimo padėtį, kurią nustačius pakartojama pirmiau aprašyta montavimo procedūra ir patikrinama, ar laikomasi reikalavimų. Šios alternatyvios padėtys nurodomos šio priedo 3 priedėlio 2 lentelėje.

3.4. Jeigu pateiktųjų reikalavimų nepaisoma, kai viduje yra tam tikra įranga, kurią galima išmontuoti, ši įranga gali būti išmontuota; tuomet vėl patikrinama, ar laikomasi 3 pastraipoje nurodytų reikalavimų. Tokiu atveju atitinkama informacija pateikiama šio priedo 3 priedėlio 2 lentelėje.

4. ISOFIX VAIKO APSAUGOS SISTEMOS DYDŽIŲ KLASĖS IR ĮRANGA:

A — ISO/F3: į priekį atgręžta viso aukščio VAĮ, skirta pradedantiems vaikščioti kūdikiams;

B — ISO/F2: į priekį atgręžta sumažinto aukščio VAĮ, skirta pradedantiems vaikščioti kūdikiams;

B1 — ISO/F2X: į priekį atgręžta sumažinto aukščio VAĮ, skirta pradedantiems vaikščioti kūdikiams;

C — ISO/R3: atgal atgręžta viso aukščio VAĮ, skirta pradedantiems vaikščioti kūdikiams;

D — ISO/R2: atgal atgręžta sumažinto aukščio VAĮ, skirta pradedantiems vaikščioti kūdikiams;

E — ISO/R1: atgal atgręžta VAĮ, skirta kūdikiams;

F — ISO/L1: į kairįjį šoną pasukta VAĮ (nešiojamasis lopšys);

G — ISO/L2: į dešinįjį šoną pasukta VAĮ (nešiojamasis lopšys).

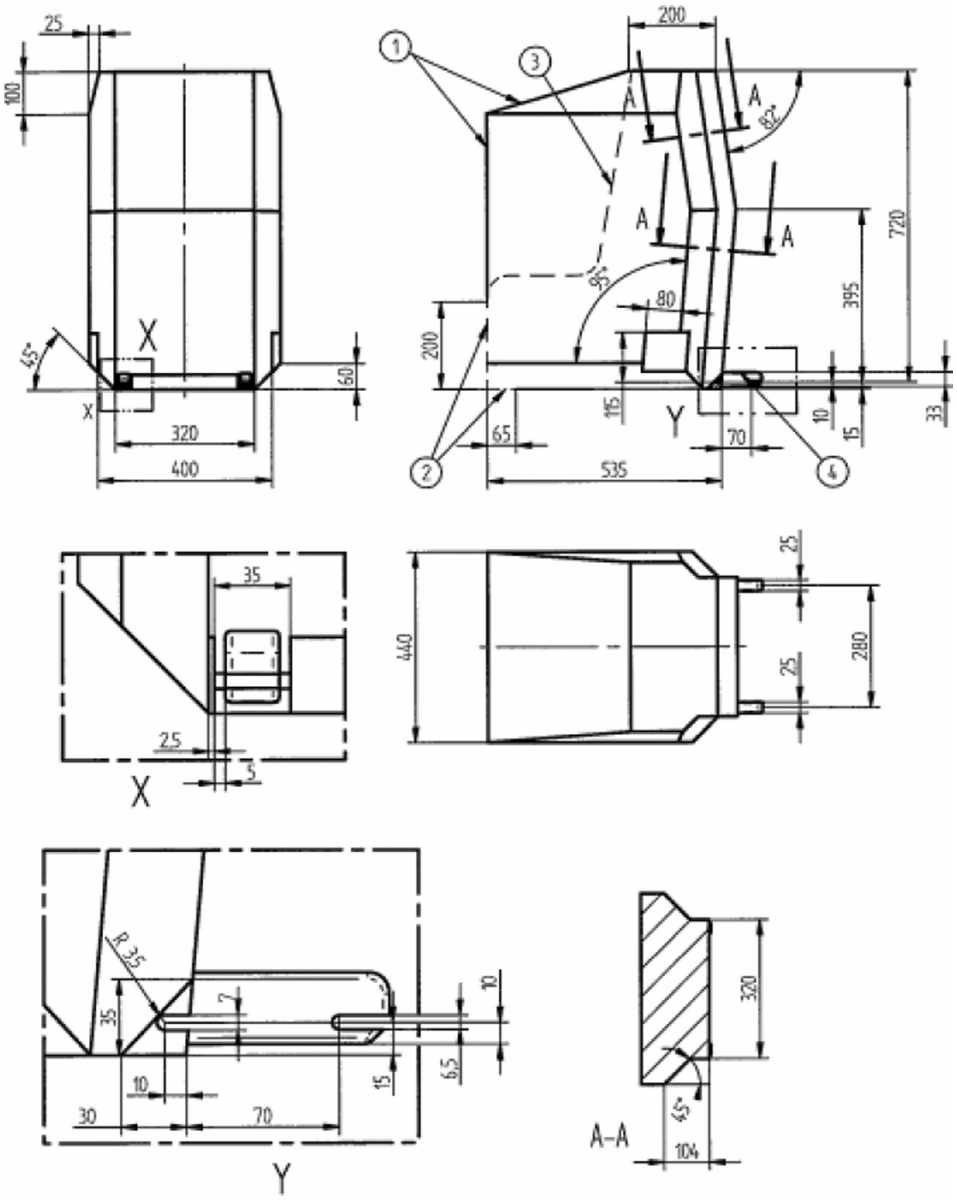
Pateikiama įranga montuojama naudojant 5–15 kg svorį; ji turi būti pakankamai patvari ir standi, kad atitiktų naudojimo reikalavimus.

Svorio grupė	ISOFIX dydžio kategorija	Įranga (VAĮ)
0: iki 10 kg	F	ISO/L1
	G	ISO/L2
	E	ISO/R1
0+: iki 13 kg	C	ISO/R3
	D	ISO/R2
	E	ISO/R1
I: 9–18 kg	A	ISO/F3
	B	ISO/
	B1	ISO/F2X
	C	ISO/R3
	D	ISO/R2

4.1. Į priekį atgręžtos viso aukščio VAĮ, skirtos pradedantiems vaikščioti kūdikiams, gaubtinė

1 pav.

Į priekį atgręžtos viso aukščio VAĮ, skirtos pradedantiems vaikščioti kūdikiams, ISO/F3 gaubtinės matmenys (aukštis 720 mm); ISOFIX DYDŽIO KLASĖ A.

Paaiškinimai

1 Priekinės ir viršutinės ribos

2 Brūkšninė linija žymi vietą, kurioje gali išsikišti atraminė koja ir pan.

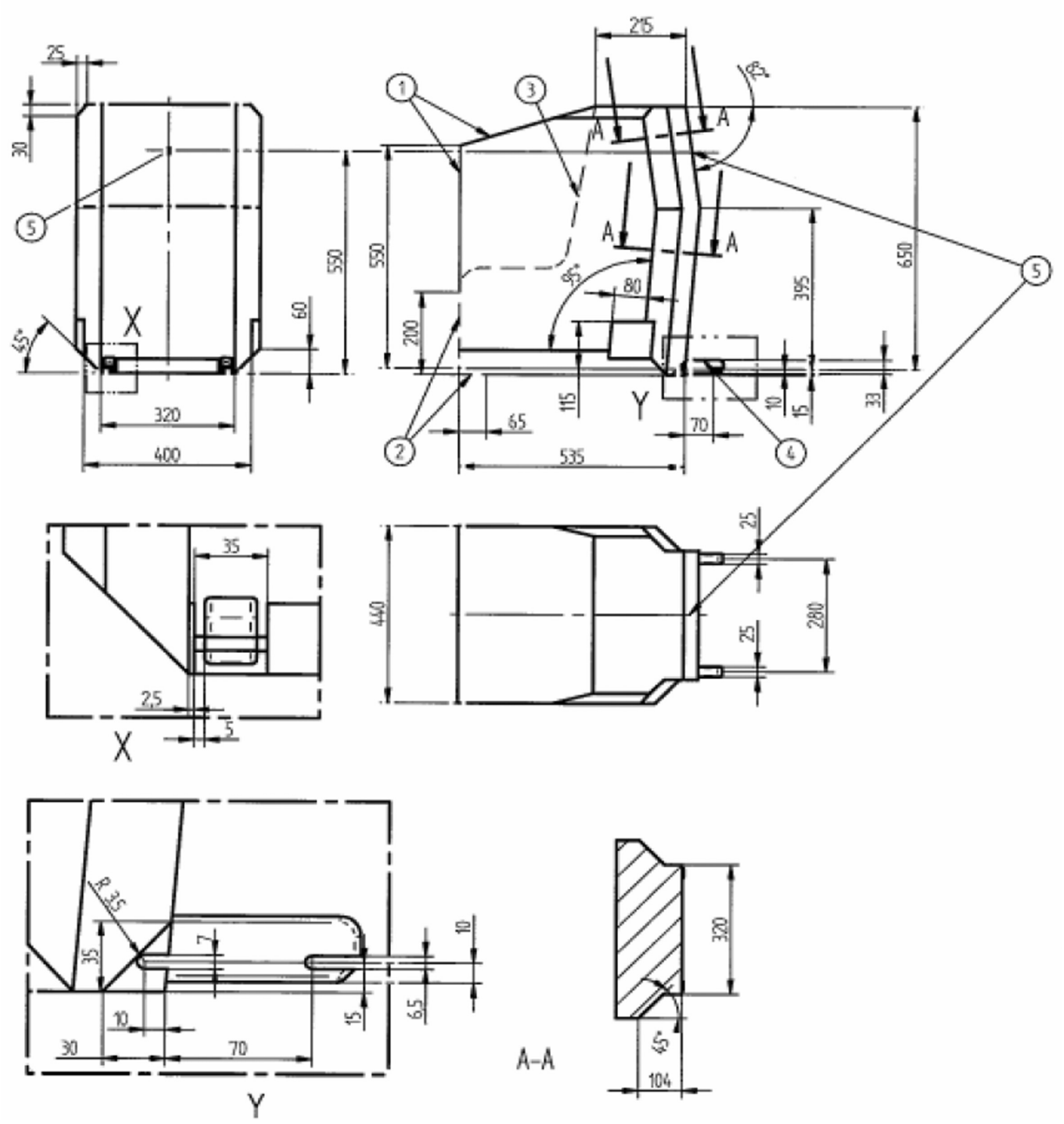
3 Netaikoma

4 Kitos sujungimo vietos specifikacijos pateiktos Taisyklėje Nr. 44

4.2. Į priekį atgręžtos sumažinto aukščio VAĮ, skirtos pradedantiems vaikščioti kūdikiams, gaubtinė

2 pav.

Į priekį atgręžtos sumažinto aukščio VAĮ, skirtos pradedantiems vaikščioti kūdikiams, ISO/F2 gaubtinės matmenys (aukštis 650 mm); ISOFIX DYDŽIO KLASĖ B.

Paaiškinimai

1 Priekinės ir viršutinės ribos

2 Brūkšninė linija žymi vietą, kurioje gali išsikišti atraminė koja ir pan.

3 Netaikoma

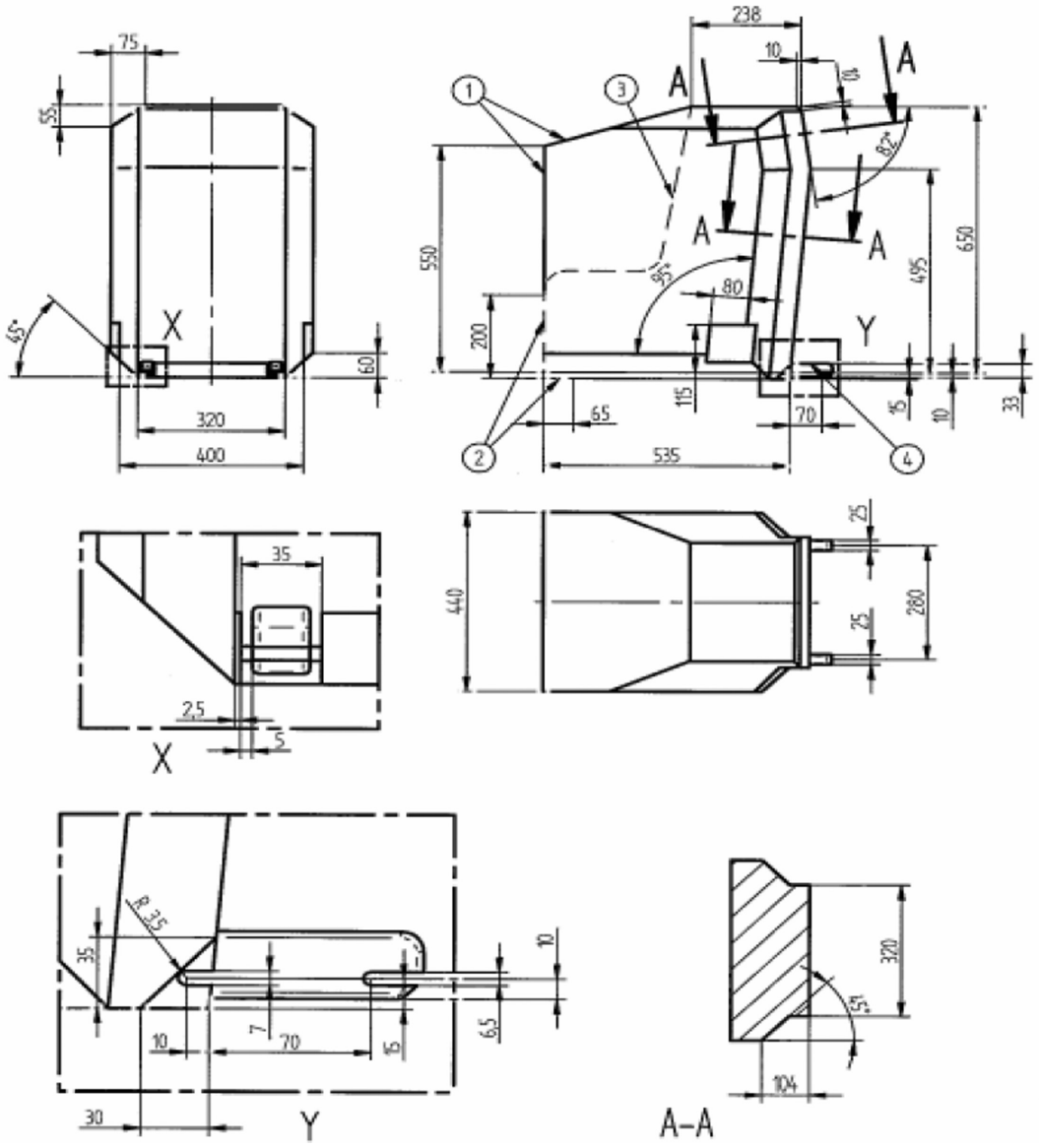
4 Kitos sujungimo vietos specifikacijos pateiktos Taisyklėje Nr. 44

5 Viršutinio diržo tvirtinimo vieta

4.3. Į priekį atgręžtos sumažinto aukščio VAĮ, skirtos pradedantiems vaikščioti kūdikiams, gaubtinė (galinė pusė, antroji versija)

3 pav.

Į priekį atgręžtos sumažinto aukščio VAĮ, skirtos pradedantiems vaikščioti kūdikiams, ISO/F2X gaubtinės (galinė pusė, antroji versija) matmenys (aukštis 650 mm); ISOFIX DYDŽIO KLASĖ B1.

Paaiškinimai

1 Priekinės ir viršutinės ribos

2 Brūkšninė linija žymi vietą, kurioje gali išsikišti atraminė koja ir pan.

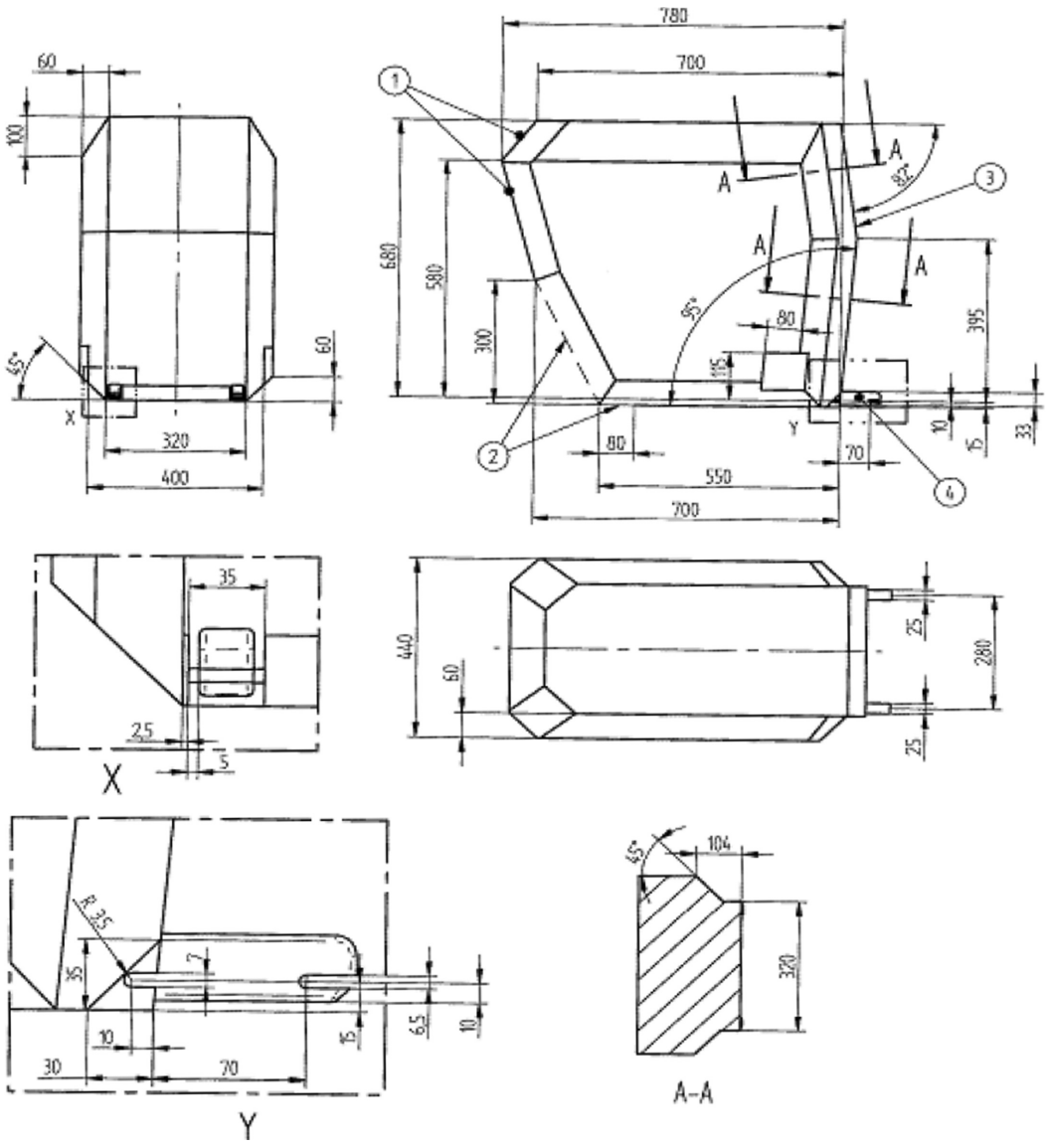
3 Netaikoma

4 Kitos sujungimo vietos specifikacijos pateiktos Taisyklėje Nr. 44

4.4. Atgal atgręžtos viso aukščio VAĮ, skirtos pradedantiems vaikščioti kūdikiams, gaubtinė

4 pav.

Atgal atgręžtos viso aukščio VAĮ, skirtos pradedantiems vaikščioti kūdikiams, ISO/R3 gaubtinės matmenys; ISOFIX DYDŽIO KLASĖ C.

Paaiškinimai

1 Priekinės ir viršutinės ribos

2 Brūkšninė linija žymi vietą, kurioje gali išsikišti atraminė koja ir pan.

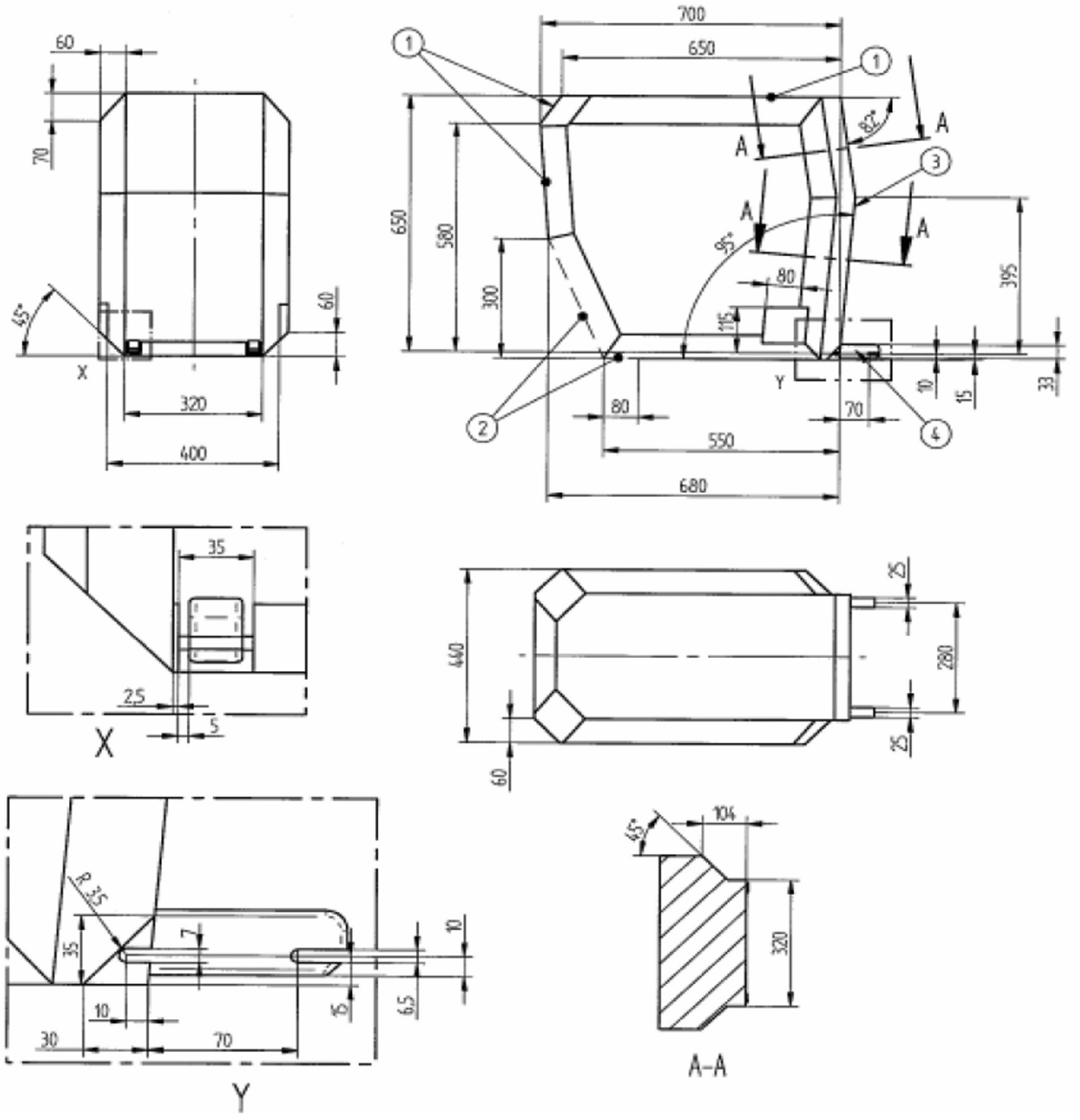
3 Galinė riba (į dešinę nuo paveikslo) žymima į priekį nukreipta gaubtine 2 paveiksle

4 Kitos sujungimo vietos specifikacijos pateiktos Taisyklėje Nr. 44

4.5. Atgal atgręžtos sumažinto aukščio VAĮ, skirtos pradedantiems vaikščioti kūdikiams, gaubtinė

5 pav.

Atgal atgręžtos sumažinto aukščio VAĮ, skirtos pradedantiems vaikščioti kūdikiams, ISO/R2 gaubtinės matmenys; ISOFIX DYDŽIO KLASĖ D.

Paaiškinima

1 Priekinės ir viršutinės ribos

2 Brūkšninė linija žymi vietą, kurioje gali išsikišti atraminė koja ir pan.

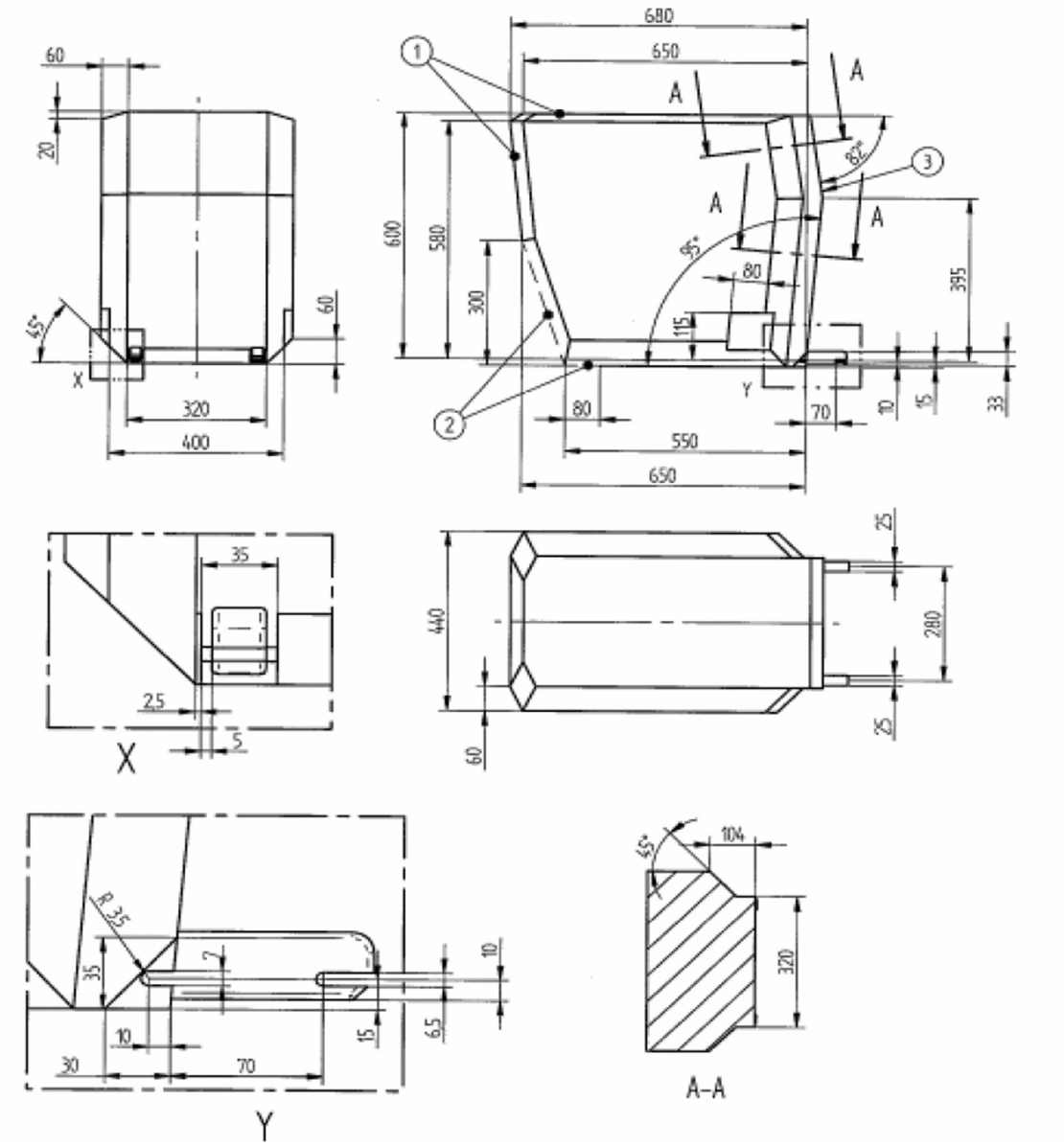
3 Galinė riba (į dešinę nuo paveikslo) žymima į priekį nukreipta gaubtine 2 paveiksle

4 Kitos sujungimo vietos specifikacijos pateiktos Taisyklėje Nr. 44

4.6. Atgal atgręžtos VAĮ, skirtos kūdikiams, gaubtinė

6 pav.

Atgal atgręžtos VAĮ, skirtos kūdikiams, ISO/R1 gaubtinės matmenys; ISOFIX DYDŽIO KLASĖ E.

Paaiškinimai

1 Priekinės ir viršutinės ribos

2 Brūkšninė linija žymi vietą, kurioje gali išsikišti atraminė koja ir pan.

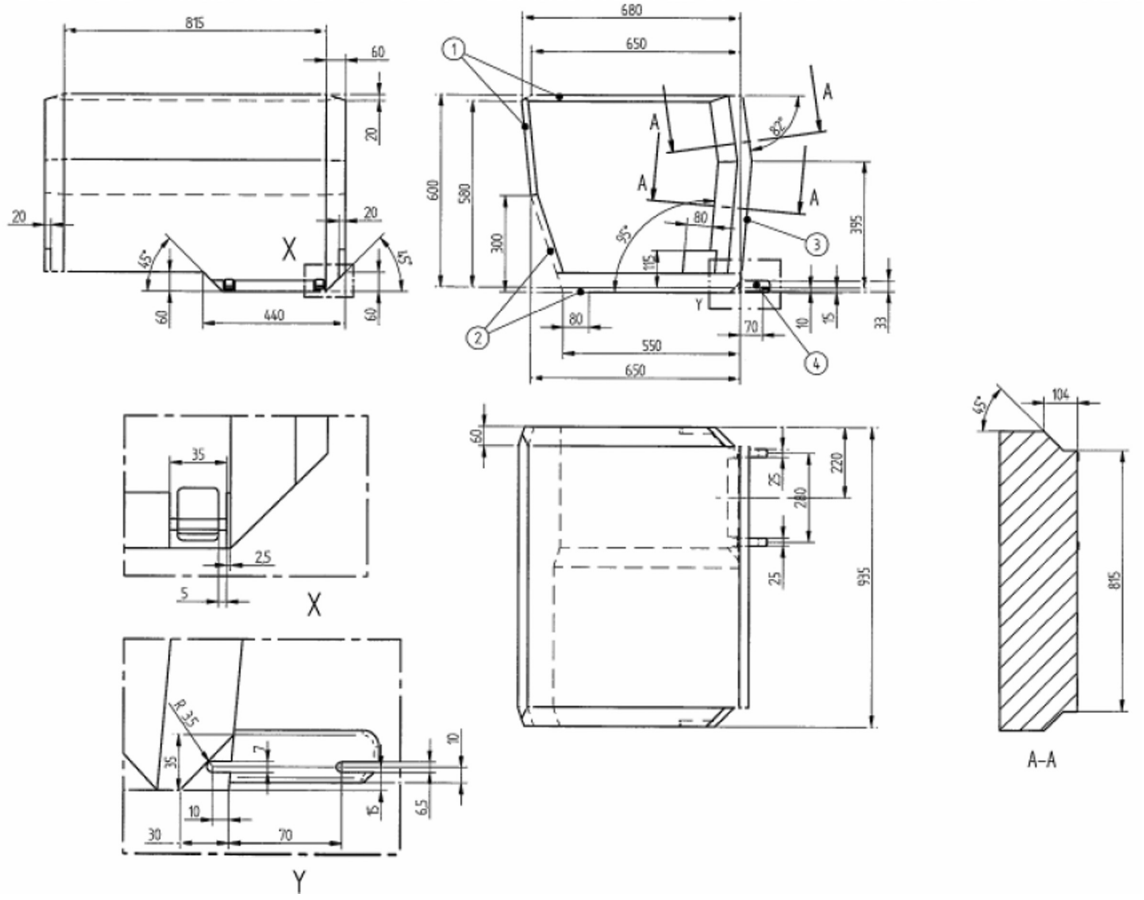
3 Galinė riba (į dešinę nuo paveikslo) žymima į priekį nukreipta gaubtine 2 paveiksle

4 Kitos sujungimo vietos specifikacijos pateiktos Taisyklėje Nr. 44

4.7. Į šoną pasuktų vaiko apsaugos sistemų gaubtinė

7 pav.

Į šoną pasuktos vaiko apsaugos sistemos gaubtinės matmenys; ISO/L1- ISOFIX DYDŽIO KLASĖS F arba simetriškai priešingos – ISO/L2 – ISOFIX KLASĖS G.

Paaiškinimai

1 Priekinės ir viršutinės ribos

2 Brūkšninė linija žymi vietą, kurioje gali išsikišti atraminė koja ir pan.

3 Galinė riba (į dešinę nuo paveikslo) žymima į priekį nukreipta gaubtine 2 paveiksle

4 Kitos sujungimo vietos specifikacijos pateiktos ISO 13216–1 (2 ir 3 paveiksluose)

3 priedėlis

1 lentelė

Transporto priemonės žinyne pateikiama informacija apie vaiko apsaugos sistemų įrengimo įvairiose sėdimosiose vietose tinkamumą

Svorio grupė	Sėdimoji vieta (arba kita vieta)				
	Priekinė keleivio	Galinė kraštinė	Galinė vidurinė	Tarpinė kraštinė	Tarpinė vidurinė
Grupė 0 iki 10 kg					
Grupė 0+ iki 13 kg					
Grupė I 9–18 kg					
Grupė II 15–25 kg					
Grupė III 22–36 kg					

Šioje lentelėje vartotinų raidžių paaiškinimai:

U = tinkama universaliosios kategorijos apsaugos sistemoms, patvirtintoms naudoti šiai svorio grupei.

UF = Tinkama į priekį atgręžtoms universaliosios kategorijos apsaugos sistemoms, patvirtintoms naudoti šiai svorio grupei.

L = tinkama tam tikroms vaikų apsaugos sistemoms, pateiktoms pridėtame sąraše. Šios apsaugos sistemos gali būti priskiriamos prie specialios transporto priemonės, ribotosios arba pusiau universalios kategorijos.

B = sumontuota apsaugos sistema, patvirtinta šiai svorio grupei.

X = sėdimoji vieta netinka šiai svorio grupei priskirtiems vaikams.

2 lentelė

Transporto priemonės žinyne pateikiama informacija apie vaiko apsaugos įrangos įrengimo įvairiose sėdimosiose vietose tinkamumą

Svorio grupė	Dydžio klasė	Įranga	ISOFIX padėtys transporto priemonėje					
			Priekinė keleivio	Galinė kraštinė	Galinė vidurinė	Tarpinė kraštinė	Tarpinė vidurinė	Kitos vietos
Nešiojamasis lopšys	F	ISO/L1						
	G	ISO/L2						
		(1)						
0: iki 10 kg	E	ISO/R1						
		(1)						
0+: iki 13 kg	E	ISO/R1						
	D	ISO/R2						
	C	ISO/R3						
		(1)						
I: 9–18 kg	D	ISO/R2						
	C	ISO/R3						
	B	ISO/F2						
	B1	ISO/F2X						
	A	ISO/F3						
		(1)						

Svorio grupė	Dydžio klasė	Įranga	ISOFIX padėtys transporto priemonėje					
			Priekinė keleivio	Galinė kraštinė	Galinė vidurinė	Tarpinė kraštinė	Tarpinė vidurinė	Kitos vietos
II: 15–25 kg		([1])						
III: 22–36 kg		([1])						

([1]) Jeigu VAĮ nepažymėtos ISO/XX dydžio klasės ženklu (A–G), automobilio gamintojas nurodo kiekvienai padėčiai rekomenduojamą konkrečią (-as) ISOFIX vaiko apsaugos sistemą (-as), naudojamą pasirinktai svorio grupei.

Šioje lentelėje vartotinų raidžių paaiškinimai:

IUF = tinkama į priekį atgręžtoms universaliosios kategorijos ISOFIX vaiko apsaugos sistemoms, patvirtintoms naudoti šiai svorio grupei.

IL = tinkama tam tikroms ISOFIX vaiko apsaugos sistemoms, pateiktoms pridėtame sąraše. Šios ISOFIX vaiko apsaugos sistemos gali būti priskiriamos prie specialios transporto priemonės, ribotosios arba pusiau universalios kategorijos.

X = ISOFIX padėtis netinka šios svorio grupės ir (arba) šios dydžio klasės ISOFIX vaiko apsaugos sistemoms.

4 priedėlis

10 m. amžiaus vaiką atitinkančio manekeno įrengimas

a) Nustatoma tolimiausia galinė sėdynės padėtis.

b) Sėdynės aukštis nustatomas pagal gamintojo pateiktas specifikacijas. Jeigu nėra jokių specifikacijų, nustatoma žemiausia sėdynės padėtis.

c) Sėdynės atlošo polinkis nustatomas pagal gamintojo nurodytą projektinę padėtį. Jei nėra jokių specifikacijų, atlošą reikėtų pakreipti 25 laipsniais nuo vertikaliosios padėties arba nustatyti artimiausią tai padėčiai užfiksuojamą padėtį.

d) Nustatoma žemiausia pečių tvirtinimo įtaiso padėtis.

e) Manekenas pasodinamas ant sėdynės taip, kad dubuo liestųsi su atlošu.

f) Manekeno vidurio liniją kertanti išilginė plokštuma bus ant tariamosios sėdynės vidurio linijos.

18 PRIEDAS

PRIMINIMO PRISISEGTI SAUGOS DIRŽUS BANDYMAI

1. Pirmojo lygio įspėjimas patikrinamas šiomis sąlygomis:

   a) saugos diržas neprisegtas;

   b) variklis sustabdytas arba veikia tuščiąja eiga ir transporto priemonė nejuda pirmyn ar atgal;

   c) pavara išjungta;

   d) uždegimo jungiklis įjungtas.

2. Antrojo lygio įspėjimas patikrinamas šiomis sąlygomis:

   a) saugos diržas neprisegtas;

   b) bandomoji transporto priemonė vairuojama gamintojo nuožiūra pasirinkus vieną iš šio priedo 2.1–2.3 pastraipose nurodytų sąlygų arba bet kurį jų derinį.

2.1. Bandomosios transporto priemonės greitis padidinamas iki 25 –0/+10 km/h, tada važiuojama tuo pačiu greičiu.

2.2. Nuo sustojimo bandomąja transporto priemone važiuojama bent 500 m.

2.3. Transporto priemonė bandoma, kai ji įprastai eksploatuojama bent 60 sekundžių.

3. Jei naudojama sistema, kurios pirmojo lygio įspėjimas dingsta po tam tikro laiko, antrojo lygio įspėjimas tikrinamas pagal šio priedo 2 pastraipą po to, kai išjungiamas pirmojo lygio įspėjimas. Jei naudojama sistema, kurios pirmojo lygio įspėjimas nedingsta po tam tikro laiko, antrojo lygio įspėjimas tikrinamas pagal šio priedo 2 pastraipą, kai pirmojo lygio įspėjimas nėra išjungtas.